

สมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พุทธมคฺฉฺโต)
ปฏิบัติศาสนกิจ ณ ประเทศญี่ปุ่น

บันทึกการเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจที่ประเทศญี่ปุ่นของ
สมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พรหมคุตโต)

กรรมการมหาเถรสมาคม ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเจ้าคณะใหญ่คณะธรรมยุต
เจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร

ตามคำอาราธนาขานิมิตต์ของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย

ระหว่างวันที่ ๔ - ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

บันทึกโดย

พระศากยวงศ์วิสุทธิ์ (อนิล ธรรมสาภิโย)

บันทึกการเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจที่ประเทศญี่ปุ่นของ
สมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พรหมคุตโต)
ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเจ้าคณะใหญ่คณะธรรมยุต กรรมการมหาเถรสมาคม
เจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร

ตามคำอาราธนาขานิมิตต์ของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย
ระหว่างวันที่ ๔ - ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

รายชื่อผู้เดินทาง

๑. สมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พรหมคุตโต)	วัดบวรนิเวศวิหาร
๒. พระศากยวงศ์วิสุทธิ์ (อนิล ธรรมสาภิโย)	วัดบวรนิเวศวิหาร
๓. พระครูสังฆสิทธิกร (อิริศ สิริภทฺโท)	วัดบวรนิเวศวิหาร
๔. นายอภิรัตน์ ชยางกูร ณ อยุธยา	ไวยาวัจกร
๕. นายกรพัฒน์ นัยพร	ผู้ติดตาม
๖. นางสาวฐปณีย์ สอนโกษา	ผู้ติดตาม
๗. นางสาวแคทริน แอน วอลเตอร์	ผู้ติดตาม
๘. นายรัก วัชรินาเดช	ผู้ติดตาม
๙. นางสาวทอปิต สุบรรณรักษ์	ผู้ติดตาม
๑๐. นายพูนชัย นันทโกมล	ผู้ติดตาม

ความเป็นมา

ด้วยพระกาซุฮิโร กุกิ (Rev. Kazuhiro Kuki) เลขาธิการพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ได้มีหนังสืออาราธนาสมเด็จพระวันรัต กรรมการมหาเถรสมาคม ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเจ้าคณะใหญ่คณะธรรมยุต และเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร ไปเยือนพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย เพื่อกระชับความสัมพันธ์ทางสหธรรมิกภาพระหว่างคณะสงฆ์ไทยและพุทธศาสนิกชนประเทศญี่ปุ่น พร้อมทั้งไปเยือนวัดทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญในประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ ๔ - ๙ เมษายน ๒๕๖๑ โดยมี นายอภิรัตน์ ชยางกูร ณ อยุธยา ผู้ประสานงานกิจการพิเศษ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เป็นไวยาวัจกร

สมเด็จพระวันรัต ได้เดินทางออกจากสนามบินนานาชาติดอนเมือง เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ โดยสายการบินแอร์เอเชียเอ็กซ์ และเดินทางกลับถึงสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๑ โดยสายการบินไทย

กำหนดการสมเด็จพระวันรัต
เดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจ ณ ประเทศญี่ปุ่น
ระหว่างวันที่ ๔ - ๙ เมษายน ๒๕๖๑

วันพุธที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ กรุงเทพฯ - โอซาก้า (Bangkok - Osaka)

เวลา ๑๔.๑๐ น. ออกเดินทางจากสนามบินดอนเมืองโดยสายการบินแอร์เอเชียเอ็กซ์ เที่ยวบินที่ XJ 610
เวลา ๒๑.๕๕ น. ถึงสนามบินคันไซ โอซาก้า
นายมนินทร์ พาณิชสวัสดิ์ ท่านกงสุลไทยประจำกรุงโอซาก้าถวายการต้อนรับที่ประตู
เครื่องบิน แล้วนำเข้าไปพักที่ Conrad Osaka Hotel

วันพฤหัสบดีที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๑ โอซากา - นารา - เกียวโต (Osaka-Nara-Kyoto)

เวลา ๐๗.๐๐ น. ฉันทตอาหารเช้า ณ ที่โรงแรม Conrad Osaka Hotel
เวลา ๐๙.๐๐ น. ออกจากโรงแรม Conrad เพื่อเดินทางไปยังวัดโทไดจิ (Todaiji) เมืองนารา
- พระ ริโยโซ โชจิ (Rev. Ryosho Shoji) อดีตประธาน ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย
และประธานคณะกรรมการวิเทศสัมพันธ์ ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย รอถวายการ
ต้อนรับ ณ Yumekaze Plaza บริเวณวัดโทไดจิ เพื่อถวายภัตตาหารเพลที่
ร้านอาหาร Warabe Yorokobi An
เวลา ๑๑.๑๐ น. ฉันทตอาหารเพล ที่ร้านอาหาร Warabe Yorokobi An ใน Yumekaze Plaza
เวลา ๑๒.๑๐ น. ณ ทางเข้าวัดโทไดจิ มีพระเจ้าหน้าที่มาถวายการต้อนรับเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต
เข้าไปที่วิหารพระโทไดจิ พาชมวิหารและกราบสักการะพระพุทธรูปประธานไดพุทธรสี
เวลา ๑๓.๐๐ น. ไปที่สำนักงานวัดโทไดจิ พระเจ้าหน้าที่นิมนต์เข้าห้องรับรอง และ พระฟุมอน ซาคาวา
(Fumon Sagawa) ท่านเจ้าอาวาสแห่งวัดโทไดจิ มาถวายการต้อนรับ
- มอบของที่ระลึกแต่ท่านเจ้าอาวาส
- เจ้าอาวาสถวายของที่ระลึก
- ถ่ายภาพเป็นที่ระลึก เป็นเสร็จพิธี
เวลา ๑๓.๒๐ น. เดินทางออกจากวัดโทไดจิ เพื่อเดินทางไปยังวัดเบียวโดอิน (Byodoin) เมืองเกียวโต
เวลา ๑๔.๓๐ น. ถึงวัดเบียวโดอิน พระผู้แทนเจ้าอาวาสมาถวายการต้อนรับ เจ้าประคุณสมเด็จพระ
วันรัต ณ ที่ทางเข้าวัดเบียวโดอิน
- พระเซย์กิ โยโกะอิ (Seiki Yokoi) เจ้าอาวาสวัดเบียวโอินถวายการต้อนรับ
- มอบของที่ระลึกแต่ท่านเจ้าอาวาส
- พระเจ้าหน้าที่พาชมวิหารเบียวโดอิน ซึ่งเป็นวิหารที่อยู่ในบัญชีมรดกโลก

- เวลา ๑๖.๐๐ น. เดินทางออกจากวัดเบญจมบพิตรไปยังศาลเจ้าเทพเจ้าจิ้งจอกอินาริ (Fushimi Inari Taisha) ศาลเจ้าของศาสนาชินโต ที่ตั้งอยู่เมืองฟุชิมิ เคียวโตะ
- ทักษณศึกษาศาลเจ้าเทพเจ้าจิ้งจอกอินาริ
- เวลา ๑๗.๓๐ น. เดินทางออกจากศาลเจ้าเทพเจ้าจิ้งจอกอินาริ ไปยังโรงแรม Hean No Mori Kyoto
- เวลา ๑๘.๐๐ น. เข้าที่พักที่ โรงแรม Hean No Mori Kyoto

วันศุกร์ที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ เคียวโตะ - อะโก มิซากิ (Kyoto - Ako Misaki)

- เวลา ๐๗.๐๐ น. ฉันทภัตตาหารเช้า ณ โรงแรม Hean No Mori
- เวลา ๐๗.๓๐ น. แวะชมศาลเจ้า Okazaki ศาลเจ้าชินโตที่อยู่ข้าง ๆ โรงแรมที่พัก
- เวลา ๐๘.๓๐ น. เดินทางออกจากโรงแรม Hean No Mori ไปวัดซันจูซันเก็นโด (Sangusangendo) หรือวัดเจ้าแม่กวนอิม ๑๐๐๑ องค์
- เวลา ๑๑.๐๐ น. ฉันทภัตตาหารเพลในย่าน Ishibashicho เมืองเคียวโตะ
- เวลา ๑๒.๐๐ น. ออกเดินทางจากเคียวโตะ ไปยังเมือง Ako Misaki ผ่านเมือง Himeji
- เวลา ๑๔.๓๐ น. แวะถ่ายภาพที่หน้าปราสาทฮิเมจิ
- เวลา ๑๕.๐๐ น. เข้าพักที่โรงแรม Donkairou เมือง Ako Misaki, Himeji

วันเสาร์ที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๑ ฮิเมจิ - นาโกยา - โตเกียว (Himeji - Nagoya - Tokyo)

- เวลา ๐๗.๐๐ น. ฉันทภัตตาหารเช้า ณ ที่โรงแรม Donkairou เมือง Ako Misaki, Himeji
- เวลา ๐๙.๐๐ น. เดินทางออกจากโรงแรม Donkairou เพื่อไปขึ้นรถไฟชินคันเซ็น ที่สถานีรถไฟเมือง Himeji
- เวลา ๑๑.๐๖ น. ขึ้นรถไฟชินคันเซ็น เทียว Hikari 466 จาก Himeji ไป Nagoya City
- ฉันทภัตตาหารเพลบนรถไฟ
- เวลา ๑๒.๓๔ น. ถึงสถานีรถไฟเมืองนาโงย่า
- นั่งรถไฟไปวัดนิไตไทยจิ หรือวัดญี่ปุ่น-ไทย ที่สร้างขึ้นมาตั้งแต่รัชกาลที่ ๕
- ศาสตราจารย์ Dr. Kazuko Tanabe แห่งสถาบัน The Kakamura Hajime Eastern Institute, The Eastern Academy ผู้เชี่ยวชาญคัมภีร์โบราณของไทย และสามเณรถวายการต้อนรับที่ประตูทางเข้าวัด
- ที่วัด อาจารย์ Dr. Yohei Shumizu แห่งมหาวิทยาลัย โอตานิ ผู้เชี่ยวชาญคัมภีร์โบราณของไทยประจำมหาวิทยาลัยโอตานิ ต้อนรับเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต เข้าพัก ณ ห้องรับรอง
- พระซุมิ ฮิโรอากิ (Sumi Hiroaki) เจ้าอาวาสวัดนิไตไทยจิ ถวายการต้อนรับและมีปฏิสนธิ์กันซึ่งกันและกัน
- สมเด็จพระวันรัตมอบของที่ระลึกแก่เจ้าอาวาส

- เจ้าอาวาสถวายของที่ระลึกแต่เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า
- เจ้าอาวาสนำเข้าวิหารวัดนิตไทยจิ เพื่อบูชาพระประธาน ซึ่งเป็นพระพุทธรูปไทยโบราณ ที่พระราชทานโดยรัชกาลที่ ๕
- เจ้าอาวาสนำชมวัดและพิพิธภัณฑ์วัดโดยทั่วถึง
- ถ่ายภาพเป็นที่ระลึก

เวลา ๑๕.๐๐ น. เดินทางออกจากวัดนิตไทยจิ เพื่อเดินทางไปสถานีรถไฟเมืองนาโงย่า

เวลา ๑๖.๒๒ น. เดินทางออกโดยรถไฟชินคันเซ็น เทียว Nozomi 236 ออกจาก Nagoyacityzone – Tokyo ออกเวลา ๑๖.๒๒ น.

เวลา ๑๘.๐๓ น. รถไฟชินคันเซ็นเทียว Nozomi 236 ถึงสถานีรถไฟโตเกียว

ออกจากสถานีรถไฟเข้าพักที่โรงแรม Millennium Mitsui Garden Hotel, Ginza

เวลา ๑๙.๐๐ น. เช็คอินที่โรงแรม Millennium Mitsui Garden Hotel, Ginza

วันอาทิตย์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๑ โตเกียว

เวลา ๐๗.๐๐ น. ฉันทัดอาหารเข้าที่โรงแรม Millennium Mitsui Garden Hotel, Ginza

เวลา ๐๘.๔๕ น. ออกจากโรงแรมที่พัก ไปที่ โอไดบะ (Odaiba) เกาะมหัศจรรย์แห่งโตเกียว เพื่อเดินชมทัศนียภาพแห่งเทพีเสรีภาพบนเกาะนี้

เวลา ๑๐.๑๐ น. เดินทางออกจากเกาะโอไดบะ ไปที่ภัตตาคาร Rokkasen ในย่าน Shinjuku

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลที่ภัตตาคาร Rokkasen

เวลา ๑๒.๐๐ น. เดินทางออกจากภัตตาคารไปที่ภูเขาทาคาโอ (Mount Takao) เพื่อไปทัศนศึกษาวัดยาคุโฮอิน ซึ่งตั้งอยู่บนภูเขาทาคาโอ

เวลา ๑๗.๐๐ น. เดินทางกลับถึงโรงแรมที่พัก

วันจันทร์ที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๑ โตเกียว – กรุงเทพฯ (Tokyo – Bangkok)

เวลา ๐๗.๐๐ น. ฉันทัดอาหารเข้าที่โรงแรม Millennium Mitsui Garden Hotel, Ginza

เวลา ๐๙.๑๕ น. ออกจากโรงแรมที่พัก เพื่อเดินทางไปยังสำนักงานของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยที่ญี่ปุ่น (Japanese Buddhist Federation) ซึ่งตั้งอยู่ที่ Meishokaikan 2 F, 4-7-4, Shiba-koen, Minato-ku, Tokyo 105-0011

เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ห้องประชุมพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยที่ญี่ปุ่น พระโยชิฮารุ โทมัตสึ (Yoshiharu Tomatsu) คณะกรรมการบริหารพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยที่ญี่ปุ่น และเจ้าหน้าที่พุทธสมาคมอื่น ๆ ถวายการต้อนรับสมเด็จพระวันรัต

- ปฏิสนธิการกันระหว่างสมเด็จพระวันรัตและพระโยชิฮารุ โทมัตสึ

- สมเด็จพระวันรัตมอบของที่ระลึกให้กับพุทธสมาคม และพุทธสมาคมปฏิบัติการตอบ
ด้วยถวายของที่ระลึกจากพุทธสมาคม

- ถ่ายภาพเพื่อเป็นอนุสรณ์

เวลา ๑๐.๓๐ น.

ออกจากพุทธสมาคมเดินไปยังวัดโซโจจิ (Zojoji Temple)

- ท่านสังฆนายกยากิ กิสโย (Archbishop Yagi Kisyo) สังฆนายกแห่งพุทธศาสนา
นิกายโจโดชู และเจ้าอาวาสวัดโซโจจิ อายุ ๘๙ ปี ถวายการต้อนรับสมเด็จพระวันรัต

- ปฏิสันถารซึ่งกันและกัน

- สมเด็จพระวันรัตมอบของที่ระลึกถวายท่านสังฆนายก

- สังฆนายกมอบของที่ระลึกแก่สมเด็จพระวันรัต

เวลา ๑๑.๐๐ น.

เดินทางออกจากวัดโซโจจิ เพื่อไปยังทำเนียบสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียว

เวลา ๑๑.๑๕ น.

ถึงทำเนียบสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียว ตั้งอยู่ที่ 3-14-6 Kami-Osaki,
Shinagawa-ku, Tokyo

- ฯพณฯ นายบรรสาน บุณนาค และภริยาถวายการต้อนรับที่ประตูเข้าทำเนียบทูต

- ท่านทูตและคนไทยในญี่ปุ่นร่วมกันถวายภัตตาหารเพล

เวลา ๑๒.๐๐ น.

เดินทางออกจากทำเนียบทูตไปยังห้องประชุมสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ
กรุงโตเกียว

- สมเด็จพระวันรัตกล่าวสัมโมทนียกถาแก่เจ้าหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตไทย
ณ กรุงโตเกียว และคนไทยในญี่ปุ่นบางส่วน

- อาราธนาศีล ถวายสังฆทาน และอนุโมทนา

- สมเด็จพระวันรัตมอบพระกริ่งชัยวัฒน์อุดมสมบูรณ์แก่เจ้าหน้าที่ทุกคน

เวลา ๑๓.๐๐ น.

เดินทางออกจากทำเนียบทูต เพื่อเดินทางไปยังสนามบินนาริตะ เพื่อขึ้นเครื่องบินของ
สายการบินไทยเที่ยวบินที่ TG 677 กลับกรุงเทพมหานคร

เวลา ๑๗.๒๕ น.

เดินทางกลับโดยการบินไทยเที่ยวบินที่ TG 677

เวลา ๒๑.๕๕ น.

เดินทางถึงสนามบินสุวรรณภูมิ

บันทึกการเดินทางปฏิบัติศาสนกิจ ณ ประเทศญี่ปุ่น
ของสมเด็จพระวันรัต (จุนท์ พุทธิมคฺคโต)
ระหว่างวันที่ ๔ - ๙ เมษายน ๒๕๖๑

วันพุธที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑

กรุงเทพ - โอซาก้า (Bangkok - Osaka)

สมเด็จพระวันรัต ได้เดินทางออกจากวัดบวรนิเวศวิหาร ไปถึงสนามบินดอนเมืองเวลา ๑๒.๓๐ น. เจ้าหน้าที่แอร์เอเชียเอ็กซ์ ได้อารธนาอิมมิต์ไปพักที่ห้องรับรองของคิงส์พาเวอร์ ซึ่งมีผู้บริหารของแอร์เอเชียเอ็กซ์ หลายท่านมากราบถวายการต้อนรับ เช่น นายนัตตา บุรณศิริ ผู้บริหาร บริษัท ไทยแอร์เอเชีย เอ็กซ์ จำกัด และหัวหน้ากัปตันแอร์เอเชีย เป็นต้น คณะผู้บริหารได้ปฏิสันถารกับเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต จนได้เวลาใกล้เวลาขึ้นเครื่อง จึงได้อิมมิต์เดินทางไปที่เกต ๑๔ เพื่อขึ้นเครื่องแอร์เอเชียเอ็กซ์ เที่ยวบินที่ XJ 610

คณะผู้บริหารได้ไปส่งเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ถึงบนเครื่องบิน เจ้าหน้าที่ตั้งแต่กัปตันและเจ้าพนักงานทุกคนได้กราบเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ที่เก้าอี้ที่นั่ง เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้มอบพระกริ่งชัยวัฒน์อุดมสมบุรณ์ ที่เลี่ยมไว้พร้อมเชือกร้อยมอบให้กับทุกคน

เวลา ๑๔.๒๐ น. เครื่องบินแอร์เอเชียเอ็กซ์ เที่ยวบินที่ XJ 610 ได้เดินทางออกจากสนามบินดอนเมือง เพื่อไปสู่สนามบินคันไซ โอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น ใช้เวลาในการบิน ๕.๔๐ นาที

เวลา ๒๑. ๕๕ น. เดินทางไปถึงสนามบินคันไซ โอซาก้า นายมุรินทร์ พาณิชสวัสดิ์ ท่านกงสุลไทยประจำกรุงโอซาก้าพร้อมเจ้าหน้าที่กงสุล รอถวายการต้อนรับเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ที่ประตูเครื่องบิน แล้วนำเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองช่องนักการทูต เมื่อรับกระเป๋าเดินทางเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ท่านกงสุลได้อารธนาขึ้นรถของท่านกงสุล เพื่อไปส่งที่โรงแรม Conrad Osaka Hotel ซึ่งเป็นโรงแรมที่จัดเตรียมถวายไว้ ถึงโรงแรมคอนราด โอซาก้า เมื่อเวลา ๒๔.๐๐ น. ท่านกงสุลได้กราบลากลับ

เมื่อเช็คอินที่โรงแรมเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้พักแรมที่โรงแรมคอนราด โอซาก้า เป็นคืนแรก

วันพฤหัสบดีที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๑ เมืองโอซาก้า - นารา - เกียวโต (Osaka-Nara-Kyoto)

เวลา ๐๗.๐๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ฉันทภัตตาคารเช้า ณ ที่โรงแรมคอนราด โอซาก้า

เวลา ๑๐.๐๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้เดินทางออกจากโรงแรมคอนราด เพื่อเดินทางไปยังวัดโทไดจิ (Todaiji) เมืองนารา ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองโอซาก้าไป ๓๕ กม

เวลา ๑๑.๐๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ได้เดินทางไปถึงเมืองนารา ได้พบกับพระริโยโซ โชจิ (Rev. Ryosho Shoji) อดีตประธานยุวพุทธิกสมาคมแห่งญี่ปุ่น และประธานคณะกรรมการวิเทศสัมพันธ์ ยุวพุทธิกสมาคมแห่งญี่ปุ่น ซึ่งเป็นพระที่ทางพุทธสมาคมแห่งญี่ปุ่นส่งมาเป็นผู้ถวายการต้อนรับและประสานงาน ในเมืองนาราเคียวโตะ พระโชจิได้อารธนาเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ไปที่ร้านอาหาร Warabe Yorokobi An ใน ย่าน Yumekaze Plaza บริเวณหน้าวัดโทไดจิ ซึ่งเป็นที่ที่จัดไว้ถวายภัตตาหารเพลแด่เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า อาหารที่จัดถวายเป็นอาหารญี่ปุ่นประเภทโซบะและเทมปุระ ที่มีชื่อเสียงของย่านนั้น

เวลา ๑๒.๑๐ น. เมื่อเสร็จภัตตาหารแล้ว พระโชจิ ได้นำเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ไปที่วัดโทไดจิ เข้าทาง ประตูทิศใต้ ซึ่งเป็นวัดที่อยู่ในบัญชีของมรดกโลกของยูเนสโก พอถึงทางเข้าที่ซื้อตั๋วสำหรับผู้เข้าไปในวิหารใหญ่ โทไดจิ ได้มีพระเจ้าหน้าที่มารอถวายการต้อนรับคณะเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า แล้วได้อารธนาเข้าทางพิเศษ เพื่อไม่ให้ปะปนกับนักท่องเที่ยวที่เดินกันอยู่เต็มทางเดินของวัด

เดินผ่านต้นซากุระย่อยกำลังออกดอกสีชมพูเต็มต้นอย่างสวยงาม จึงได้ขออนุญาตลงไปในสนามหญ้า เพื่อถ่ายรูปกับต้นซากุระกับวิหารใหญ่โทไดจิ ซึ่งเป็นจุดเดียวกันกับเจ้าพระคุณสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เคยเสด็จและถ่ายภาพ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๑

เสร็จแล้วพระเจ้าหน้าที่พาเดินเข้าไปในวิหารใหญ่โทไดจิ ซึ่งเป็นวิหารไม้ที่ใหญ่ที่สุดในโลก คือ วิหารสูง ๔๘ เมตร สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๑๒๘๖ เพื่อประดิษฐาน พระพุทธรูปสำริดที่ใหญ่ที่สุดในโลก ไตบุทสึ (Daibutsu) คือ สูง ๑๖ เมตร หล่อเมื่อปี พ.ศ. ๑๒๙๕ โดยอารธนาขึ้นไปที่ฐานซุกซีพระประธาน ฐานซุกซี

ซึ่งเป็นเขตหวงห้ามสำหรับประชาชนทั่วไป พระเจ้าหน้าที่ได้อาราธนาเจ้าประคุณสมเด็จพระญาณสังวร เพื่อเป็นการจตุรปูชาพระไตรปิฎก แล้วถวายพวงมาลัยดอกมะลิที่นำไปจากประเทศไทยที่โต๊ะจตุรปู เสร็จแล้วกราบหลวงพ่อดโตพุทธรู้แห่งนารา ด้วยการสวดมนต์ย่อ แล้วพระเจ้าหน้าที่ได้พาเดินประทักษิณโดยรอบและอธิบายความเป็นมาของพระพุทธรูปใหญ่โตพุทธรู้แห่งนารา

เมื่อพามาอย่างทั่วถึง เวลา ๑๓.๐๐ น. ได้อาราธนาเจ้าประคุณสมเด็จพระญาณสังวร ไปที่สำนักงานของเจ้าอาวาสวัดโทไดจิ เพื่อปฏิสนธิธรรมเชื่อมความสัมพันธ์กันระหว่างคณะสงฆ์ทั้งสองประเทศ

ที่ห้องรับรองของสำนักงานเจ้าอาวาส พระฟุมอน ซาคาวา (Fumon Sagawa) ท่านเจ้าอาวาสแห่งวัดโทไดจิได้มาถวายการต้อนรับเจ้าประคุณสมเด็จพระญาณสังวร ได้ปฏิสนธิธรรมในเรื่องต่าง ๆ เช่นท่านเจ้าอาวาสเล่าให้ฟังว่า ครั้งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้เสด็จพระราชดำเนินมาสักการะพระพุทธรูปสำริดใหญ่ที่สุดในโลกที่วิหารใหญ่โทไดจินี้ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ นั้น ท่านเจ้าอาวาสที่เข้าเฝ้าถวายการรับเสด็จพระราชดำเนินในครั้งนั้นก็คือ หลวงปู่ของท่านเจ้าอาวาสเอง เมื่อสมควรแก่เวลา เจ้าประคุณสมเด็จพระญาณสังวร ได้มอบของที่ระลึกแด่ท่านเจ้าอาวาส ซึ่งประกอบด้วย พระพุทธรูปไพริพินาศ ปิดทอง หน้าตัก ๓ นิ้ว ในกล่องผ้าไหมพิเศษ หนังสือ People's Patriarch สมุดภาพพระประวัติสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก และ หนังสือพุทธธรรม ภาคภาษาอังกฤษ ที่เพิ่งออกใหม่ ของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตโต) และดีวีดีภาพยนตร์การ์ตูน เมืองนิรมิตแห่งจิตตนคร ฉบับตัวอย่าง ส่วนท่านเจ้าอาวาสซาคาวา ก็ได้ถวายป้ายไม้เขียนอักขระหัวใจ อวตังสกสูตร ด้วยท่านเจ้าอาวาสเอง

อวตังสกสูตร เป็นพระสูตรที่อ้างว่า เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ได้ทรงสั่งสอนโดยพระองค์เองเป็นเวลา ๓ สัปดาห์ ขณะที่ทรงเข้าสมาธิในรูปธรรมกาย เนื้อหาในพระสูตรกล่าวถึงพระไวโรจนพุทธะในภาวะสูงสุดทางธรรมกายที่ได้แสดงธรรมให้เห็นโลกที่เต็มไปด้วยแสงจิตภาพ อันเป็นแสงแห่งความบริสุทธิ์แท้จริง ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกล้วนเป็นหนึ่งหนึ่งนั้น คือสัจจะสูงสุด พุทธะ จิต สรรพสัตว์ ต่างล้วนเป็นหนึ่ง

เสร็จแล้ว ท่านเจ้าอาวาสได้อาราธนาฉันต์ไปที่หน้าอาคารสำนักงานเจ้าอาวาสเพื่อถ่ายภาพเป็นที่ระลึก โดยให้เห็นวิหารใหญ่อยู่เป็นฉากเบื้องหลัง

วัดโทไดจิ (Todaiji) วัดหลวงพ่อดโตแห่งเมืองนารา หรือ ไดบุตสึ (Daibutsu of Nara) เป็นหนึ่งในวัดที่มีชื่อเสียงมากที่สุดและมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของประเทศญี่ปุ่น ถูกสร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๑๒๘๘ โดยจักรพรรดิโซมุ เพื่อแสดงเป็นสัญลักษณ์แห่งอำนาจจักรพรรดิ ใช้เวลาในการสร้างทั้งหมด ๑๕ ปี ตามตำนานกล่าวไว้ว่า ในสมัยเทมเปียว มีผู้ประสบภัยจากภัยธรรมชาติและโรคระบาดอยู่เป็นจำนวนมาก จนกระทั่งปี พ.ศ. ๑๒๘๖ จักรพรรดิโซมุได้ทรงประกาศว่า ประชาชนควรจะร่วมกันสร้างพระพุทธรูปขึ้นเพื่อปกป้องตนเองจากภัยพิบัติ เนื่องจากทรงมีความเชื่อว่าพระพุทธรูปจะช่วยคุ้มครองประชาชนได้ ตามบันทึกที่เก็บรักษาอยู่ในวัดโทไดได้กล่าวว่า มีคนมาช่วยสร้างพระพุทธรูปและห่อที่ประดิษฐานมากกว่า ๒,๖๐๐,๐๐๐ คน

วิหารหลักของวัดเป็นวิหารไม้ที่ใหญ่ที่สุดในโลก แต่โครงสร้างวิหารที่ตั้งอยู่ในปัจจุบันนี้ เป็นวิหารที่สร้างขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. ๒๒๕๒ จริง ๆ แล้ววิหารหลังนี้มีขนาดเพียงแค่ ๒ ใน ๓ ของวิหารดั้งเดิมเท่านั้น ภายในเป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อดโต หรือ ไดบุตสึ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปสำริดขนาดใหญ่ที่สุดในโลก มีความสูงถึง ๑๖ เมตร ผู้ออกแบบพระพุทธรูปเดิมเป็นช่างชาวเกาหลีจากราชอาณาจักรปากเซ มีชื่อว่า Kuninaka-no-Kimimaro

พระพุทธรูปสำริดใหญ่นี้เป็นพระพุทธรูปไวโรจนะ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปเจ้าที่นิกายเคงอน (Kegon) แห่งญี่ปุ่นเคารพนับถือว่าเป็นธรรมกายของพระสมณโคดม หรือ พระศากยมุนีนั่นเอง พระพุทธรูปไดบุตสึ มีน้ำหนักรวม ๕๐๐ ตัน และมีความสูงถึง ๑๖ เมตร

ตามประวัติมีการบันทึกไว้ว่า พระพุทธรูปไวโรจนะนี้หล่อขึ้นด้วยทองสำริดเมื่อปี พ.ศ. ๑๒๘๕ แต่ได้รับความเสียหายจากไฟไหม้ แผ่นดินไหว สงครามต่าง ๆ หลายหนหลายครั้ง แต่ก็มีกรปฏิบัติสังขรณ์ขึ้นมาโดยตลอด ในคริสต์ศตวรรษที่ ๙ แผ่นดินไหวทำให้พระเศียรพระพุทธรูปหักลงไป ในปี พ.ศ. ๑๗๒๓ และปี พ.ศ. ๒๑๑๐ พระพาหาขาของพระพุทธรูปถูกละลายไปด้วยอุบัติเหตุไฟไหม้ องค์ศีรษะของพระพุทธรูปมีการซ่อมแซมปฏิสังขรณ์ในปี พ.ศ. ๑๗๒๘ และพระเศียรมีการหล่อใหม่ในปี พ.ศ. ๒๒๓๕ องค์พระพุทธรูปมีความสูง ๑๕ เมตร โดยไม่รวมฐานดอกบัว และมีน้ำหนัก ๒๕๐ ตัน นับว่าเป็นพระพุทธรูปสำริดที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีการกล่าวกันว่า จักรพรรดิโซมุ ผู้สร้างพระพุทธรูปองค์นี้ ได้ให้ประชาชนจากทั่วประเทศบริจาคสำริดต่าง ๆ จากทุกบ้านเพื่อหล่อพระพุทธรูปดังกล่าว เพราะลำพังสำริดของหลวงเกิดไม่พอ

อีกจุดที่น่าสนใจและเป็นที่ยอมรับอย่างมากที่สุดคือ เสาไม้ยักษ์ ซึ่งฐานขนาดรอบเสาไม้มีขนาดเท่ากับ รุงมุกของหลวงพ่อดโต ไดบุตสึ และด้านล่างของเสาจะเป็นช่องขนาดใหญ่มาก มีความเชื่อว่าหากใครสามารถลอดผ่านช่องนี้ไปได้ก็จะสามารถตรัสรู้ได้ในชาติหน้า

วัดโทไดจิเป็นวัดใหญ่ของนิกายเคงอน (Kegon) หรือมนตรยานของพระพุทธศาสนาในญี่ปุ่น เคารพในพระไวโรจนะพุทธรูปเจ้า ยึดถือในอวตังสกุสูตรเป็นพระสูตรหลักของการปฏิบัติ

ที่ประตูทางเข้าไม้ขนาดใหญ่ด้านหน้านั้น จะมีรูปปั้นขนาดใหญ่เฝ้าประตูอยู่ทั้งสองข้าง และที่ด้านหน้าของประตูก่อนเข้าวัดนั้นจะมีกวางอยู่เป็นจำนวนมาก หากใครต้องการให้อาหารกวางก็สามารถซื้อขนมเซนเบะอิ (senbei) เป็นขนมสำหรับกวางโดยเฉพาะ มีร้านจำหน่ายอยู่ใกล้ ๆ กัน ราคาห่อละ ๑๕๐ เยน

เวลา ๑๓.๒๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้เดินทางออกจากวัดโทไดจิ เพื่อเดินทางไปยังวัดเบียวโดอิน (Byodoin) เมืองเคียวโตะ ซึ่งอยู่ห่างจากวัดโทไดจิ ๓๓ กม

เวลา ๑๔.๓๐ น. เดินทางถึงวัดเบียวโดอิน ซึ่งเป็นวัดที่อยู่ในบัญชีมรดกโลก ณ ที่ทางเข้าประตูวัดมีพระสงฆ์จากวัดเบียวโดอิน รอถวายการต้อนรับเจ้าประคุณสมเด็จฯ พระวันรัต และได้พาเข้าไปในวัดโดยไม่ต้องเสียค่าเข้าวัดเหมือนนักท่องเที่ยวทั่วไป จุดแรกได้ผ่านไปทางกุฏิเจ้าอาวาส ซึ่งเป็นเวลาเดียวกันกับที่เจ้าอาวาสออกมาต้อนรับเจ้าประคุณสมเด็จฯ พอดี พระเชยกิ โยโกอิ (Seiki Yokoi) เจ้าอาวาสวัดเบียวโดอิน ได้กล่าวต้อนรับเจ้าประคุณสมเด็จฯ และเชิญชวนให้ไปกราบพระพุทธรูปพระประธานที่ประดิษฐานอยู่ในวิหารนิกนิกหรือวิหารหงษ์

เจ้าประคุณสมเด็จฯ พระวันรัตได้กล่าวขอบคุณสำหรับมิตรไมตรีที่ให้การต้อนรับ และได้มอบของที่ระลึกแด่ท่านเจ้าอาวาส ซึ่งประกอบด้วยพระพุทธรูปไพฑูริย์ปิดทอง หน้าตัก ๓ นิ้ว ในกล่องผ้าไหมพิเศษ หนังสือ People's Patriarch สมุดภาพพระประวัติสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก และ หนังสือพุทธธรรมภาคภาษาอังกฤษ ที่เพิ่งออกใหม่ของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตโต) และดีวีดีภาพยนตร์การ์ตูนเมืองนิรมิตแห่งจิตตนคร ฉบับตัวอย่าง เสร็จแล้วท่านเจ้าอาวาสสั่งให้พระเจ้าหน้าที่นำเจ้าประคุณสมเด็จฯ เยี่ยมชมวัด และวิหารนิกนิก ซึ่งได้ประดิษฐานพระอมิตาภะพุทธเจ้าที่เก่าแก่แกะด้วยไม้สนญี่ปุ่น จากนั้นได้ไปชมพิพิธภัณฑ์วัดเบียวโดอิน และลองชิมชาเขียวดั้งเดิมที่มีชื่อของเมืองอุจิ (Uji)

วัดเบียวโดอิน (Byodoin Temple) ตั้งอยู่ในเมืองอูจิ จังหวัดเคียวโตะ เลขที่ ๑๑๖ อูจิเร็นเงะ เมืองอูจิ เป็นวัดที่สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๑๕๔๑ ในสมัยเฮอัน วิหารที่มีชื่อเสียงที่สุดในวัดคือ วิหารหงส์ หรือวิหาร อมิตาภะพุทธเจ้า ที่สร้างขึ้นใน พ.ศ. ๑๕๙๖

วัดเบียวโดอิน เป็นแบบอย่างที่โดดเด่นของสถาปัตยกรรมดินแดนอันบริสุทธ์ของพุทธศาสนา นิกาย โจโด (Jodo) หรือ นิกายสุขสวดซึ่งประกอบด้วยอุทยานวัด หมายถึงสวรรค์ ดินแดนบริสุทธ์ และเป็นอิทธิพล ในการก่อสร้างวัดในภายหลัง เบียวโดอินถูกสร้างขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. ๑๕๔๑ เป็นบ้านพักตากอากาศใน ชนบทของนักรบเมืองที่มีอิทธิพล ฟุจิระระ โนะ มิชิซากะ ตอนนั้นยังไม่ได้เป็นวัด ต่อมาบุตรชายของมิชิซากะได้เปลี่ยน เบียวโดอินให้กลายเป็นวัด และสั่งให้ก่อสร้างให้มีลักษณะที่งดงามที่สุดคือ วิหารฟินิกซ์ แม้ว่าจะ ได้รับชื่อ อย่างเป็นทางการทันทีหลังจากการก่อสร้างในปี พ.ศ. ๑๕๙๖ มีชื่อเล่นว่า โฮโอโด (อาคาร ฟินิกซ์) เพราะ รูปร่างของวิหารและหลังคาทั้งสองด้านจะมีรูปปั้นของนกฟินิกซ์หรือหงษ์อยู่บนหลังคา

วิหารฟินิกซ์ที่ตั้งตระหง่านอยู่ด้านข้างของแม่น้ำอูจิแห่งนี้ ได้แรงบันดาลใจมาจากตำนานของ นกฟินิกซ์ ที่เชื่อกันว่า เป็นนกที่มีความหมายของความเป็นอมตะ การเกิดใหม่ และชีวิตหลังความตาย เพราะ นกฟินิกซ์ มีวงจรชีวิตยาวนานถึง ๕๐๐ ปี เมื่อถึงช่วงสุดท้ายของชีวิต นกฟินิกซ์จะก่อกองไฟขึ้นเผาตนเอง เพื่อกำเนิดขึ้นเป็นนกฟินิกซ์ตัวใหม่จากกองขี้เถ้า นั้น และใช้ชีวิตอยู่ต่อไปอีกจนครบ ๕๐๐ ปี วนเวียนกันอยู่ เช่นนี้ ความเชื่อนี้จึงนำมาสู่การสร้างสถาปัตยกรรมที่สื่อให้เห็นถึงการเวียนว่ายตายเกิดตามความเชื่อของ ศาสนาพุทธ

ลักษณะภายนอกของวิหารแห่งนี้มีลักษณะเหมือนนกฟินิกซ์ที่สยายปีกอย่างสง่างาม พร้อมทั้งจะ บินไปสู่โลกอันบริสุทธ์ ด้วยหลังคาที่ยื่นออกไปด้านข้างทั้งสองข้าง และส่วนระเบียงที่ยื่นออกไปด้านหลังมี ลักษณะคล้ายหาง ภายใต้ลักษณะโครงสร้าง ของอาคารอันโปร่งโล่ง แต่ละปีกทางด้านข้างของอาคารก็เป็นที่ตั้งของหอสอง ที่ตกแต่งภายนอกได้อย่างวิจิตร

ส่วนภายในวิหารมีงานจิตรกรรมอันวิจิตรงดงาม โดยเฉพาะพระพุทธรูปแกะสลักประทับบน ดอกบัว รายล้อมด้วยพระโพธิสัตว์ไม้แกะสลักลอยองค์กว่า ๕๒ องค์ ประทับบนก้อนเมฆ โดยฝีมือของโจโซ นักแกะสลักชื่อดังชาวญี่ปุ่น ส่วนด้านนอกอาคารเป็นที่ตั้งของระฆัง ซึ่งเป็น ๑ ใน ๓ ระฆังสำคัญที่สุดของญี่ปุ่น และเป็นสมบัติสำคัญอีกชิ้นหนึ่งของประเทศ

ส่วนอาคารอื่น ๆ ในวัดที่สร้างขึ้นภายหลัง ส่วนใหญ่โดนทำลายในช่วงสงคราม กลางเมืองในปี พ.ศ. ๑๘๗๙ แต่ส่วนที่สวยงามที่สุดของวัดแห่งนี้ คงเป็นสวนและสระน้ำที่ตั้งอยู่ด้านหน้าของวิหารฟินิกซ์ ที่ไหลลงสู่แม่น้ำอูจิ ภาพทิวทัศน์โดยรวมของวัดเปรียบประดุจ สรวงสวรรค์อันงดงาม จนกระทั่งรัฐบาลญี่ปุ่นนำภาพวัดนี้ไปพิมพ์ลง บนเหรียญลูบิเบยน

ศาสนวัตถุและศาสนสถานต่าง ๆ ในวัดเบียวโดอินได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น สมบัติของชาติ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงเคยเสด็จไปเยือน วัดเบียวโดอินแห่งนี้เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ปี พ.ศ. ๒๕๐๖ และต่อมาในเดือนธันวาคม ปี ๒๕๓๗ องค์การ ยูเนสโกก็ยกวัดเบียวโดอินขึ้นเป็นมรดกโลก

การเข้าไปในวิหารต้องซื้อตั๋วราคา ๓๐๐ เยน เพื่อจักได้ไปกราบสักการะพระอมิตาภะพุทธเจ้า

บันทึกการเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจที่ญี่ปุ่น

เวลา ๑๖.๐๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้เดินทางออกจากวัดเปียวโดอินไปยังศาลเจ้าเทพเจ้าจิ้งจอกอินาริ (Fushimi Inari Taisha) ซึ่งเป็นศาลเจ้าที่ศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาชินโต ตั้งอยู่ที่เมืองฟุชิมิเคียวโตะ ห่างจากวัดเปียวโดอินไป ๑๑.๖ กม

เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้เดินไปทัศนศึกษาศาลเจ้าอินาริโดยรอบ ที่เจ้าเจ้านี้มีประตูโทะริอิที่เรียงกันอยู่มากมายบนยอดเขาที่อ้อมไปทั่วภูเขาอินาริ

ศาลเจ้าเทพอินาริ (Fushimi Inari Shrine) ศาลเจ้าฟุชิมิอินาริ เป็นศาลเจ้าชินโต (Shinto) ของเทพอินาริ ซึ่งเป็นเทพแห่งกสิกรรม ตั้งอยู่ในเขตฟุชิมิ นครเคียวโตะ (Kyoto) ประเทศญี่ปุ่น ศาลเจ้านี้เป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมที่สุดของประเทศญี่ปุ่น ตัวศาลเจ้าตั้งอยู่บนพื้นที่เชิงเขาที่ระดับความสูง ๒๓๓ เมตรเหนือระดับน้ำทะเล ซึ่งภูเขาที่มีนามเดียวกันคือภูเขาอินาริ ซึ่งรอบ ๆ เชิงเขานี้ยังเป็นที่ตั้งของศาลเจ้าเล็ก ๆ อีกมากมายตลอดระยะทาง ๔ กิโลเมตร ซึ่งสามารถเดินเท้าและเยี่ยมชมได้โดยตลอด

ตั้งแต่ยุคโบราณ ชาวญี่ปุ่นนับถือเทพอินาริในด้านการอุปถัมภ์ค้าขายและส่งเสริมความเจริญในการทำงานและกิจการ ซึ่งความศรัทธายังคงอยู่จนตราบจนปัจจุบัน บรรดาเสาโทะริอิที่มีมากมายเป็นจำนวนหลายหมื่นต้นของศาลเจ้าแห่งนี้ล้วนเป็นศรัทธาจากบริษัท ห้างร้าน โรงงานในญี่ปุ่น ซึ่งแต่ละต้นจะมีการจารึกผู้บริจาคไว้

ศาลเจ้าแห่งนี้ถือเป็นศาลใหญ่ อันเป็นต้นสังกัดของบรรดาศาลเจ้าลูก ที่บูชาเทพอินาริ ซึ่งทั่วประเทศญี่ปุ่นมีอยู่กว่า ๓๒,๐๐๐ แห่ง

ต้นยุคเฮอัน ศาลเจ้าฟุชิมิอินาริ อยู่ภายใต้พระราชูปถัมภ์ขององค์จักรพรรดิ ใน พ.ศ. ๑๕๐๘ จักรพรรดิมุระกะมิ ทรงบัญชาให้มีการขึ้นบัญชีเหตุการณ์สำคัญของเทพารักษ์แผ่นดิน ซึ่งในบัญชีนี้ ในขั้นต้นกล่าวถึงศาลเจ้า ๑๖ แห่ง ซึ่งศาลเจ้าฟุชิมิ อินาริ ก็เป็นหนึ่งในนั้น

ในยุคจักรพรรดิญี่ปุ่น ศาลเจ้าฟุชิมิอินาริ ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นหนึ่งใน คันเป-ไทอะ หมายถึงศาลเจ้าเอกซึ่งได้รับการสนับสนุนโดยรัฐบาลพระจักรพรรดิ

ว่ากันว่าศาลเจ้าแห่งนี้มีความเก่าแก่มากถูกสร้างขึ้นตั้งแต่ก่อนสร้างเมืองเคียวโตะ คาดกันว่าจะเป็นช่วงประมาณปี พ.ศ. ๑๓๓๗ หรือ พ.ศ. ๑๗๖๕ ในศาลเจ้านี้นอกจากโทะริอิแล้ว ยังมีทั้ง Romon Gate ทางด้านหน้า และตัววิหารหลักที่เรียกว่า Honden และยังมีส่วนประกอบศาลเจ้าที่น่าสนใจอีกหลายอย่างกระจายกันอยู่รอบ ๆ บริเวณ

เมื่อเวลา ๑๗.๓๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้เดินทางออกจากศาลเจ้าเทพอินาริ เพื่อเดินทางไปยังโรงแรมที่พักที่จัดถวาย ณ โรงแรมเฮอัน โนะ โมริ (Hean No Mori) ในเมืองเคียวโตะ เดินทางไปถึงโรงแรมเมื่อเวลา ๑๘.๐๐ น.

วันศุกร์ที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑

เคียวโตะ – อะโก มิซากิ (Kyoto – Ako Misaki)

เวลา ๐๗.๐๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ฉันทภัตตาคารเช้า ณ โรงแรมที่พักเฮอัน โนะ โมริ เมื่อฉันเสร็จแล้ว ได้เดินทางไปเยี่ยมดูศาลเจ้าโอกะซากิ (Okazaki) ศาลเจ้าชินโตที่อยู่ข้าง ๆ โรงแรมที่พัก

ศาลเจ้าโอกะซากิ (Okazaki Shrine) แห่งเมืองเฮอัน เป็นศาลเจ้าชินโตที่มีประวัติอันยาวนาน เป็นศาลเจ้าที่อุทิศถวายเทพกามิ สุสึโนะ โนะ มิโกโตะ และ กุสึนะดะฮิเมะ โนะ มิโกะโตะ และธิดาอีก ๓ พระองค์ กับโอรสอีก ๕ พระองค์ ศาลเจ้านี้มีความศักดิ์สิทธิ์ทางการให้กำเนิดบุตรธิดา

เชื่อกันว่า ศาลเจ้าโอกะซากิ เป็นหนึ่งในศาลเจ้าที่สร้างขึ้นมาในสี่มุมเมืองของราชธานีใหม่เฮอันโคะ ต่อมาเรียกว่า เคียวโตะ เมื่อครั้งได้ย้ายเมืองหลวงจากนางะโอกะ (Nagaoka) ในปี พ.ศ. ๑๓๓๗ โดยพระเจ้าจักรพรรดิกันมุ (Kanmu)

เดิมที่เดิยศาลเจ้าแห่งนี้มีชื่อว่า ฮิคะชิ เทนโนะ (Higashi-tenno) ที่แปลว่าพระราชแห่งตะวันออก ปกป้องพระเจ้าจักรพรรดิ พระราชอาณาจักร และประชาชนของพระเจ้าจักรพรรดิ จากอุปัทวันตรายที่มาจากทิศตะวันออก

จากเหตุการณ์ของประสูติกาลของพระเจ้าจักรพรรดิเป็นอย่างดี ในปี พ.ศ. ๑๗๒๑ ทำให้ศาลเจ้านี้ได้รับเป็นที่นิยมจากพระเจ้าจักรพรรดิมากขึ้น และกลายเป็นศาลเจ้าแห่งการให้กำเนิดบุตรธิดา

ในศาลเจ้ามีรูปปั้นของกระต่ายอยู่ทั่วไป กระต่ายเป็นสัญลักษณ์ของการเจริญพันธุ์ และเป็นสัตว์รับใช้ของเทพเจ้ากามิ ผู้คนนิยมไปไหว้ขอพรเทพเจ้ากระต่าย เพื่อให้ตั้งครรรภ์ที่ปลอดภัยและคลอดลูกอย่างปลอดภัย ความเชื่อเรื่องการคลอดลูกอย่างปลอดภัย ทำให้กลายเป็นศาลเจ้าทางชินโต ที่ผู้คนนิยมไปทำพิธีแต่งงานกัน ด้วยหวังว่า เมื่อทำพิธีแต่งงานที่นี่ จะได้มีลูกหลานอย่างปลอดภัย

บันทึกการเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจที่ญี่ปุ่น

เวลา ๐๘.๓๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้เดินทางออกจากโรงแรมเฮอัน โนะ โมริ เพื่อเดินทางไปยังวัดซันจูซันเกินโด (Sangusangendo) หรือวัดเจ้าแม่กวนอิม ๑๐๐๑ องค์ ที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากโรงแรมที่พัก ประมาณ ๕.๒ กม

หลังจากที่ได้เยี่ยมชมวัดเจ้าแม่กวนอิมพันองค์แล้ว เมื่อเวลา ๑๑.๐๐ น. ได้เดินทางไปฉันภัตตาหารเพลในภัตตาคารคัตสึคุระ (Katsukura) ที่ทางคณะเจ้าภาพได้จัดเตรียมถวายไว้ ในย่าน Ishibashicho เมืองเคียวโตะ เป็นภัตตาคารที่มีความเป็นเลิศในประเภทอาหารธงคัตสึ (Tonkatsu) ซึ่งเป็นอาหารพื้นเมืองของเมืองเคียวโตะ

วัดซันจูซันเกินโด (Sanjusangendo Temple) ตั้งอยู่ทางตะวันออกของเมืองเคียวโตะ ซึ่งจะมีอีกชื่อหนึ่งคือ วัดเจ้าแม่กวนอิม ๑๐๐๐ กร พระประธานหลักของวัดซันจูซันเกินโด คือเจ้าแม่กวนอิมปางประทับยืน ๑๐๐๐ องค์ และเจ้าแม่กวนอิมปางประทับนั่งองค์ใหญ่อยู่กึ่งกลางอีก ๑ องค์ รวมเป็น ๑๐๐๑ องค์ ซึ่งเป็นมรดกแห่งชาติญี่ปุ่น รูปแกะสลักเจ้าแม่กวนอิมทั้งหมดเป็นรูปแกะสลักจากไม้สนญี่ปุ่น ในบรรดารูปแกะสลักเจ้าแม่กวนอิมทั้งหมด ๑๒๔ องค์ ถูกแกะสลัก ในพุทธศตวรรษที่ ๑๗ ช่วงสร้างวัดแห่งนี้ และที่เหลือ ๘๗๖ องค์ แกะขึ้นเมื่อพุทธศตวรรษที่ ๑๘ เมื่อวัดมีการซ่อมแซม

นอกจากรูปแกะสลักเจ้าแม่กวนอิมแล้ว ยังมีเทพดาแห่งสายฟ้าและเทพดาแห่งลม ลอยอยู่บนก้อนเมฆ ประดิษฐานอยู่ซ้ายและขวาของวิหารเจ้าแม่กวนอิมแห่งนี้ รูปแกะเทพดาเหล่านี้ เกิดจากความกลัวและการขอขอบคุณต่อธรรมชาติในยุคโบราณ ประชาชนกราบไหว้บูชาเทพดาเหล่านี้ โดยเชื่อว่าเป็นเทพที่ควบคุมดินฟ้าอากาศ และจะทำให้การทำกสิกรรมเจริญรุ่งเรือง รูปแกะเหล่านี้เป็นตัวอย่างของงานชิ้นเอกของศิลปะยุคคามูระ (พุทธศตวรรษที่ ๑๘-๒๐)

รูปเทพดาต่าง ๆ ๒๘ องค์ ตั้งตรงอยู่ด้านหน้าเจ้าแม่กวนอิม ๑๐๐๑ องค์ เป็นเทพดาปกป้องเจ้าแม่กวนอิม และเป็นสาวของเจ้าแม่กวนอิม เทพดาปกป้องรักษาอยู่ในท่าต่าง ๆ ล้วนเป็นเทพดาของศาสนาพราหมณ์จากอินเดีย

ชื่อที่เป็นทางการของวัดซันจูซันเกินโด คือ วัดเรโคอิน และตัววิหารชั้นเพี้ยนเป็นมรดกแห่งชาติโดยรัฐบาลญี่ปุ่น สร้างขึ้นโดยนักรบเมืองนักรบ ผู้มีอำนาจ ชื่อว่า ทาอิรา โนะ คิโยโมริ ในปี พ.ศ. ๑๗๐๗ วิหารหลังเดิมถูกเสียหายด้วยไฟไหม้ แต่ก็ได้ปฏิสังขรณ์ขึ้นมาใหม่ในปี พ.ศ. ๑๘๐๙ วิหารนั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ มา ๗๐๐ ปี หลังจากนั้นมีการบูรณะซ่อมแซมอีกทั้งหมด ๔ ครั้ง วิหารยาว ๑๒๐ เมตร เป็นวิหารสถาปัตยกรรมญี่ปุ่น ด้วยวิหารนี้มีทั้งหมด ๓๓ คูหา วัดนี้เลยเรียกว่าวัดซันจูซันเกินโด ที่แปลว่า วัด ๓๓ คูหา

เสร็จภัตตกิจ เวลา ๑๒.๐๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้เดินทางออกจากเคียวโตะ ไปยังเมือง Ako Misaki ผ่านเมือง Himeji เพื่อเข้าพักที่โรงแรม Donkairou เมือง Ako Misaki, Himeji ระยะทาง ๑๖๓ กม

เวลา ๑๕.๐๐ น. ในระหว่างทาง เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้แวะเยี่ยมชมปราสาทฮิเมจิ ได้ถ่ายภาพจากภายนอก ก่อนเดินทางต่อไปยัง Ako Misaki เดินทางไปถึงโรงแรม Donkairou ในเมือง Ako Misaki, Himeji ราว ๑๖.๔๕ น. ซึ่งเป็นที่พักแรมที่ทางเจ้าภาพได้จัดเตรียมถวายไว้

ปราสาทฮิเมจิ (Himeji Castle) ถือว่าเป็นปราสาทที่ยิ่งใหญ่และสวยงามมากที่สุดแห่งหนึ่งของญี่ปุ่น สร้างขึ้นตั้งแต่ปี พ..ศ.๑๙๔๓ และเนื่องจากปราสาทนี้ยังไม่เคยถูกทำลายมาก่อน ทั้งในยุคที่มีสงคราม ไฟไหม้ หรือการเกิดแผ่นดินไหว ทำให้ยังคงรูปแบบดั้งเดิมของตัวปราสาทเอาไว้ได้อย่างสมบูรณ์ จึงทำให้ได้รับการบันทึกเป็นมรดกโลกจากยูเนสโก และเป็น ๑ ใน ๔ ปราสาทที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของญี่ปุ่น

ปราสาทฮิเมจิเป็นปราสาทที่มีอาณาบริเวณกว้างขวาง มีอาคารน้อยใหญ่อยู่ภายในมากถึง ๘๐ อาคารที่เชื่อมต่อกันทั้งหมด มีกำแพงและประตูกันแต่ละส่วน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาถึงจะผ่านประตู Otemon เดินตามทางไปเรื่อย ๆ จะเจอกับสวนที่มีต้นซากุระมากมายและเป็นจุดถ่ายรูปยอดนิยมของปราสาทฮิเมจิคู่กับต้นซากุระด้วย

ปราสาทฮิเมจิเพิ่งจะผ่านการซ่อมแซมครั้งใหญ่มาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำให้สภาพของปราสาทตอนนี้สวยงามและสมบูรณ์มาก

วันเสาร์ที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๑ ฮิเมจิ - นาโงย่า - โตเกียว (Himeji - Nagoya - Tokyo)

เวลา ๐๗.๐๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ทำภัตตกิจเช้า ณ ที่โรงแรมดอนไกโรอู (Donkairou) เป็นอาหารเช้าแบบพื้นเมืองของเมืองฮิเมจิ เมื่อเสร็จภัตตกิจแล้ว เวลา ๐๙.๐๐ น. ได้เดินทางออกจากโรงแรมที่พัก ไปยังสถานีรถไฟชินคันเซ็นฮิเมจิ เพื่อขึ้นรถไฟชินคันเซ็นไปยังเมืองนาโงย่า

เวลา ๑๑.๐๖ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตได้ขึ้นรถไฟชินคันเซ็นเที่ยว Hikari 466 เดินทางออกจากสถานีรถไฟ Himeji เพื่อไปยังเมืองนาโงย่า (Nagoya City) ระยะทาง ๒๕๒ กม. รถไฟขบวนชินคันเซ็นใช้เวลาวิ่ง ๑ ชั่วโมง ๒๑ นาที ขณะเจ้าภาพได้จัดถวายภัตตาหารเพลบนรถไฟชินคันเซ็น

เวลา ๑๒.๓๔ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตได้เดินทางไปถึงสถานีรถไฟเมืองนาโงย่า เมื่อออกจากสถานีรถไฟได้นั่งรถไปยังวัดนิตไทยจิ หรือวัดญี่ปุ่น-ไทย ที่สร้างขึ้นมาตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ ที่ตั้งอยู่ไม่ห่างไกลจากสถานีรถไฟนาโงย่านัก ประมาณ ๙ กม.

Nittaji Temple Pagoda

Founded in 1804 as the only non sect Buddhism temple in Japan.
The pagoda which contains of Buddha, is 15 meters in height
and is constructed in Gandhara style. Designated as a cultural asset
of Aichi Prefecture.

ที่ประตูทางเข้าวัดนิตไทยจิ ศาสตราจารย์ Dr. Kazuko Tanabe แห่งสถาบัน The Kakamur Hajime Eastern Institute, The Eastern Academy ผู้เชี่ยวชาญคัมภีร์ไบเบิลของไทย และสามีรอดวย การต้อนรับ และนำเจ้าประคุณสมเด็จฯ ไปยังห้องรับรองของสำนักงานเจ้าอาวาสวัดนิตไทยจิ

หน้าอาคารสำนักงานวัด มีอาจารย์ Dr. Yohei Shumizu แห่งมหาวิทยาลัย โอตานิ ผู้เชี่ยวชาญ คัมภีร์ไบเบิลของไทยประจำมหาวิทยาลัยโอตานิ รอดวยการต้อนรับเจ้าประคุณสมเด็จฯ พระวันรัตและนำไปยัง อาคารสำนักงาน ซึ่งท่านเจ้าอาวาส พระช็อมิ ฮิโรอากิ (Right Reverend Sumi Hiroki) ยืนรอดวย การต้อนรับเจ้าประคุณสมเด็จฯ พระวันรัต และได้นำเข้าห้องรับรองที่จัดถวายไว้

ท่านเจ้าอาวาสพระช็อมิ เกิดในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ อายุ ๘๕ ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสวัดนิตไทยจิ มาแล้ว ๔๐ ปี ท่านเจ้าอาวาสได้เรียนให้ทราบว่

“โดยหลักการของวัดนี้ถือว่าเป็นวัดที่รวมกันปกครองระหว่างพุทธศาสนานิกายต่าง ๆ ของญี่ปุ่น พุทธศาสนาในญี่ปุ่นใน ๔๐ ปีของท่าน มีนิกายต่าง ๆ กว่า ๗๐ นิกาย และมี ๑๙ นิกายหลัก ที่มาร่วมกัน ปกครองวัดนิตไทยจิแห่งนี้ แต่ท่านเองได้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสมาแล้ว ๔๐ ปี แล้วส่วนลูกวัดก็จะมีจากนิกาย ต่าง ๆ สับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป ส่วนประธานของนิกายต่าง ๆ มีวัดของนิกายนั้น ๆ ต้องบริหารจัดการอยู่ แล้ว ฉะนั้น ไม่สามารถที่จะมาเป็นเจ้าอาวาสที่นี่ได้อีก แต่ก็เคยมีเจ้าอาวาสจากวัดโตโตจิมาเป็นเจ้าอาวาสที่นี่ เหมือนกัน แต่โดยหลักการกำหนดไว้ว่า มีอยู่ ๑๙ นิกายที่เป็นคณะกรรมการบริหารของวัดนิตไทยจิ”

ท่านเจ้าอาวาสเองขึ้นกับเป็นนิกายโซโตเซน (Soto Zen) ที่ก่อตั้งโดยปรมาจารย์เอะอิไซ กล่าว ขอภัยว่า “ด้วยวันพรุ่งนี้ เป็นวันประสูติของพระพุทธเจ้า ตามความเชื่อของญี่ปุ่น ฉะนั้น ขอภัยที่ไม่สามารถ ที่จะถวายการต้อนรับได้อย่างเต็มที่ และถวายความสะดวกได้ไม่เต็มที่ เพราะทางวัดกำลังเตรียมจัดงานใหญ่ สำหรับวันพรุ่งนี้ ใน วันพรุ่งนี้จะมีพิธีเปิดให้ประชาชนมาสรงน้ำพระพุทธรูปปางประสูติ” แล้วท่านเจ้าอาวาสก็ ถวายแผ่นพับ เกี่ยวกับวัดทั้งที่เป็นภาษาอังกฤษและภาษาไทย และถวายสมุดภาพของวัดนิตไทยจิแต่เจ้าประคุณ สมเด็จฯ ซึ่งในหนังสือมีภาพที่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสด็จ พระราชดำเนิน ที่วัดนิตไทยจิ โดยท่านเจ้าอาวาสเป็นผู้รับเสด็จพระราชดำเนินในครั้งนั้น และภาพสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ได้เสด็จฯ ไปทรงเปิดแพรคลุมพระบรมราชานุสาวรีย์

เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตได้ถวายของที่ระลึกแด่เจ้าอาวาสพระซีมิ ซึ่งประกอบด้วยพระพุทธรูปไพฑูริยาศบิตทอง หน้าตัก ๓ นิ้ว ในกล่องผ้าไหมพิเศษ หนังสือ People's Patriarch สมุดภาพพระประวัติสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก และ หนังสือพุทธธรรม ภาคภาษาอังกฤษ ที่เพิ่งออกใหม่ ของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) และดีวีดีภาพยนตร์การ์ตูน เมืองนิรมิตแห่งจิตตนคร ฉบับตัวอย่าง

หลังจากนั้นท่านเจ้าอาวาสพระซีมิ ได้นำเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าไปในวิหารเพื่อกราบสักการะพระประธานในวิหาร ซึ่งเป็นพระพุทธรูปโบราณ ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานไปจากประเทศสยาม หน้าพระประธานพระราชทาน มีป้ายไม้ภาษาญี่ปุ่นวางไว้สามป้าย โดยป้ายที่อยู่ด้านขวาของพระประธานเขียนไว้ว่า ขอให้พระราชวงศ์จักรพรรดิของญี่ปุ่นทรงพระเจริญ ส่วนป้ายด้านซ้ายของพระประธานเขียนไว้ว่า ขอให้ราชวงศ์ของประเทศไทยทรงพระเจริญ ส่วนป้ายที่ตั้งอยู่กลางมีข้อความเขียนให้พรกับสาธุชนที่ไปกราบพระประธาน “พระพุทธศากยมุณี” พระราชทานนั้น

ส่วนพระบรมสารีริกธาตุที่พระราชทานให้ญี่ปุ่นนั้น ได้ประดิษฐานไว้ในพระสถูป ซึ่งห่างจากวิหารนี้ไปหน่อย ด้วยว่าทางราชการมีการตัดถนนผ่านที่ดินในวัด เลยทำให้ดูเหมือนว่าส่วนพระสถูปที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุพระราชทานอยู่ห่างออกไปอีกวัดหนึ่ง ถ้าเดินไปใช้เวลากว่า ๑๕ นาที

ปัจจุบันนี้มีพระจำพรรษาอยู่ที่วัด ๔๐ รูป วัดตั้งอยู่บนที่ดินขนาดกว้าง ๕๐,๐๐๐ โฉ หรือ เท่ากับสี่เอเคอร์ ๕๐,๐๐๐ แผ่น หรือเท่ากับ ๘๐,๐๐๐ ตารางเมตร หรือ ๕๐ ไร่

ท่านเจ้าอาวาสพระซีมิได้นำเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าฯ ไปที่ห้องโถงด้านหลัง เพื่อพาไปดูที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช คราวเสด็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๖ และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร คราวเสด็จพระราชดำเนินไปที่วัดนิมิตไทยจิ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ ตรงที่ประทับมีป้ายเขียนเป็นภาษาญี่ปุ่นตัวใหญ่ ๆ ว่า ต้นสาละ ที่ดับขันธปรินิพพาน พระบรมศาสดา บริเวณรอบห้องโถงมีป่าไม้หนาทึบ เพื่อให้มีความรู้สึกเหมือนอยู่ในป่า

จากห้องโถงใหญ่ ท่านเจ้าอาวาสได้นำเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตขึ้นไปที่ชั้นสองของอาคาร เพื่อให้ไปดูพระพุทธรูปและสิ่งของพระราชทานต่าง ๆ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ ซึ่งได้ตั้งแสดงไว้ในตู้กระจกใบใหญ่สองใบ มีคัมภีร์ใบลาน และพระพุทธรูปขนาดเล็กใหญ่อีกจำนวนหลายสิบบองค์ นอกจากนั้น ยังมีพระไตรปิฎก ๘๐ เล่มพระราชทาน และพระพุทธรูป ๒ องค์ ทั้ง ๕ นิ้วและ ๘ นิ้ว และพระไตรปิฎกฉบับรัชกาลที่ ๕ ที่ถอดเป็นภาษาโรมันด้วย

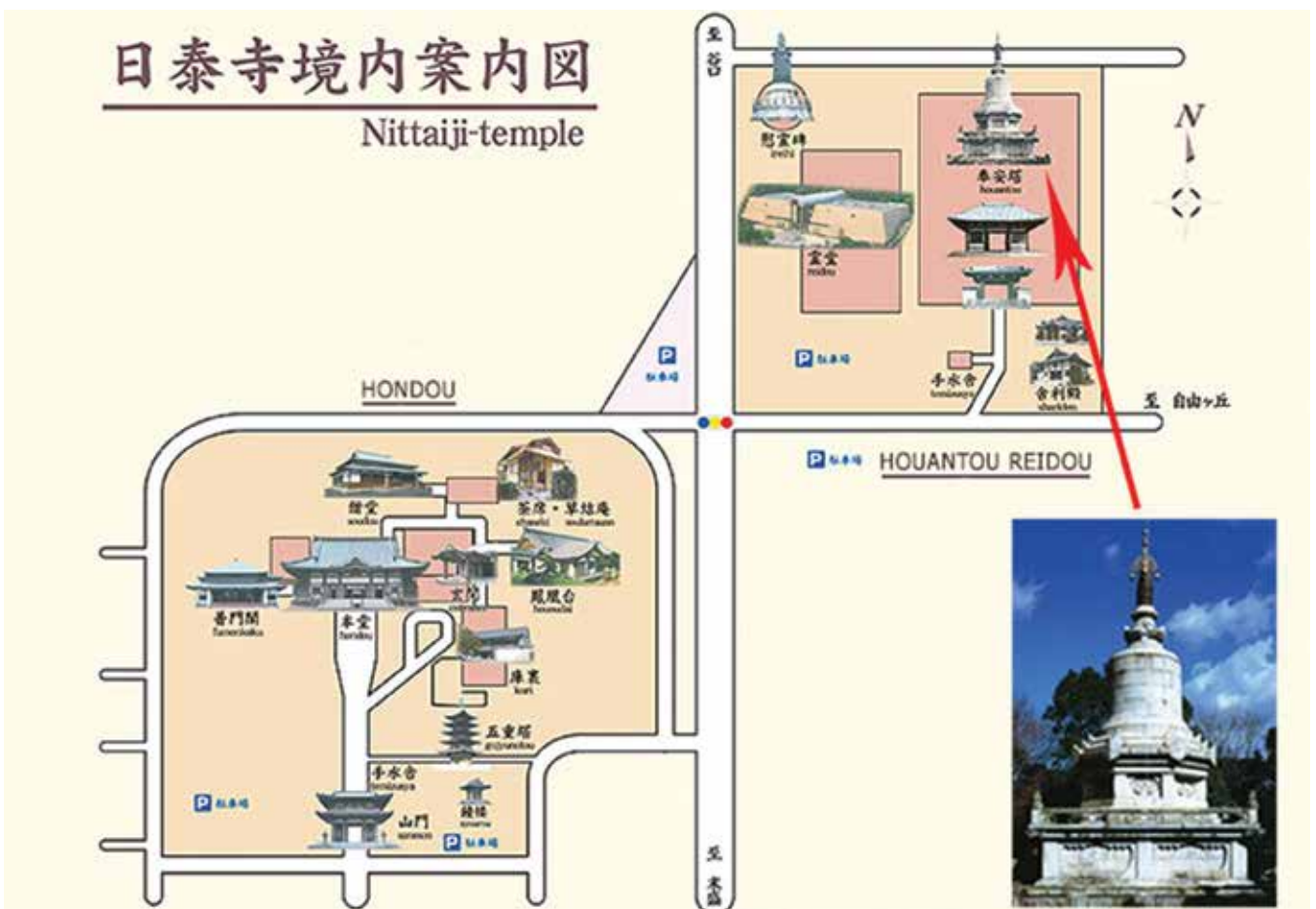
จากนั้นท่านเจ้าอาวาสได้พาไปที่ระเบียงชั้น ๒ เพื่อพาไปดูพระพุทธรูปจำลองพระราชทานไปตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ เช่นกัน ท่านเจ้าอาวาสได้แจ้งให้ทราบว่า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระพุทธรูปโบราณมา ๒ องค์ องค์หนึ่งประดิษฐานอยู่ที่วิหารแห่งนี้ และองค์ที่สองประดิษฐานไว้ที่อีกวัดหนึ่งที่มีชื่อว่า ฮิกากิ ฮงกันชิ ที่ตั้งมหาวิทยาลัยโอดานิ เมืองเคียวโตะ แต่ปิดไว้มิดชิด ไม่มีการเปิดให้ไปสักการบูชา

จากนั้นได้เดินลงจากอาคารจัดแสดง เข้าไปในวิหารอีกครั้งเพื่อถ่ายภาพเป็นที่ระลึก ท่านเจ้าอาวาส ได้แสดงความขอบคุณเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ที่ได้มาเยี่ยมชมเยือนวัดนิตไทยจิ และเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ได้ลาท่านเจ้าอาวาส เพื่อเยี่ยมชมรอบนอกของวัด ซึ่งมีเสาหินสองต้นที่มีพระปรมาภิไธยย่อ ภปร เพื่อรำลึกถึงพระองค์ และด้านขวาของวิหาร มีพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หล่อด้วยสำริด ประดิษฐานอยู่บนเสาหินดำ

ก่อนที่จะกลับเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าได้มอบของที่ระลึกให้ศาสตราจารย์ กาซุโกะ ทานาเบะ และสามี และอาจารย์ โยเออิ ซุมิซึ หลังจากนั้น ศาสตราจารย์ทานาเบะ ได้ขับรถไปส่งเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ที่สถานีรถไฟนาโงย่า และรอส่งจนรถไฟชินคันเซ็น ได้เคลื่อนออกจากชานชาลา

เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ได้ขึ้นรถไฟขบวนชินคันเซ็นเที่ยว Nozomi 236 ออกจากสถานีนาโงย่า เวลา ๑๖.๒๒ น. และไปถึงสถานีรถไฟโตเกียว เวลา ๑๘.๐๓ ระยะทางรวม ๓๕๓ กม ใช้เวลาในการเดินทางโดยชินคันเซ็นเป็นเวลา ๑ ชั่วโมง ๔๑ นาที

ประวัติวัดนิตไทยจิ (วัดญี่ปุ่น - ไทย)

วัดแห่ง ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่นนิตไทยจิ (Nittaiji Temple) หรือ วัดคาคุโอะซัง นิตไทยจิ (Kakuozan Nittai-ji) เป็นวัดเชื่อมความสัมพันธ์ไทยญี่ปุ่น สร้างขึ้นช่วง รัชสมัยรัชกาลที่ ๕ ปี พ.ศ. ๒๔๔๖ เป็นที่ประดิษฐานของพระบรมสารีริกธาตุจากเมืองกบิลพัสดุ์ที่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ พระราชทานให้ญี่ปุ่น

แต่เดิมวัดนี้ชื่อว่าวัดนิตเซนจิ หรือแปลว่า วัดญี่ปุ่น-สยาม แต่พอสยามเปลี่ยนชื่อเป็นประเทศไทย ก็เลยเปลี่ยนชื่อวัดใหม่ด้วย เป็นวัดนิตไทยจิในปัจจุบันหรือแปลว่า วัดญี่ปุ่น-ไทย นั่นเอง วัดนี้จึงมีเอกลักษณ์ความเป็นลูกผสมไทยเอาไว้มากมายที่หาจากที่อื่นไม่ได้ เช่นป้ายชื่อทางเข้าวิหารหลักแบบญี่ปุ่นแต่เขียนด้วยอักษรภาษาไทย รั้วสังฆาฏิวัดเซนของญี่ปุ่นแต่สลักตัวย่อเป็นสัญลักษณ์ จปร. รวมถึงเทพหน้าทางเข้าประตูวัดที่มักจะเป็นยักษ์ สัตว์ญี่ปุ่นก็เปลี่ยนเป็นรูปปั้นไม้แกะสลักที่เป็นรูปแบบของพระสงฆ์ไทยด้วย

ความพิเศษของวัดนี้ยังไม่หมด เพราะวัดนี้ยังเป็นวัดเดียวในประเทศญี่ปุ่น ที่ไม่ขึ้นกับศาสนาพุทธนิกายใด ๆ เลยแต่จะมีส่วนผสมของทุกนิกาย (ในญี่ปุ่นมีมากถึง ๑๙ นิกาย) โดยจะผลัดเปลี่ยนกันมาดูแล

ประวัติวัดนิตไทยจิ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๑ นักโบราณคดีชาวอังกฤษได้ขุดค้นโบราณสถานทางเหนือของอินเดียใกล้กับเนปาลแล้วค้นพบอัฐิธาตุของมนุษย์ บรรจุไว้ในโถซึ่งมีจารึกอักษรโบราณในสมัยหลังพุทธกาลราว ๓ ศตวรรษ

ครั้นถอดความได้สำเร็จ ปรากฏว่าข้อความนั้นยืนยันว่า อัฐิธาตุนั้นคือ พระบรมสารีริกธาตุของสมเด็จพระบรมศาสดา ศากยมนีพุทธเจ้า การค้นพบครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นการค้นพบที่ยิ่งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งของเอเชีย เพราะเป็นการยืนยันว่าพระพุทธรูปเจ้าทรงเป็นบุคคลที่มีอยู่จริง ยังผลให้ประวัติศาสตร์ที่เคยเชื่อกันในหลายวงการว่า พระพุทธรูปเจ้ามิได้เป็นมนุษย์ในโลกนี้ เป็นอันสิ้นสุดไป

โดยที่รัฐบาลอังกฤษที่ปกครองอินเดียอยู่ในเวลานั้น เห็นว่าพระบรมสารีริกธาตุที่แท้เช่นนี้ เป็นของมีค่าอย่างหาที่สุดมิได้สำหรับพุทธศาสนิกชน และเห็นว่าพระเจ้ากรุงสยามเป็นองค์เอกอัครศาสนูปถัมภกพระองค์เดียวที่เหลืออยู่ในโลกเวลานั้น เพราะประเทศสยามเป็นพุทธจักรที่เป็นเอกราชอยู่หนึ่งเดียวเท่านั้น รัฐบาลแห่งอินเดียจึงถวายพระบรมสารีริกธาตุดังกล่าวแด่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงรับมาประดิษฐานไว้บนพระเจดีย์ที่ยอดของพระบรมบรรพต (ภูเขาทอง) วัดสระเกศ ในกรุงเทพฯ

ต่อมาได้มีสมณทูตจากประเทศต่าง ๆ ที่นับถือพระพุทธศาสนา รวมทั้งรัฐบาลญี่ปุ่น ขอส่วนแบ่งแห่งพระบรมสารีริกธาตุดังกล่าว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ปันพระบรมสารีริกธาตุไปยังประเทศนั้น ๆ สำหรับญี่ปุ่นได้พระราชทานพระบรมสารีริกธาตุแก่พุทธศาสนิกชนชาวญี่ปุ่นโดยรวม โดยไม่จำเพาะเจาะจงให้กับนิกายใดเป็นการเฉพาะ

ฝ่ายพุทธศาสนิกชนชาวญี่ปุ่นได้ส่งตัวแทนจากพุทธนิกายไปยังกรุงเทพฯ เพื่ออัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุมายังประเทศของตน และได้รับพระราชทานเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๔๓ โดยคณะสมณทูตได้กราบบังคมทูลว่า จะสร้างพระเจดีย์ขึ้นใหม่เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการรวมนิกายต่าง ๆ และเพื่อประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระพุทธรูปโบราณ และพระราชทรัพย์เพื่อสร้างวัดใหม่นั้นด้วย พระพุทธรูปองค์นี้งามวิจิตรพิศดาร และมีอายุเก่าแก่ ว่าเป็นศิลปะคูบ้านคูเมืององค์หนึ่งของประเทศสยามขณะนั้น

เมื่อคณะสมณทูตญีปุ่นกลับมาจากประเทศสยาม ได้ปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างต่างนิกาย แล้วตกลงเลือกสร้างวัดและพระเจดีย์ที่ เมืองนาโงย่า เพราะชาวเมืองเรียกร้องต้องการมากที่สุด จึงได้มีการก่อสร้างวัดนิตไทยจิ (วัดไทย-ญีปุ่น) ขึ้นที่เลขที่ ๑ - ๑ โฮโอโจ เขตจิคุซา เมืองนาโงย่า จังหวัดไอจิ ซึ่งแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๔๗

สถูปที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุนั้น ศาสตราจารย์จู่ตะ อีโต แห่งมหาวิทยาลัยโตเกียวเป็นผู้ออกแบบและสร้างแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๑ พระสถูปศิลาองค์นี้ถือเป็นผลงานชิ้นเอกของศาสตราจารย์ อีโต และได้รับการยอมรับในประเทศญีปุ่นในเวลาต่อมาว่างดงามทางพุทธสถาปัตยกรรมอย่างยิ่ง

พระวิหารซึ่งประดิษฐานพระพุทธรูปซึ่งรับพระราชทานมาจากประเทศสยามนั้น ได้รับการก่อสร้างขึ้นใหม่แทนวิหารหลังเก่าในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ เมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระพุทธรูป ภปร. เพิ่มมาอีกหนึ่งองค์ พร้อมทั้งทรงเขียนลายพระราชหัตถ์ เพื่อช่างจารึกลงบนป้ายไม้ด้วยลายจำหลักทองชื่อ “พระพุทศากยมุนี” โดยมี พระปรมาภิไธยย่อของพระองค์เอง และของพระบรมอัยกาธิราชประกอบอยู่ ๒ ด้านของแผ่นป้าย ป้ายดังกล่าวประดิษฐานอยู่เหนือประตูทางเข้าพระวิหารในขณะนี้

วัดนิตไทยจิ หรือวัดญีปุ่น-ไทย เป็นสัญลักษณ์ของความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศทั้งสอง และเป็นวัดที่มีเอกลักษณ์เป็นพิเศษทางพุทธศาสนาของญีปุ่น เนื่องจากเป็นวัดเดียวที่รวมนิกายต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยไม่ถือว่าสังกัดนิกายใดนิกายหนึ่ง เจ้าอาวาสของวัด ใช้ระบบสลับเปลี่ยนให้ หัวหน้าสงฆ์จาก ๑๙ นิกายดำรงตำแหน่งวาระละ ๓ ปี

โดยที่วัด นิตไทยจินี้ก่อตั้งขึ้นจากการที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมสารีริกธาตุ และพระพุทธรูปให้กับพุทธศาสนิกชนชาวญีปุ่น จึงถือได้ว่ามีความใกล้ชิดกับประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชวงศ์ของไทยเป็นพิเศษ และราชวงศ์ของไทยหลายพระองค์ได้เสด็จฯ ยังวัดแห่งนี้ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ได้เสด็จฯ ยังวัดนิตไทยจิ ในระหว่างการเสด็จฯ เยือนประเทศญีปุ่นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จฯ ที่วัดนิตไทยจิ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๖ และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ในโอกาสเฉลิมฉลอง ๑๐๐ ปีของการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต ระหว่างไทย-ญีปุ่น วัดนิตไทยจิได้จัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประดิษฐานที่บริเวณหน้าพระวิหาร ซึ่งสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ได้เสด็จฯ ไปทรงเปิดแพรคลุมพระบรมราชานุสาวรีย์ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๐

นอกจากนี้ ในวันปิยมหาราช หรือตรงกับวันที่ ๒๓ ตุลาคม ของทุกปี เจ้าหน้าที่หน่วยงานไทย และชุมชนไทยในประเทศญีปุ่น จะร่วมกันถวายสักการะ พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ ณ วัดแห่งนี้ด้วย

วัดนิตไทยจิได้ฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ของการได้รับพระราชทานพระบรมสารีริกธาตุ และพระพุทธรูปจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓ และได้ฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปีของการก่อตั้งวัดเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๗

วัดนิตไทยจิจึงเป็นสัญลักษณ์แห่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างทั้งสองประเทศ โดยที่ประชาชนชาวญีปุ่นถือกันว่า วัดนี้เป็นวัดพิเศษ เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่แท้จริงแห่งองค์พระศากยมุนีพุทธเจ้า เป็นที่รวมนิกายต่าง ๆ และเป็นสัญลักษณ์แห่งความรักความสามัคคีแห่งคณะสงฆ์ญีปุ่น

บันทึกการเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจที่ญี่ปุ่น

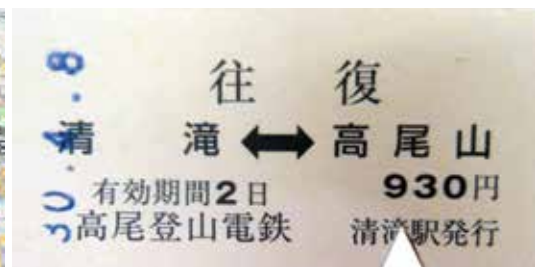
เวลา ๑๘.๐๓ น. เจ้าประคุณสมเด็จฯ เดินทางถึงสถานีรถไฟโตเกียว และเดินทางโดยรถยนต์ไปยังโรงแรม Millennium Mitsui Garden Hotel ในย่าน Ginza ที่ทางเจ้าภาพได้เตรียมจัดถวายไว้ ได้เช็คอินเข้าโรงแรมเมื่อเวลา ๑๙.๐๐ น.

วันอาทิตย์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๑ โตเกียว

เวลา ๐๗.๐๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จฯ พระวันรัต ฉันทตาทหารเช้าที่โรงแรม Millennium Mitsui Garden Hotel และเมื่อ เวลา ๐๘.๔๕ น. ได้ออกจากโรงแรมที่พัก ไปทัศนศึกษาที่ โอไดบะ (Odaiba) เกาะมหัศจรรย์แห่งโตเกียว เพื่อเดินชมทัศนียภาพแห่งเทพีเสรีภาพบนเกาะแห่งนี้ ได้เดินไปดูโดยรอบ ๆ เป็นเวลาชั่วโมงกว่า พอได้เวลา ๑๐.๑๐ น. ได้เดินทางออกจากเกาะโอไดบะ ไปที่ภัตตาคาร Rokkasen ในย่าน Shinjuku เพื่อฉันทตาทหารเพลตามที่คณะเจ้าภาพได้กราบอาราธนาขิมนต์

โอไดบะ (Odaiba) เป็นเกาะที่มนุษย์สร้างขึ้นเอง โดยการนำ ดิน ทราย มาถม ทะเล ให้เกิดขึ้นเป็นเกาะขึ้นมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๙๓ สร้างกันมาเป็นร้อยปี เกาะนี้เป็นเกาะที่แสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ และศักยภาพของชาวญี่ปุ่น ที่สามารถสร้าง สิ่งที่เป็นไปไม่ได้ให้เป็นไปได้ขึ้นมา ที่โอไดบะ คนส่วนใหญ่ไปชม สะพานสายรุ้ง เทพีเสรีภาพจำลอง

เวลา ๑๑.๐๐ น. คณะเจ้าภาพได้ถวายภัตตาคารเพล และเมื่อเสร็จภัตตกิจ เมื่อเวลา ๑๒.๐๐ น. ได้เดินทางออกจากภัตตาคารไปที่ภูเขาทาคาโอะ (Mount Takao) เพื่อไปทัศนศึกษาวัดยาคุโออิน วัดทางศาสนาพุทธและศาสนาชินโตซึ่งตั้งอยู่บนภูเขาทาคาโอะ ภูเขาทาคาโอะอยู่ทางทิศตะวันตกของเมืองโตเกียว ห่างออกไป ๕๑ กม

เจ้าประคุณสมเด็จฯ พระวันรัต ได้เดินทางไปถึงสถานีรถไฟทาคาโอะ เมื่อเวลา ๑๓.๔๐ น. และเวลา ๑๔.๐๐ น. ได้ขึ้นเขาทาคาโอะโดยเคเบิลคาร์ ใช้เวลา ๗ นาทีถึงที่หมายบนเขาทาคาโอะ

ภูเขาทาคาโอะ (Mount Takao) เป็นภูเขาแห่งหนึ่งที่ตั้งอยู่ใกล้ใจกลางกรุงโตเกียว สามารถมองเห็นทัศนียภาพที่สวยงามของวัด และเป็นທີ່สำหรับเดินป่าแห่งหนึ่ง โดยเส้นทางหลักของการเดินป่าคือเส้นทางที่ ๑ เป็นเส้นทางที่กว้างและคดเคี้ยว ยอดเขาสูงถึง ๕๙๙ เมตร ใช้เวลาประมาณ ๙๐ นาทีในการเดิน ส่วนอีกเส้นทางหนึ่งจะแคบกว่า หากใครไม่ต้องการเดินป่าก็ใช้บริการกระเช้าหรือเคเบิลคาร์ได้เช่นกัน

จากสถานีเคเบิลคาร์ด้านบน มีจุดชมวิวที่สามารถมองเห็นเมืองโตเกียวทั้งหมด รวมไปถึงยอดภูเขาไฟฟูจิในวันฟ้าโปร่ง นอกจากนี้ภูเขาทาคาโอะยังเป็นสถานที่ที่เหมาะสมแก่การชมดอกซากุระในช่วงใบไม้ผลิ ๒-๓ สัปดาห์หลังจากผลิบานในกรุงโตเกียวแล้ว (กลาง-ปลายเดือนเมษายน) และชมใบไม้เปลี่ยนสีที่งดงามได้ในฤดูใบไม้ร่วงประมาณเดือนพฤศจิกายนอีกด้วย

ภูเขาทาคาโอะยังเป็นศูนย์กลางการเคารพบูชาามากกว่า ๑,๐๐๐ ปีแล้ว จึงมีการสร้างวัดยาคุโอิน (Yakuo-in Temple) ตั้งอยู่ระหว่างทางขึ้นสู่ยอดเขา จุดที่เป็นเอกลักษณ์ของวัดยาคุโอินก็คือมี “โบสถ์” และ “ศาลเจ้า” ตั้งอยู่ด้วยกัน โบสถ์อยู่ส่วนศาสนาพุทธ ส่วนศาลเจ้าอยู่ส่วนลัทธิชินโต โดยสรุปก็คือเป็นสิ่งก่อสร้างต่างศาสนา กัน แต่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีวิหารที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่ได้รับไปจากประเทศไทยด้วย

บันทึกการเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจที่ญี่ปุ่น

เมื่อเวลา ๑๖.๐๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้เดินทางออกจากภูเขาทาคาโอะ กลับไปยังโรงแรมที่พักในโตเกียว และเวลา ๑๗.๐๐ น. ได้เดินทางกลับถึงโรงแรม Millennium Mitsui Garden Hotel

วันจันทร์ที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๑

โตเกียว – กรุงเทพฯ (Tokyo – Bangkok)

เวลา ๐๗.๐๐ น. เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต รับฉันทภัตตาหารเช้าที่โรงแรม Millennium Mitsui Garden Hotel เมื่อทำภัตตกิจเช้าเสร็จแล้ว เวลา ๐๙.๑๕ น. ได้เดินทางออกจากโรงแรม เพื่อไปที่สำนักงานของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย (Japanese Buddhist Federation) ซึ่งตั้งอยู่ที่ Meishokaikan 2 F, 4-7-4, Shiba-koen, Minato-ku, Tokyo 105-0011 เพื่อไปพบปะกับผู้บริหารพุทธสมาคมญี่ปุ่น ซึ่งเป็นภาคีสมาชิกขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ผู้ทำหน้าที่สื่อกราบอาราธนาเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตให้ไปเยือนประเทศญี่ปุ่น เพื่อกระชับความสัมพันธ์สหธรรมิกภาพให้เข้มแข็งระหว่างคณะสงฆ์ไทยและคณะสงฆ์ญี่ปุ่นในครั้งนี้

เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ห้องประชุมพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย พระโยชิฮาระ โทมัตสึ (Rev. Yoshiharu Tomatsu) กรรมการบริหารพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย และกรรมการสภาบริหารองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก และเจ้าหน้าที่พุทธสมาคมญี่ปุ่นหลายท่าน ได้ถวายการต้อนรับเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต

ในพิธีการต้อนรับที่พุทธสมาคมญี่ปุ่น ท่านโยชิฮาระ โทมัตสึ กับเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตได้มีปฏิสันถารซึ่งกันและกัน ดังนี้

พระโทมัตสึ : ขอประทานกราบเรียนเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยและพุทธศาสนิกชนชาวญี่ปุ่น ขอต้อนรับเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต และทุกท่านที่สำนักงานพุทธสมาคมแห่งนี้ และเป็นเกียรติอย่างสูงที่เจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้มาเยือนที่สำนักงานแห่งนี้

เจ้าประคุณสมเด็จฯ : ดีใจที่ได้มาพบท่าน

พระโทมัตสึ : อยากที่จะกราบเจ้าประคุณสมเด็จฯ ให้ทราบว่า เกลัฯ ไม่เคยลืมเหตุการณ์ในวัดของเจ้าประคุณสมเด็จฯ ที่เกลัฯ และประธานพุทธสมาคมญี่ปุ่น ได้มีโอกาสไปร่วมในงานการบำเพ็ญกุศลถวายเป็นพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ผู้เสด็จสวรรคาลัย และได้มีกาสดมภ์ร่วมกันถวายเป็นพระราชกุศลในโอกาสนั้นด้วย

เจ้าประคุณสมเด็จฯ : ที่จริงในหลวงทรงบำเพ็ญประโยชน์ต่อประชาชน เพื่อประเทศชาติ และเพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน เป็นการบำเพ็ญพระราชกรณียกิจทุกอย่าง เพื่อผู้อื่น ไม่ใช่เพื่อพระองค์เองตามหลักของพรหมวิหารธรรม มี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ที่จริงการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อผู้อื่นนั้น เป็นหลักของพระศาสนา เพราะว่าสิ่งที่เราต้องการทุกอย่างนั้น ถ้าเราทำเพื่อผู้อื่นแล้ว มันจะมาเอง ตามหลักของเหตุผล ตามหลักของอิทัปปัจจยตา ในหลวงจึงเป็นตัวอย่างที่ดีที่เราสามารถบำเพ็ญตามได้ ขอขอบคุณที่ท่านได้

ไปสวดมนต์ถวายพระพรให้ ได้ทราบว่า การประชุม พ.ส.ล. ครั้งหน้าทางญีปุ่นรับเป็นประธานจัดการประชุม หวังว่าการประชุมนั้นจะเกิดประโยชน์แก่ชาวพุทธโดยส่วนรวม การประชุมนี้น่าจะมีวัตถุประสงค์ว่า เราต้องการอะไร เพื่อจะได้อะไร แล้วก็ให้ได้ตามวัตถุประสงค์ตามที่ตั้ง

พระโทมัตลี : ครับ เกล้าฯ ขอน้อมรับ เกล้าฯ จะทำ และเราจะทำ ขอประทานกราบเรียนว่า หัวข้อใหญ่ของการจัดประชุมในครั้งนี่คือ Compassion in Action หรือ กรุณาธิคุณเชิงประจักษ์ และยังมีหัวข้อย่อยของการประชุมว่า Creating hope in Life and Death หรือ สร้างความหวังสำหรับชีวิตและความตาย ที่ตั้งหัวข้อเช่นนี้ เพราะว่าคนจำนวนมากเวลาเผชิญกับความตาย มักเข้าใจว่าทุกสิ่งจบลง และชอบมองชีวิตและโลกในแง่ร้ายไปหมด แต่ในทางพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ ความตายเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง แม้หนีความตายไม่พ้นก็จริง แต่ยังสามารถมีความหวังได้ ฉะนั้น ทางพุทธสมาคมญีปุ่นได้ตั้งหัวข้อนี้ขึ้นมาสำหรับการประชุมในครั้งนี่ ทั้งนี้ไม่ใช่สำหรับพระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนอย่างเดียว จะเป็นการมาร่วมคุยกันในเรื่องนี้จากต่างศาสนิกด้วย ทั้งนี้เพราะประเทศญีปุ่นในปัจจุบันนี้ เป็นสังคมคนชรา และสถิติการตายเพิ่มขึ้นทุกปี ๆ

เจ้าประคุณสมเด็จฯ : ที่จริงปัญหาอยู่ที่คนอยู่ ไม่ใช่อยู่ที่คนตาย (หัวเราะ)

พระโทมัตลี : ครับ เกล้าฯ ขอพูดจากใจจริงว่า เกล้าฯ ในนามของผู้จัดประชุม ขออาราธนาเจ้าประคุณสมเด็จฯ มาร่วมประชุม พ.ส.ล. ในครั้งนี่ และอยากให้เจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้มาแสดงทัศนะหรืออย่างน้อยสาสน์จากเจ้าประคุณสมเด็จฯ สำหรับการประชุมในครั้งนี่

อนึ่ง สำหรับบางท่านที่มาเยือนสำนักงานพุทธสมาคมญีปุ่น อาจจะได้คิดว่าเป็นวัดใหญ่ เป็นศูนย์กลางพุทธศาสนาใหญ่ แต่อาคารสำนักงานนี้ จะเห็นว่าไม่ต่างอะไรจากห้องประชุมสำนักงานทั่ว ๆ ไป ทั้งนี้เพราะว่าพุทธสมาคมญีปุ่นจดทะเบียนภายใต้รัฐบาลญีปุ่น ในฐานะเป็นองค์กรมูลนิธิบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ซึ่งหมายความว่า พุทธสมาคมนี้ ไม่สามารถเน้นเฉพาะกิจกรรมทางพุทธศาสนาได้ แต่ต้องมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นสาธารณประโยชน์โดยรวม โดยไม่กีดกันทางศาสนา เผ่าพันธุ์ และประชาชาติ พุทธสมาคมญีปุ่นเป็นองค์กรสูงสุดของพุทธศาสนาทุกนิกายของญีปุ่น มีวัดในสังกัดทั้งหมด ๗๐,๐๐๐ กว่าวัด ที่สำนักงานแห่งนี้มีหน้าที่จัดการบริหารกิจกรรมทางสังคม หรือกิจกรรมทางโลกวิสัย ไม่เกี่ยวกับเรื่องราวทางศาสนาโดยตรง แต่ที่สำนักงานนี้ก็มีตู้หมู่บูชาเป็นพระประธานของห้องประชุม ส่วนเรื่องต่าง ๆ ทางศาสนาก็มักจะจัดที่วัด

จากนี้ ขออาราธนาเจ้าประคุณสมเด็จฯ เดินไปที่วัดโซโจจิ ที่อยู่ติดกัน ก่อนไปขอแนะนำเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่มาถวายการต้อนรับในวันนี้ ประกอบด้วย ภิกษุณี อิกุโกะ อิมิโน ประธานคณะอนุกรรมการฝ่ายมนุษยธรรมขององค์การ พสล และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ของพุทธสมาคมญีปุ่นแห่งนี้

เจ้าประคุณสมเด็จฯ : ที่จริงสถานที่ไม่ได้สำคัญ สำคัญอยู่ที่การทำงาน อยู่ที่ใจเราเองที่จะแคบหรือจะกว้าง

พระโทมัตลี : ขอบพระคุณมาก ถือว่าเป็นคำที่เปี่ยมด้วยความกรุณายิ่ง จากนี้ไปขอโอกาสถ่ายภาพเพื่อเป็นอนุสรณ์ และขอโอกาสถวายของทีระลึกเล็ก ๆ นี้นี้ แต่เจ้าประคุณสมเด็จฯ จากพุทธสมาคมญีปุ่นด้วย

บันทึกการเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจที่ญี่ปุ่น

จากนั้นเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัตได้มอบของที่ระลึกให้กับพุทธสมาคม ประกอบด้วยพระพุทธรูป ไพร่พินาศปิดทอง หน้าตัก ๓ นิ้ว ในกล่องผ้าไหมพิเศษ หนังสือ People's Patriarch สมุดภาพพระประวัติ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก และ หนังสือพุทธธรรม ภาคภาษาอังกฤษ ที่เพิ่งออกใหม่ ของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) และวีดิทัศน์ภาพยนตร์การ์ตูน เมืองนิรมิตแห่งจิตตนคร ฉบับตัวอย่าง พร้อมกันนี้ได้เล่าประวัติความเป็นมาของพระไพรีพินาศให้ท่านโทมัสฟังด้วย

เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า : พระไพรีพินาศ ที่ว่าทำลายศัตรู หมายถึงศัตรูในใจเรา คือกิเลส ไม่ใช่ศัตรูภายนอก

เวลา ๑๐.๓๐ น. เสร็จแล้วท่านโทมัส ได้นำเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ฯ ขึ้นชั้น ๓ ของอาคาร เพื่อทะเลาะออกไปยังกุฏิเจ้าอาวาสวัดโซโจจิ (Zojoji Temple)

หน้ากุฏิเจ้าอาวาสมีพระลูกวัดยืนคอยถวายการต้อนรับเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต และนำเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ฯ เข้าไปนั่งที่ห้องรับรอง นั่งได้สักพัก ท่านพระมาสามิชิ โซโด โคบายาชิ (Rev. Masamichi Shodo Kobayashi) รองประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก มาถวายการต้อนรับ ตามด้วยท่านสังฆนายก ยาจิ กิซโย (Archbishop Yagi Kisyo) ประธานคณะสงฆ์พุทธศาสนิกายโจโดชู และเจ้าอาวาสวัดโซโจจิ วัดหลักของพุทธศาสนิกายโจโดชู ผู้มีอายุ ๘๙ ปี

เมื่อแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันตามธรรมเนียมญี่ปุ่นเป็นที่เรียบร้อย ทางคณะสงฆ์ญี่ปุ่นได้สวดมนต์โดยเอ่ยพระนามอมิตาภพุทธเจ้า ว่า “นโม อมิตาภะ” ๑๐ ครั้ง นับเป็นการต้อนรับพระผู้ใหญ่ที่เป็นทางการของญี่ปุ่น แล้วมีปฏิสนธิ์ซึ่งกันและกันดังนี้

เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า : ขอขอบคุณท่านสังฆนายกที่ได้ให้การต้อนรับในวันนี้ ที่วัดแห่งนี้มีพระจำพรรษาอยู่หลายรูปไหม

สังฆนายกยาจิ : มีจำนวนพระสงฆ์กว่า ๑๐๐ รูป ทั้งที่อยู่ประจำและไม่ประจำ

เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า : อายุของท่านเท่าไร

สังฆนายกยาจิ : ๘๙ ปี เกิดเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๒

เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า : ผมเกิดปี ๒๔๗๙

พระโทมัส : ท่านสังฆนายกต้องนับว่าเป็นพี่ใหญ่ของเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า (หัวเราะ)

เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า : แก่แล้ว รู้สึกแก่หรือยัง?

สังฆนายกยาจิ : ยังไม่ค่อยรู้สึกเท่าไร

เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า : มันเร็ว เหมือนกับข้าแต่มันเร็ว สมเด็จพระสังฆราชพระองค์ที่แล้ว ถึงว่า อายุนี้ก็น้อยนัก ท่านมีพระชนมายุ ๑๐๐ ปี แต่ท่านว่า “น้อยนัก” น้อยสำหรับทำความดี ถึงถามท่านว่า ๘๙ ปี มากหรือยัง อายุยังน้อยอยู่ (หัวเราะ)

สังฆนายกยาทิ : ผมคิดว่าผมจะมีชีวิตอยู่อีกเพียง ๕ ปี

เจ้าประคุณสมเด็จฯ : ยัง ๆ อีก ๕ ปีน้อยไป ต้องให้ถึงร้อยปี

สังฆนายกยาทิ : ร้อยปี เออ...มันยากอยู่

เจ้าประคุณสมเด็จฯ : ก็ให้ท่านบำเพ็ญอิทธิบาท

สังฆนายกยาทิ : (หัวเราะ) แต่สุขภาพมีความสำคัญ บังคับได้ยากยิ่ง

พระโทมัสดี : เกล้าฯ รู้จักท่านสังฆนายกเป็นอย่างดี ท่านอุทิศชีวิตของท่านเพื่อเผยแผ่คำสั่งสอนของพระพุทธองค์ ในที่ต่าง ๆ มากมาย และผลลัพธ์ที่ได้รับคือ ท่านได้ถูกเลือกให้เป็นเจ้าอาวาส และเป็นสังฆนายก ความเป็นจริงท่านเองมิได้มีความอยากเป็น แต่ประชาชนประสงคิ์ให้ท่านเป็น และที่สำคัญท่านถ่อมตัวของตนเองตลอดเวลา ตามธรรมเนียมญี่ปุ่น การที่จะประกาศว่า จะอยู่ถึง ๑๐๐ ปี อาจเป็นสิ่งที่อันตราย เพราะอาจมีองค์อื่นรื้อขึ้นตำแหน่งกันอยู่ (หัวเราะ) แต่อย่างไรก็ตามท่านก็ระมัดระวังสุขภาพของท่านอย่างยิ่ง แต่เกล้าฯ เชื่อว่า แม้ว่าตัวท่านเองบอกว่า เป็นการยากที่มีอายุยืนก็จริงอยู่ แต่ตัวท่านเองถ่อมตนและปฏิบัติศาสนกิจอย่างเข้มแข็งเพื่อพุทธศาสนาและประชาชน คุณสมบัตินี้แหละที่ทำให้เหล่าสงฆ์สาวกของนิกายนี้ต่างเคารพท่านในฐานะเป็นผู้นำนิกาย นวัตกรรมเป็นหลักของนิกายนี้ที่ต้องถ่อมตนต่อตนเองและผู้อื่น และท่านเองก็แสดงการปฏิบัติวัตรธรรมนี้ได้อย่างดี

สังฆนายกยาทิ : สัก ๕ - ๖ ปี คิดว่าไหว แต่จะให้ถึง ๑๐ ปี รู้สึกยากอยู่

เจ้าประคุณสมเด็จฯ : อันนั้นก็เป็นคติธรรมตา แต่ว่าหลักของพระพุทธเจ้าท่าน อยากรู้อยานานก็ใช้อิทธิบาท คือถ้าเต็มใจ ใจมั่นก็ดี คนที่มีใจดีก็ ชีวิตก็อยู่ได้ ถ้าใจมั่นห่อเหี่ยว ชีวิตก็สั้น แต่ว่ามันจะอยู่ยาวนาน น้อยเท่าไรนั้นอยู่ที่ธรรมตา คืออยู่ที่อิทัปปัจจยตา ปัจจัยที่ปรุงแต่ง หลักมันอยู่ที่อายุยาวนานดี หรืออยู่ยาวนานว่าง ถ้าอยู่ยาวนานว่างก็สู้อยู่วันเดียวก็ไม่ได้ (หัวเราะ) ที่ถวายพรให้ท่านอยู่ยาวนานก็เห็นว่า ชีวิตท่านเป็นประโยชน์ต่อสังคม

สังฆนายกยาทิ : แอ้งค์ กิว เวิร์ มัช (ขอบคุณมาก) โปรตตี้มชาญี่ปุ่

พระโคบายาชิ : ความจริงท่านสังฆนายกมีศาสนิกจมาก สัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นสัปดาห์วันวิสาขบูชาของญี่ปุ่น ท่านต้องทำพิธีมากมาย และวันนี้เองเมื่อเช้าท่านไปเป็นประธานในการเข้าเรียนระดับมัธยมที่โรงเรียนของผม และจากนั้นก็ไปเป็นประธานในโรงเรียนอนุบาลของวัดโซโจจิอีก และมาถวายการต้อนรับเจ้าประคุณสมเด็จฯ ในเวลานี้ แม้ท่านมีศาสนิกจมาก ท่านยังมีสุขภาพดี ฉะนั้น ผมเชื่อว่า ท่านจะอยู่เกินร้อยปีอย่างแน่นอน

พระโทมัสดี : ศาสนิกจของท่านสังฆนายกมีมากมาย เหมือนกับนายกรัฐมนตรี เกล้าฯ ขอโอกาสถ่ายภาพร่วมกัน

ก่อนถ่ายภาพเจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้มอบของที่ระลึกแต่ท่านสังฆนายกยาทิ ประกอบด้วยพระพุทธไพริพินาศปิดทอง หน้าตัก ๓ นิ้ว ในกล่องผ้าไหมพิเศษ หนังสือ People's Patriarch สมุดภาพพระประวัติ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก และ หนังสือพุทธธรรม ภาคภาษาอังกฤษ

ที่เพิ่งออกใหม่ ของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยูร ปยุตฺโต) และดีวีดีภาพยนตร์การ์ตูน เมืองนิรมิตแห่งจิตตนคร ฉบับตัวอย่าง

สังฆนายกยาคิ : แอ็งค์ กิว เวิร์ มัช

เมื่อท่านสังฆนายกได้รับคำอธิบายเกี่ยวกับพระไพรีพินาศ และหนังสือภาพประวัติสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกแล้ว ได้เอ่ยปากว่า “เปรเซียส เปรเซนต์ส แอ็งค์ กิว” เป็นภาษาอังกฤษ

จากนั้นได้ถ่ายภาพร่วมกัน และเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าพรหมมุนี เจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร ซึ่งท่านสังฆนายกเดินไปส่งถึงรถ และรอจนรถได้เคลื่อนออกจากบริเวณหน้ากุฏิของท่าน

เวลา ๑๑.๐๐ น. ที่เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต ได้เดินทางออกจากวัดโสมนัส เพื่อไปยังทำเนียบสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียว โดยทางสถานทูตจัดรถมารับเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าพรหมมุนี จากวัดโสมนัส ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑๕ นาที ก็ถึงที่ทำการสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียว ซึ่งตั้งอยู่ ณ 3-14-6 Kami-Osaki, Shinagawa-ku, Tokyo

ที่ประตูทำเนียบทูต ฯพณฯ นายบรรสาน บุณนาค เอกอัครราชทูตไทยประจำญี่ปุ่น และภริยา รอกกราบถวายการต้อนรับ มีเจ้าหน้าที่ประจำสถานทูตจำนวนมากรอกกราบเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าพรหมมุนี

ท่านทูตนำเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าพรหมมุนี เข้าห้องเลี้ยงรับรองประจำทำเนียบทูต เพื่อถวายภัตตาหารเพลแด่เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าพรหมมุนี และพระอนุจรทั้ง ๒ รูป

ในระหว่างฉันภัตตาหาร ท่านทูตบรรสานได้เล่าประวัติทำเนียบสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียวให้ฟัง

ทำเนียบเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ซึ่งเป็นคฤหาสน์เก่าแก่ใหญ่โต ตั้งอยู่บนเนื้อที่ประมาณ ๘,๒๕๑ ตารางเมตร หรือประมาณ ๕ ไร่ กับ ๖๔ ตารางวา ตั้งอยู่ที่อำเภอคามิ-โอซากิ ตำบลชินางาวา อยู่กลางกรุงโตเกียว

คฤหาสน์หลังนี้เดิมเป็นของตระกูลฮามางุจิ กิจิเอมมอ ฮามางุจิ รุ่นที่ ๑๐ ซึ่งเป็นลูกชายคนโตของกิจิเอมมอรุ่นที่ ๙ เกิดเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๒๖ ตระกูลฮามางุจิ เป็นเจ้าของธุรกิจผลิตภัณฑ์จากน้ำซีอิ้วญี่ปุ่นหรือโชยุ มาเป็นเวลาหลายศตวรรษ ที่จังหวัดวากายามา ทางตะวันตกของญี่ปุ่น

กิจิเอมมอจบการศึกษาจากวิทยาลัยวาเซดะ เดียวนี้เป็นมหาวิทยาลัยวาเซดะ แล้วบิดาก็ส่งไปศึกษาต่อที่เมืองนิวยอร์ก มลรัฐคอนเนตทิคัต สหรัฐอเมริกา อยู่หลายปี ในปี ๒๔๗๓ อายุเพียง ๔๗ ปี ก็มอบให้ลูกชายคนโตเป็นผู้ดูแลธุรกิจโชยุ หรือซีอิ้วญี่ปุ่นแทน เพราะปัญหาสุขภาพ แล้วมาอยู่ที่อำเภอคามิ-โอซากิ กรุงโตเกียว

อยู่มาไม่นานก็ซื้อที่แห่งนี้จากโมโมซุเกะ ฟูกุซาวะ บุตรบุญธรรมของยูกิจิ ฟูกุซาวะ ผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยเคโอะ ที่ท่านสมหมาย ฮุนตระกูล ไปเรียนหนังสือก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง

กิจิเอมมอ เป็นผู้รักงานศิลปะ ได้สะสมงานศิลปะของอิตาลี ทั้งที่เป็นงานจิตรกรรม และประติมากรรม ได้ซื้อภาพเขียนและประติมากรรมหินอ่อนแกะสลักอิตาลีขนาดใหญ่จากสถานทูตอิตาลีไว้หลายชิ้น งานศิลปะอิตาลีที่ซื้อไว้มีขนาดใหญ่ เอาเข้าบ้านที่อยู่ไม่ได้ เลยตัดสินใจสร้างคฤหาสน์ เพื่อเอางานศิลปะที่ซื้อจากสถานทูตอิตาลีไปประดับ

กิจิเอมมอ ฮามางุจิ จึงให้สถาปนิกชื่อวาคะ ซึ่งจบวิชาศิลปะจากวิทยาลัยศิลปากรโตเกียวมาเป็นผู้ออกแบบ เขาเป็นผู้ตรวจแบบและแก้แบบอยู่ถึง ๒๑ ครั้ง จึงเป็นที่พอใจ และวางศิลาฤกษ์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๔๗๕ สร้างเสร็จ มีพิธีขึ้นบ้านใหม่เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๔๗๘ เป็นคฤหาสน์ ๒ ชั้น มีชั้นใต้ดิน และมีเล้าตั้งชั้นสามบางส่วน รวมพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร

คฤหาสน์หลังนี้ออกแบบแบบนีโอ-คลาสสิก แบบกอธิค ผนังชั้นนอกเป็นหินแกรนิตสีเทาเข้ม ภายในบุด้วยไม้โอ๊ก แกะสลักแบบอิตาลี เต้าผิงเป็นหินอ่อนอิตาลีสีแดง ขณะนี้มีอยู่ ๒ แห่งในกรุงโตเกียว คือที่นี้ กับที่พระราชวังอากาซากะ ที่ประทับขององค์มกุฎราชกุมาร ประตูหน้าต่างทำด้วยทองแดง ลวดลายแบบคลาสสิกบานใหญ่ ห้องรับแขก ห้องรับประทานอาหารใช้เฟอร์นิเจอร์แบบหลุยส์ของฝรั่งเศส ฝ้าไม้ปาร์เกต์ไม้สนสลักลวดลาย ฝ้าเป็นปูนปั้นแบบหลุยส์ หน้าต่างแบบฝรั่งเศสบานกระจกเงาเจียรนัย ห้องรับแขกแบบหลุยส์ ด้านตะวันตกเป็นห้องนั่งเล่นรับแสงพระอาทิตย์ ฝ้าบุด้วยไม้โอ๊กแกะสลัก ปูด้วยพรมเปอร์เซียบนพื้นไม้ปาร์เกต์สลักสี พร้อมกับเต้าผิงหินอ่อนจากอิตาลี ห้องเลี้ยงรับรองและเป็นห้องประชุมด้วย ไม้โอ๊กยาวรูปปลายมน มีเต้าผิงหินอ่อนสีแดงจากอิตาลีตั้งที่กล่าวมาแล้ว โคมไฟเป็นโลหะ ศิลปะ เดคอร์ประดับด้วยแก้วคริสตัลเจียรนัยทุกห้อง

บันไดสู่ชั้นที่สองเป็นแบบยุโรป เกาะกับฝ้าผนังไม่มีเสา ราวบันไดข้างบนเป็นไม้โอ๊ก ลูกกรงเป็นโลหะผสมหล่อเป็นลวดลายยุโรปแบบคลาสสิก ห้องนั่งเล่นชั้นบนมีเต้าผิงหินอ่อนจากอิตาลีเช่นเดียวกัน ห้องนอนเอกเป็นศิลปะสมัยใหม่ ตอนต้นศตวรรษที่ ๒๐ ผสมกับศิลปะเดคอร์ ห้องนอนรองรวมทั้งเฟอร์นิเจอร์เป็นแบบนีโอ-คลาสสิก โคมไฟศิลปะแบบต้นศตวรรษที่ ๒๐

ภาพเขียนขนาดใหญ่มีหลายชิ้น ทั้งที่เขียนโดยศิลปินอิตาลี และศิลปินญี่ปุ่น ที่เขียนโดยศิลปินญี่ปุ่นที่มีชื่อก็คือรูป กลุ่มคนเมาเหล้าองุ่นในโรงงานทำเหล้าองุ่น รูปที่เขียนโดยคามิลล์ ปิซซาโร เขียนเมื่อปี ๒๔๐๗ เดียวนี้เอาไปติดไว้ที่ห้องรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศที่กรุงเทพฯ หินอ่อนอิตาลีแกะสลักเป็นรูปหญิงสาวเปลือยในอิริยาบถต่างๆ หลายชิ้น รูปบรรดาลูกชายลูกสาวเดินออกจากโบสถ์ มีบาทหลวงเดินตาม เขียนโดยศิลปินอิตาลี กราเตลลี

ภาพที่เขียนโดยศิลปินญี่ปุ่นก็มีหลายชิ้น เช่น รูปคลื่นตอนทะเลบ้าจากใต้ฝุ่น ที่โจชิ เมืองจิมะ เขียนโดยกานจิ มาเอะตะ เมื่อปี ๒๔๗๒ ภาพนี้เคยได้รับรางวัลราชเทโวกุ รูปยอดเขาฟูจิ โดยซุนสุเกะ เรียว เขียนเมื่อปี ๒๔๘๒ เป็นต้น

ห้องโถงชั้นล่างมีเปียโนอายุกว่า ๑๐๐ ปี ทำโดยบริษัทอเมริกันที่นิวยอร์ก ชื่อบริษัท ฮาเซลตัน บราเธอร์ เป็นเปียโนประจำอยู่ที่คฤหาสน์แห่งนี้

สนามหน้าบ้านกว้างไม่เท่าสนามหลังบ้าน จากการสำรวจของเทศบาลชินากาวะ สถานเอกอัครราชทูตไทยมีต้นไม้ขนาดใหญ่ถึง ๗๐ ต้น มีต้นแดงญี่ปุ่นที่หายาก ต้นซีคาร์ทิมาลัย ต้นแมกโนเลีย ต้นเมเปิลญี่ปุ่น ต้นแปะก๊วย หรือกิ่งโกะ ต้นซากุระขนาดใหญ่มีอายุเท่า ๆ กับบ้าน

สนามหลังบ้านจัดเป็นสวนญี่ปุ่นมีต้นไม้ยืนต้นสีต่าง ๆ อย่างที่กล่าวมาแล้ว มีสนกระแบบญี่ปุ่น มีการวางหินขนาดใหญ่ กลาง เล็ก ราว ๆ กลางเดือนเมษายน ต้นซากุระออกดอกสีชมพูอ่อนสะพรั่งไปทั้งต้น

คฤหาสน์หลังนี้มีประวัติที่น่าฟังกล่าวคือ กิจิเอมอมะมีบุตรชาย ๓ คน มีน้องชาย ๓ คน และน้องสาว ๒ คน น้องสาวคนโตชื่อ ฮิซาโกะ ไปแต่งงานกับชานโตะ ซางา ชุนนางชั้นสูงในราชสำนัก ชานโตะและฮิซาโกะ มีบุตรชายคนหนึ่ง บุตรสาว ๔ คน ลูกสาวคนโต ฮิโร ได้มาอยู่กับลุงตั้งแต่เด็กที่คฤหาสน์แห่งนี้

นางสาวฮิโรสำเร็จการศึกษาที่โรงเรียนการเรือนกุลธิดา เดียวนี้คือมหาวิทยาลัยกาคุชิอิงและฝึกฝนงานศิลปะที่คฤหาสน์แห่งนี้ ผ่านทางแม่สื่อ-พ่อสื่อ ฮิโรน่าจะได้เป็นเจ้าสาวของเจ้าชายฟูเจียะ พระอนุชาของพระเจ้าปูอิ หรือคนไทยเรียกว่าพระเจ้าปูยี จักรพรรดิองค์สุดท้ายของราชวงศ์ซิง ต่อมาญี่ปุ่นสถาปนาขึ้นเป็นจักรพรรดิแห่งแมนจูเรียที่กรุงมุกเดน แคว้นแมนจูเลีย เดียวนี้คือเมืองเสินหยาง มณฑลเหลียวหนิง เจ้าชายฟูเจียะถูกส่งมาเป็นตัวประกันที่กรุงโตเกียว พระเจ้าปูอิ สมเด็จพระจักรพรรดิญี่ปุ่นพระราชทานพระนามใหม่ว่า สมเด็จพระเจ้าฟูจิ ไอชินากุระ เจ้าชายฟูเจียะพระอนุชาได้รับพระราชทานพระนามว่า เจ้าชายฟูเกะชิ ไอชินากุระ ขณะนั้นพระองค์มีพระชนมายุได้ ๓๐ พรรษา ทรงสำเร็จการศึกษาเกียรตินิยมจากโรงเรียนนายร้อยโตเกียว

ได้มีการมาดูตัวกันที่คฤหาสน์แห่งนี้ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๔๘๐ เจ้าชายฟูเจียะทรงพวยพระทัยและทรงหมั้นกับฮิโรในเดือนต่อมา คือวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ และมีพิธีอภิเษกสมรส เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ปีเดียวกัน ฮิโรได้ตามเสด็จพระสวามีไปอยู่ที่อำเภออินางะ จังหวัดชิบะ และเสด็จไปประทับที่เมืองมุกเดน ประเทศแมนจูเกว ที่ญี่ปุ่นสถาปนาขึ้นเมื่อยึดแมนจูเรียจากสาธารณรัฐจีนได้สำเร็จ หลังจากอภิเษกสมรสได้เพียง ๖ เดือน

ระหว่างสงครามโตเกียว เจ้าของคฤหาสน์กิจิเอมอมะ ฮามางุจิ ต้องการขายคฤหาสน์พร้อมเครื่องตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ให้กับรัฐบาลไทย ซึ่งเป็นพันธมิตรของญี่ปุ่น ทางรัฐบาลไทยสมัยท่านจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงมอบหมายให้ท่านดิเรก ชัยนาม เอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว เป็นตัวแทนรัฐบาลไทยซื้อคฤหาสน์แห่งนี้มาด้วยราคา ๑ ล้านเยนหรือประมาณ ๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐในขณะนั้น เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๔๘๖ และใช้เป็นทำเนียบเอกอัครราชทูตไทยประจำญี่ปุ่นตั้งแต่นั้นมา

หลังจากขายคฤหาสน์แห่งนี้ให้รัฐบาลไทยแล้ว กิจิเอมอมะ ฮามางุจิ ก็ย้ายไปอยู่ที่เมืองคามากุระ จังหวัดคามากุระ ที่มีพระพุทธรูปโลหะทองแดงที่ใหญ่ที่สุดในโลก จนถึงวาระสุดท้ายเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๔๘๘ ปีที่ญี่ปุ่นแพ้สงครามในเดือนธันวาคม

คฤหาสน์ทำเนียบเอกอัครราชทูตแห่งนี้รัฐบาลไทยทำการซ่อมใหญ่ ๒ ครั้ง โดยบริษัทซิมิซุ ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับคฤหาสน์แห่งนี้มากที่สุด เมื่อปี ๒๕๓๘ และปี ๒๕๔๖

เมื่อเสร็จจากภัตตกิจเพลแล้ว ท่านทูตอาราธนานิมนต์เจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต เสด็จไปฝั่งที่ที่เป็นสำนักงานสถานเอกอัครราชทูต ซึ่งมีห้องประชุมใหญ่สำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งทางสถานทูตได้จัดไว้ให้สำหรับเจ้าหน้าที่สถานทูตมารับศีลรับพรจากเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต เมื่อเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต นั่งบนอาสนะที่จัดเตรียมไว้ ท่านทูต นายบรรสาน บุณนาค ได้กราบอาราธนาเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต กล่าวสัมโมทนียกถา เพื่อเป็นสิริมงคลแก่เจ้าหน้าที่สถานทูตที่มาเป็นจำนวนมาก

สัมโมทนียกถาสมเด็จพระวันรัต ณ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว

ขอเจริญพรท่านทูตและทุกท่าน ยินดีที่ได้มีโอกาสมาพบทุกท่าน ที่ได้มาอยู่ยังประเทศญี่ปุ่น ด้วยกิจการตามหน้าที่ของแต่ละท่าน ในฐานะที่เราทั้งหลายเป็นชาวพุทธ หรือพูดอีกอย่างว่าเป็นชาวโลก ก็อยากจะคุยกับท่านในฐานะเป็นชาวโลกด้วยกัน ความจริงหลักปฏิบัติของคนเราที่เกิดมาในโลกนี้ พระพุทธเจ้าซึ่งถือกันว่าเป็นศาสดาของชาวพุทธ แต่ว่าทรงแนะนำสั่งสอนชาวโลกไว้ หลักคำสอนนั้น ถือว่าเป็นสังฆธรรม คือเป็นความจริงของชาวโลก คนเราทุกคนที่เกิดมานั้น ถือว่าเป็นสัตว์ประเสริฐ ในบรรดาสัตว์ทั้งหลายในโลกนี้ มนุษย์นั้นเป็นสัตว์พิเศษเป็นสัตว์ประเสริฐ ซึ่งเป็นชีวิตที่จะสร้างความเจริญได้ทุกอย่าง คนเราจะสร้างความเจริญให้แก่ตนเองได้ ก็ต้องมาเกิดเป็นมนุษย์ พระพุทธเจ้าเองดังที่เราได้จากพุทธประวัติ พระองค์จะเป็นพุทธเจ้าได้ ก็มาบังเกิดเป็นมนุษย์ เป็นเทวดาเป็นไม่ได้ เป็นใครก็เป็นไม่ได้ เพราะฉะนั้น สัตว์มนุษย์นี้ ถือว่าเป็นสัตว์พิเศษ มีอะไรพิเศษ ๆ กว่าเขาทั้งหมด เพราะฉะนั้น เราทุกคนเป็นมนุษย์ก็ถือว่า ได้ของดี ได้ของประเสริฐมาแล้วทั้งนั้น

ความจริงคนเรานี้ มีของทุกอย่าง ซึ่งธรรมชาติเขาให้มา ในตัวเรานี้มีพร้อมหมด มีร่างกายสำหรับใช้ทำกิจการต่าง ๆ มีวาจาสำหรับใช้สื่อสาร มีใจสำหรับใช้คิดว่าจะทำอะไร ข้อมสำคัญมีปัญญา เพื่อความสำนึกรู้ผิดชั่วดี มีสติคอยกำกับควบคุม มีหมดทุกอย่างในตัวเรา ไม่มีอะไรที่จะไม่มี เรามีคุณลักษณะพิเศษสามารถรับการฝึกฝนได้ เกิดมาแล้วถ้ามีครูบาอาจารย์มีคุณรู้บัณฑิตมาฝึกฝนเรา เราทำได้ สัตว์อื่นรับไม่ได้ รับผิดชอบได้ก็รับได้น้อย คนนี้รับผิดชอบได้ทั้งหมด ถ้าจะรับ นี่ก็คุณลักษณะพิเศษ แล้ว ถ้าไม่มีใครฝึกฝน ฝึกฝนตัวเองก็ได้ ถ้าเราหากคิดจะฝึก รับการฝึกก็ได้ ฝึกตัวเองก็ได้ ไม่มีใครพิเศษกว่ามนุษย์ มีทุกอย่างพร้อมมีกาย มีวาจา มีใจ มีปัญญา มีสติ มีความสามารถที่จะรับการอบรมก็ได้ อบรมตัวเองก็ได้ พิเศษ พิเศษมาก

แล้วทุกคนนั้นเกิดมาแล้ว บรรณาความสุขความเจริญในชีวิตทุกคน ไม่มีใครไม่บรรณา งามตัวเองดูก็ได้ และบรรณาเหมือนกันหมด ความมีสุขความเจริญในชีวิต แต่ก็อยากจะให้ถามตัวเองว่า เราบรรณาไปที่แห่งหนึ่ง คือความสุขความเจริญของชีวิต แล้วเราไปหรือไม่ เราไปหาสิ่งที่เราบรรณาหรือไม่ ส่วนมากไม่ไป ไม่ไปในที่ ๆ เราอยากไป มักจะไปในที่ ๆ เราไม่อยากไป งามตัวเองดูก็แล้วกัน งามว่าทำไมทำไมเราไปไปในที่ ๆ เราอยากไป ก็เพราะว่าเราคบกับคนชั่ว คนชั่วในตัวเราเอง ไม่ใช่คนชั่วนอกตัวเรา คบกับความเกียจคร้าน เราก็ดูไม่ใช้ของดีในตัวเราให้เป็นประโยชน์ หยุดใช้กาย ไม่ทำงาน ขี้เกียจ หยุดใช้วาจา ไม่ทำงาน หยุดใช้ใจ หยุดใช้สติ ที่จริงว่า ที่เราพูดว่าไม่มีสตินั้นพูดผิด เราต้องพูดว่าไม่ใช้สติ เพราะของดีมีอยู่ในตัวทุกคน เพราะเราไม่ใช้ให้เป็นประโยชน์ ให้ไปบรรลุสิ่งที่เราบรรณา นี่ก็ข้อหนึ่ง เพราะเราใช้ผิด ใช้กายผิด ใช้วาจาผิด ใช้ใจผิด ใช้สติผิด แล้วก็ไม่ได้เอาความฉลาดมาใช้ เอาความโง่มาใช้ ให้เข้าใจผิดว่าทำอย่างนี้ จะไปที่ ๆ เราบรรณา พูดอย่างนี้ จะไปที่ ๆ เราบรรณา คิดอย่างนี้ จะไปที่ ๆ เราบรรณา เพราะคิดผิด จึงทำผิด พูดผิด จึงไม่ไปที่ ๆ เราอยากจะไป แล้วเราก็ไปที่อื่น อย่างที่เราเห็นกันอยู่แล้ว เพราะเราคบกับคนชั่ว คือกิเลสภายในตัวเรา

ความบรรณาอะไรต่าง ๆ พระพุทธเจ้าจึงมาสอนเราให้ใช้ของดีให้ถูก ใช้กาย วาจาให้ถูกด้วยศีล คือข้อแรก ใช้ใจให้ถูกด้วยสมาธิ ฝึกเอาปัญญาออกมาใช้ ฝึกเอาสติมาคุม เพราะฉะนั้น คำสอนในพระศาสนานั้น จึงถือว่าเป็นของสำคัญ เป็นสิ่งสำคัญ ที่จะเป็นทางให้เราใช้กายให้ถูก ใช้วาจาให้ถูก ใช้ใจให้ถูก เอาปัญญามาใช้ เอาสติมาคุม เพื่อไปที่ ๆ เราอยากจะไป ไม่ไปที่อื่น

ในโอกาสที่มาพบกับท่าน ก็อยากจะบอกว่า คำสอนในพระศาสนานั้นจำเป็น จำเป็นสำหรับตัวเราเอง ไม่ใช่จำเป็นสำหรับใครที่ไหน จึงจะต้องตั้งใจศึกษาให้มีความรู้ในสามเรื่อง คือเรื่อง เรื่องสมาธิ เรื่องปัญญา ศึกษาให้รู้ทำไม ศึกษาให้รู้เพื่อรักษาตัวเอง ปองกันตัวเอง ใช้ของดีที่ตนมีอยู่นั้นให้ถูก ให้ไปที่ ๆ เราอยากไป ไม่ไปที่ ๆ เราไม่อยากไป และศีลก็ตาม สมาธิก็ตาม ปัญญาก็ตาม อยู่ที่ตัวเราทั้งหมด ศีลไม่ได้อยู่ที่พระ อยู่ที่วัด ศีลอยู่ที่ตัวเราแล้ว สมาธิอยู่ที่เราแล้ว ปัญญาอยู่ที่เราแล้ว สติอยู่ที่เราแล้ว ที่พูดว่าธรรมชาติให้ของดีเรา มา ทุกคนเราให้มาเหมือนกันหมด อยู่ที่เราจะใช้ถูกหรือใช้ผิด อยู่ที่เราจะใช้พาตัวเราไปหาที่ ๆ เราบรรณา หรือจะพาตัวเราไปในที่ ๆ เราไม่ควรบรรณาจะไป

ที่ว่าศีลอยู่ที่เราแล้วนั้น อธิบายว่า ศีลนั้นเป็นคำพระ คือเป็นคำพระพุทธเจ้า ถ้าเป็นคำไทย ก็คือปกติ คนเราเกิดมามีปกติของความเป็นคนอยู่ด้วยกันทั้งนั้น พระพุทธเจ้าสอนให้รักษาปกติของความเป็นคนไว้ให้ได้ ปกติของความเป็นคน ก็คือปกติกาย อย่าใช้กายผิด ใช้กายให้เป็นปกติ ปกติวาจา ใช้วาจาให้เป็น อย่าใช้วาจาผิด นี่ศีลข้อแรก บัณฑิตท่านกำหนดปกติของคนไว้ ๕ เรื่อง ที่เรียกว่า ศีล ๕ ปกติของคนนั้นไม่ทำร้ายกัน ปกติของคนนั้น ไม่ถือเอาของ ๆ คนอื่นที่ไม่ใช่ของตนเอง ปกติของคนนั้น ไม่สำสอนทางเพศ นั่นคือ

ปกติของคน ถ้าทำในสามเรื่องนี้ เรียกว่าผิดปกติ อยู่ที่เรแล้ว ไม่ใช่อยู่ที่วัด ไม่ใช่อยู่ที่พระ ไม่ใช่พูด ไม่ใช่ใช้วาจา ผิด ไม่ใช่พูดหลอกลวงเขา ไม่ใช่พูดด่าว่าเขา ให้เขาเจ็บใจ ไม่ยุ่งให้เขาแตกสามัคคี ไม่ใช่พูดเลวร้ายเป็นปกติของคน ถ้าทำผิดสี่อย่างนี้ ผิดปกติของคน ไม่เอาของมีนเมามาใส่ตัวเองให้เสียสติสัมปชัญญะ คนรับประทานเหล้า เราก็เสียปกติ อันนี้ทั้งสี่อยู่ที่เรแล้ว ข้อแรกที่พระพุทธเจ้าท่านสอน ให้รักษากาย วาจา ของตัวเองให้เป็นปกติ ถ้ารักษาให้เป็นปกติแล้ว ถ้ามองจะไปหาความสุขความเจริญใหม่ หรือจะไปที่อื่น ถ้าทำผิดปกติก็มันจะไปหาความสุขความเจริญหรือจะไปที่อื่น นี้คิดได้ ข้อแรกที่พระพุทธเจ้าท่านสอนคือ

ข้อสองสมาธิ สมาธินั้นก็เป็นคำพระอีก เป็นคำภาษาไทยแปลว่า การตั้งใจ ใจของเราก็มึแล้ว ที่พูดเมื่อกี้ว่าธรรมชาติให้ใจเรามา ซึ่งเป็นของสำคัญสำหรับมาคิด เพื่อจะทำถูก พูดถูก แต่ว่าเราไม่ค่อยตั้งใจของเราไว้ พระพุทธเจ้าสอนให้ตั้งใจของเราให้ดี ๆ เพื่อจะใช้กายให้ถูก ใช้วาจาให้ถูก การตั้งใจของเรานั้น ภาษาพระท่านเรียกว่า สมาธิ ไม่ใช่นั่งขัดสมาธิหลับตาอย่างที่เรปฏิบัติ อันนั้นเป็นการฝึก แต่สมาธินั้นเป็นของจำเป็นในอิริยาบถทุกอย่าง จะทำอะไรเราก็ดึงตั้งใจทำ การตั้งใจของเราในการทำ นั่นคือสมาธิในชีวิตประจำวัน จะเดินก็ตั้งใจเดิน จะรับประทานก็ตั้งใจรับประทาน จะทำอะไรทุกอย่างตั้งใจ จะพูดตั้งใจพูด จะทำตั้งใจทำ นั่นคือสมาธิ แต่ว่าเพราะคนเราคบกับคนชั่วอย่างที่เราเมื่อกี้ เราจึงตั้งใจผิด ตั้งใจมันมีตั้งใจถูกตั้งใจผิด คบคนชั่วตั้งใจผิด คบคนดีตั้งใจถูก แล้วทำอย่างไรถึงจะตั้งใจถูก ก็ทรงสอนให้เอาปัญญาออกมาใช้ ข้อที่สาม ปัญญา แปลว่า ความสำนึกรู้ผิดถูก มีอยู่ด้วยกันทุกคน ตั้งใจอย่างนี้ผิด ตั้งใจอย่างนี้ถูก ตั้งใจทำร้ายเขานี้ผิด ตั้งใจไม่ทำร้ายเขานี้ถูก อันนี้รู้กันทุกคน ปัญญาที่พระพุทธเจ้าสอน ไม่ใช่ความรู้ สิ่งที่เราศึกษาเล่าเรียนมานั้นโบราณท่านเรียกว่า ความรู้ ไม่ใช่ปัญญา สิ่งที่ชาวโลกเรียกว่าบัณฑิตนั้น ไม่ใช่บัณฑิตของพระพุทธเจ้า บัณฑิตของพระพุทธเจ้าคือ ท่านผู้ที่เอาความรู้ที่ธรรมชาติให้มานั้นมาใช้ เอาปัญญาที่ธรรมชาติให้มานั้นมาใช้ ที่ท่านเรียกว่า สชาติปัญญา ปัญญาที่มาพร้อมกับเราก็คือความสำนึกรู้ผิดถูก ได้แก่มโนธรรม และปัญญานั้นจะพอกพูนด้วยเอาออกมาใช้ ผ่านการฟัง การคิด การทดลอง ปัญญาในการศึกษาเล่าเรียนมานั้น ท่านเรียกว่าความรู้ โบราณท่านว่า ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด ก็เพราะว่ามีแต่ความรู้ แต่ไม่ได้เอาปัญญามาใช้ ความรู้นั้น อาจจะเป็นอันตรายแก่ตนเองก็ได้ ถ้าใช้ความรู้ผิด แต่ว่าถึงมีปัญหา คนก็ไม่เอา ไม่เอามาใช้ เพราะฉะนั้น ท่านจึงสอนให้เอาสติมาคุม สติก็มีอยู่แล้วอย่างที่เราพูด เอาสติมาคุมว่า สตินั้นเหมือนกับหางเสือ หางเสือที่คอยค้ำให้เราไปในทางที่ถูก ไม่ไปในทางที่ผิด คอยคุม

ทั้งหมดที่พูดมาโดยย่อนี้ ก็เพื่อจะให้ท่านเข้าใจว่า หลักคำสอนในพระศาสนาที่พระพุทธเจ้าทรงแนะนำสั่งสอนนั้น สั่งสอนให้เราดูแลตัวเอง โดยใช้ของดีที่เรามีอยู่แล้วนั้นให้ถูก ของดีที่ธรรมชาติให้มา ก็คือใช้กายให้ถูก ใช้วาจาให้ถูก ใจให้ถูก ด้วยการเอาปัญญามาใช้ สติมาคุม เพื่ออะไร เพื่อให้เราไปในที่ ๆ เราปรารถนาจะไป คือความสุขความเจริญในชีวิตทั้งนั้น

ในโอกาสที่มาพบกับท่าน ในฐานะที่อาตมาเป็นสาวกของพระพุทธเจ้า ก็มีหน้าที่ ๆ จะพูด จะเรียกว่าสัมโมทนียกถาก็ได้ พูดให้บันเทิงใจ พูดให้เข้าใจ ว่าพระศาสนานั้น จะเป็นอย่างไรในชีวิต ใช้อย่างไรในชีวิต และที่พูดว่าเราเป็นชาวโลก ไม่ใช่ชาวไทยก็เพราะว่า คำสอนใจพระศาสนานั้น เป็นประโยชน์แก่ชาวโลก ไม่ใช่ชาวไทย ไม่ใช่ชาวพุทธ ชาวอะไรก็แล้วแต่เป็นประโยชน์ทั้งนั้น

ขอเจริญพรทุกท่าน ขอให้ทุกท่านใช้ของดีที่เรามีนั้น ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และเมื่อทุกคนใช้ของดีให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองแล้ว ผลคือความสุขความเจริญนอกจากมีแก่ตนเองแล้วมีประโยชน์กับชาวโลก เพื่อนร่วมโลกทั้งหลายก็จะมีมีความสุขความเจริญด้วย ขอขอบคุณทุกท่าน

เมื่อกล่าวสัมโมทนาียกถวายแล้ว ท่านทูตบรรณสถาน ได้อารธนาศีล และรับศีล ๕ แล้วกล่าวคำถวายสังฆทานพร้อมเพรียงกัน และถวายจตุปัจจัยแต่เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชทั้งนั้นอนุโมทนา เป็นเสร็จพิธี

จากนั้นท่านทูตและเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตขอโอกาสถ่ายภาพ และรับมอบของที่ระลึกจากเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ซึ่งเป็นพระกริ่งชัยวัฒน์อุดมสมบูรณ์ที่เหลื่อมไว้แล้วและคล้องเชือกไว้แล้วด้วย แต่ก่อนที่จะแจกพระกริ่ง เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชได้ปรารภธรรมเพิ่มเติมอีกหน้อยว่า

เมื่อมีการแจกพระ น่าจะต้องพูดหน่อย คือการมาญี่ปุ่นในครั้งนี้ได้ไปตามวัดต่าง ๆ เห็นว่าคนไปวัดกันเยอะ ก็ดูแล้วไปวัด จะเอาอะไร คนไทยก็เหมือนกัน ไปวัดไปเอาอะไร น่าจะถามตัวเอง คือไปแล้วได้อะไร เอาละเราเป็นชาวพุทธ เอาปัญญามาใช้ ปัญญาที่พูดเมื่อวานนี้ อย่าไปเอาความศักดิ์สิทธิ์ ไม่รู้ว่าศักดิ์สิทธิ์คืออะไร แล้วมันได้หรือไม่ ไปเอาความศักดิ์สิทธิ์ แล้วถามความศักดิ์สิทธิ์คืออะไร ไม่มีใครรู้ แล้วถามว่าได้หรือไม่ ก็จะตอบกลับมาว่า ไม่ทราบ เพราะฉะนั้น ความศักดิ์สิทธิ์นั้นแปลว่าความสำเร็จ และความสำเร็จนั้นเป็นผล จะมีได้ก็ด้วยการไปสร้างเหตุ

ในหลักของพระพุทธเจ้าท่าน ทุกอย่างมันมีเหตุทั้งนั้น ถ้าเราไม่สร้างเหตุเราเอาแต่ผล มันจึงไม่ได้ไม่ได้อะไร ที่นี้การแจกพระก็เอาศักดิ์สิทธิ์อีกก็น่าจะไม่ได้ เพราะฉะนั้น เมื่อมีพระแล้ว ก็เอาคำสอนของพระนั้นไปปฏิบัติ หรือเอาคุณของพระนั้น ไปสร้างให้เกิด พระคือพระพุทธเจ้านั้น ท่านมีคุณที่บัณฑิตสรรบุใหญ่ ๆ ไว้สามอย่าง สามเรื่อง คือ ๑ มีพระปัญญา ได้แก่ความเฉลียวฉลาดรอบรู้ในเรื่องที่ควรรู้ ไม่ใช่ความรู้ ปัญญาไม่ใช่ความรู้ ความรู้มันไม่ใช่ปัญญา คนที่มีความรู้มาก ๆ นั้นเข้าคุกเยอะ ถามคนเข้าคุกว่ามีปัญญาไหม ไม่มีเขาเอาความโง่มาใช้ มีความรู้แล้วเอาความโง่มาใช้ ก็พาตัวเองไปเข้าคุก เขารู้ช่องละเอียดนะ ทางเข้าคุกนี้ เราบางที่ไม่รู้หรือ เดินไปตรง ๆ ทางที่เขาเดินไป แต่คนมีความรู้มัน สามารถไปทางอ้อมได้ ไปเข้าคุก อันนี้เรียกว่าไม่เอาปัญญามาใช้ เพราะฉะนั้น มีพระแล้วให้เอาปัญญามาใช้ เพราะพระท่านมีของดี ๓ ข้อ ๑ มีปัญญา ได้แก่ความรอบรู้เฉลียวฉลาด ที่จะรักษาตัวเอง ไม่ให้เดินไปในที่ ๆ เราไม่อยากจะไป นั้นข้อแรก มีพระแล้วต้องมีปัญญา แต่ว่าปัญญานั้นไม่เชื่อว่าไม่มี ทุกคนมีอยู่แล้วอย่างที่พูดเมื่อวานนี้ เอามาใช้ ใช้ปัญญา ข้อ ๒ มีความบริสุทธิ์ คือใจสะอาด ใจของเรามีแล้ว ทำใจให้สะอาด มีพระแล้วต้องทำใจให้สะอาด อย่าทำให้ให้สกปรกเอาย่อ ๆ ก็แล้วกันนะ ใจสะอาดอย่างไร เหมือนร่างกายเราสกปรกแล้วเราอาบน้ำทำความสะอาด ใจก็หัดอาบน้ำใจเสียให้สะอาดบ้าง มีพระแล้วก็ต้องล้างใจ เอาคุณพระไปเป็นข้อคิด ข้อปฏิบัติ ๑ มีปัญญา เอาปัญญามาใช้ ๒ มีความสะอาดใจ ทำใจของเราให้สะอาด อยู่ที่ตัวเราทั้งนั้น ไม่ได้อยู่ที่ใคร ๓ มีพระกรุณา คนเราไม่ได้อยู่ในโลกนี้คนเดียว อยู่คนเดียวคงไม่ได้หรอก มันต้องอยู่กับคนอื่น เมื่ออยู่กับเขา ก็ต้องเอื้อเขา ไม่ใช่เอื้อแต่เรา เพลงอะไรที่เขาร้อง จะอยู่สองคนกับคุณ ปิดประตูปิดหน้าต่างหมด จะอยู่สองคน ให้อยู่สักวันหนึ่ง จะลองดูซิ ได้ไหม อยู่ไม่ได้หรอก มันต้องมีเพื่อน มีคนอื่นอยู่ด้วย เพราะฉะนั้น ต้องเอื้อเขา อย่าไปเห็นแก่ตัว เห็นแก่คนอื่นด้วย ๓ อย่าง

แล้วเจ้าประคุณสมเด็จฯ ก็ได้ถามเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตว่า ที่ว่ามา ๓ อย่าง มีอะไรบ้าง เจ้าหน้าที่ผู้นั้นก็สามารถตอบได้ถูกต้อง เจ้าประคุณสมเด็จฯ จึงได้กล่าวว่า “สมควรมีพระ” ทำให้ทุกคนได้หัวเราะกัน และได้แจกพระกริ่งชัยวัฒน์อุดมสมบูรณ์ให้กับเจ้าหน้าที่ทุกคนอย่างทั่วหน้า

เสร็จแล้วทางทูตบรรสานให้เจ้าหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตและรถของสถานเอกอัครราชทูตไปส่งเจ้าประคุณสมเด็จฯ ที่สนามบินนานาชาตินาริตะ เพื่อเดินทางกลับประเทศไทยโดยเครื่องบินของสายการบินไทยเที่ยวบินที่ TG 677 ออกจากนาริตะ เวลา ๑๗.๒๕ น. และถึงสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิในเวลา ๒๑.๕๕ น.

สมเด็จพระวันรัต ปุ๊กบัณฑิตสาสนิกจา ณ ประเทศญี่ปุ่น

สมเด็จพระวันรัต และ พระเชษฏ์ โยโกะอิ (Seiki Yokoi) เจ้าอาวาสวัดเบ็ญจวิไลอิน

สมเด็จพระวันรัต และพระฟูมอน ซากาวา (Fumon Sagawa) เจ้าอาวาสแห่งวัดโทไดจิ

สมเด็จพระวันรัต และ พระซุมิ ฮิโรอากิ (Sumi Hiroaki) เจ้าอาวาสวัดนิตไตโยจิ

สมเด็จพระวันรัต และ ท่านสังฆนายกยาเกิ คิสึโย (Archbishop Yagi Kisyo)
สังฆนายกแห่งพุทธศาสนา นิกายโจโดชู และเจ้าอาวาสวัดชิโจจิ

สมเด็จพระวันรัต และ พระยชิฮารุ โทมัตสึ (Yoshiharu Tomatsu)
กรรมการบริหารพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย

ข้อสรุปผลการไปปฏิบัติศาสนกิจ ณ ประเทศญี่ปุ่นของสมเด็จพระวันรัต

๑. สมเด็จพระวันรัต เดินทางออกจากกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ และเดินทางกลับถึงกรุงเทพฯ วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๑ รวมเวลาที่ไปปฏิบัติศาสนกิจที่ประเทศญี่ปุ่น ๕ วัน

๒. ได้เดินทางไปเยือนเมืองต่าง ๆ ของประเทศญี่ปุ่น คือ โอซาก้า นารา เคียวโตะ ฮิเมจิ นาโงย่า และโตเกียว

๓. ได้ไปเยี่ยมวัดและสถานที่สำคัญต่าง ๆ คือ

๓.๑ วัดโทไดจิ วัดหลวงพ่โตแห่งนารา มรดกโลก

๓.๒ วัดเบียวโดอิน วิหารพระอมิตาภพุทธเจ้าที่ปรากฏอยู่บนเหรียญ ๑๐ เยน มรดกโลก

๓.๓ ศาลเจ้าโอกาซากิ ศาสนสถานที่สำคัญของศาสนาชินโต

๓.๔ วัดซันจูซันเก็นโด วัดที่มีเจ้าแม่กวนอิม ๑๐๐๑ องค์

๓.๕ วัดนิตไทยจิ หรือ วัดญี่ปุ่น - ไทยที่นาโงย่า

๓.๖ โอโตบะ เทพีสันติภาพจำลอง ที่เมืองโตเกียว

๓.๗ ภูเขาทาคาโอะ ศาสนสถานที่สำคัญของศาสนาชินโต ชานเมืองโตเกียว

๓.๘ สำนักงานพุทธสมาคมแห่งญี่ปุ่น (Japanese Buddhist Federation) ที่เมืองโตเกียว

๓.๙ วัดโซโจจิ วัดศูนย์กลางของพุทธศาสนานิกายโจโดชู ที่เมืองโตเกียว

๓.๑๐ ทำเนียบสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียว

๔. ได้พบปะกับพระสงฆ์ระดับสังฆนายก เจ้าอาวาส และที่มีบทบาทสำคัญต่าง ๆ เช่น ประธานยูวพุทธิกสมาคมแห่งญี่ปุ่น เจ้าอาวาสวัดโทไดจิ วัดเบียวโดอิน วัดนิตไทยจิ กรรมการบริหารพุทธสมาคมญี่ปุ่น รองประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก สังฆนายกนิกายโจโดชู และนักวิชาการญี่ปุ่นที่เชี่ยวชาญในเรื่องคัมภีร์ไบเบิลของไทย เป็นต้น

๕. ได้ไปศึกษาพระพุทธศาสนาในประเทศญี่ปุ่น วิถีชีวิตของชาวพุทธญี่ปุ่น ศาสนสถานของศาสนาชินโต และได้ไปศึกษาวัดนิตไทยจิอย่างละเอียด ซึ่งเป็นวัดสัญลักษณ์ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ญี่ปุ่น

๖. การไปปฏิบัติศาสนกิจในครั้งนี้ ได้ทำให้กระชับความสัมพันธ์ทางสหธรรมิกภาพระหว่างคณะสงฆ์ไทยและญี่ปุ่นอย่างมาก ทำให้เข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น ก่อให้ศาสนสัมพันธ์ระหว่างไทย-ญี่ปุ่นแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น

Todaiji NARA

พระเจ้าหน้าที่วัดโทได
ถวายเป็นการต้อนรับสมเด็จพระ
วันรัต ปาตุรอบวัดใหญ่แห่ง
บูรพทิศ หรือ โทไดจิ และ
วิหารไม้ที่ใหญ่ที่สุดในโลก
(โตพุทธสี่เตน) และอาราธนา
ขึ้นถวายรูปและดอกไม้ เป็น
กรณีพิเศษ ที่ฐานชุกชีของ
หลวงโตพระไวโรจนาโตพุทธสี่
พระประธานทองสำริดที่ใหญ่
ที่สุดในโลก (สูง ๑๔.๘๘ เมตร
น้ำหนักรวม ๕๐๐ ตัน) และ
เก่าแก่ที่สุด คือ หล่อเสร็จเมื่อ
พ.ศ. ๑๒๙๔ เป็นวัดมรดก
โลก

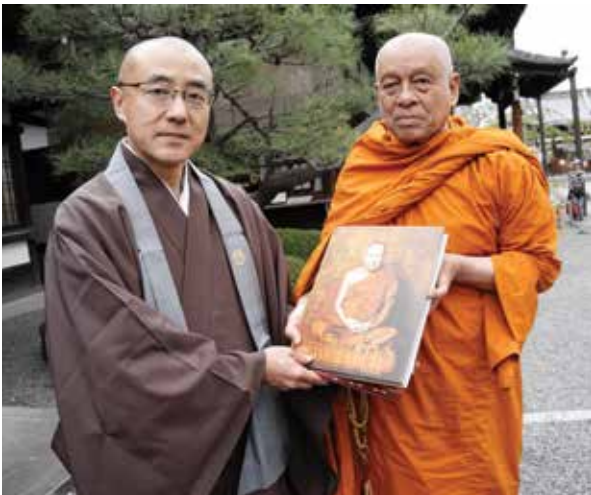

Byodo-in KYOTO

สมเด็จพระวันรัต ได้รับการถวายต้อนรับ
จากเจ้าอาวาสวัดเป็ยวโดอิน

วัดเป็ยวโดอิน ตั้งอยู่ในเมืองอุจิ จังหวัด
เกียวโตะ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๑๕๔๑ ในสมัย
เฮอัน อาคารที่มีชื่อเสียงที่สุดในวัดคือ ศาลาหงส์
หรือศาลาอมิตาภะ สร้างขึ้นใน พ.ศ. ๑๕๙๖ วัด
เป็ยวโดอินได้รับการบันทึกเป็นมรดกโลก โดย
เป็นส่วนหนึ่งของอนุสาวรีย์ทางประวัติศาสตร์แห่ง
เมืองเกียวโตะ ภาพของวิหารปรากฏบนด้านหลัง
เหรียญ ๑๐ เยน พระอมิตาภพุทธ สูง ๒.๙๘ เมตร
แกะด้วยไม้สนญี่ปุ่นต้นเดียว

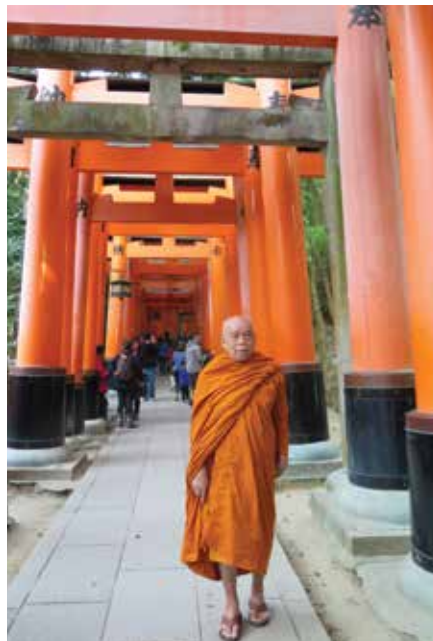

Fushimi Inari Taisha KYOTO

ระหว่างทางไปไคยวโตะ สมเด็จพระวันรัต ได้แวะเยือนศาลเจ้าฟุชิมิ อินาริ ซึ่งเป็นศาลเจ้าชินโต ตามความเชื่อโบราณของญี่ปุ่น บริเวณแห่งนี้มีภูเขาซึ่งมีเทพองค์หนึ่งนามว่า “อินาริ” สถิตอยู่ เทพอินาริเป็นเทพเจ้าแห่งธัญพืช ตัวแทนของความอุดมสมบูรณ์ สำหรับการเก็บเกี่ยวข้าวรวมไปถึงพืชผลไร่นาต่าง ๆ เทพองค์นี้มักมีจิ้งจอกเป็นสัตว์คู่กาย เราจึงสามารถเห็นรูปปั้นจิ้งจอกมากมายทั่วบริเวณนี้ ศาลเจ้าฟุชิมิอินาริ อยู่ภายใต้พระราชูปถัมภ์ของจักรพรรดิเมรุกะมิ ใน พ.ศ. ๑๕๐๘

จุดเด่นของศาลเจ้านี้ มีเสาโทริอิที่มีมากมายรอบภูเขาเป็นจำนวนหลายหมื่นต้น

Okazaki KYOTO

สมเด็จพระวันรัต ได้เยือนศาลเจ้าโอคาซากิ ซึ่งเป็นศาลเจ้าทางศาสนาชินโตที่เก่าแก่ สร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๑๓๓๗ และชาวบ้านเชื่อกันว่ามีความศักดิ์สิทธิ์ เป็นศาลที่มีความสำคัญของเมืองเกียวโตะ เป็นศาลเจ้าที่ผู้คนชอบไปทำพิธีแต่งงานกัน โดยเชื่อว่า ศาลเจ้านี้มีความศักดิ์สิทธิ์ทางการให้กำเนิดที่ปลอดภัย สัญลักษณ์สำคัญของศาลเจ้านี้คือ เทพเจ้ากระต่าย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการเจริญพันธุ์ และเป็นสัตว์รับใช้ของเทพกามิ เทพประธานของศาลเจ้านี้

Sangusangendo Kyoto

ในเมืองเกียวโต สมเด็จพระวันรัต ได้ไปเยือนวัดซันจูซันเกินโด หรือวัดพระโพธิสัตว์สี่สภุขสหัสเนตรอวโลกิเตศวร ๑๐๐๑ องค์ ที่สร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๑๗๐๗ วัดนี้ถูกบันทึกขึ้นเป็นมรดกแห่งชาติญี่ปุ่น รูปพระโพธิสัตว์ทั้งหมดเป็นรูปแกะสลักจากไม้สนญี่ปุ่น ตัววิหารสร้างโดยไม้มีความยาวถึง ๑๒๐ เมตร

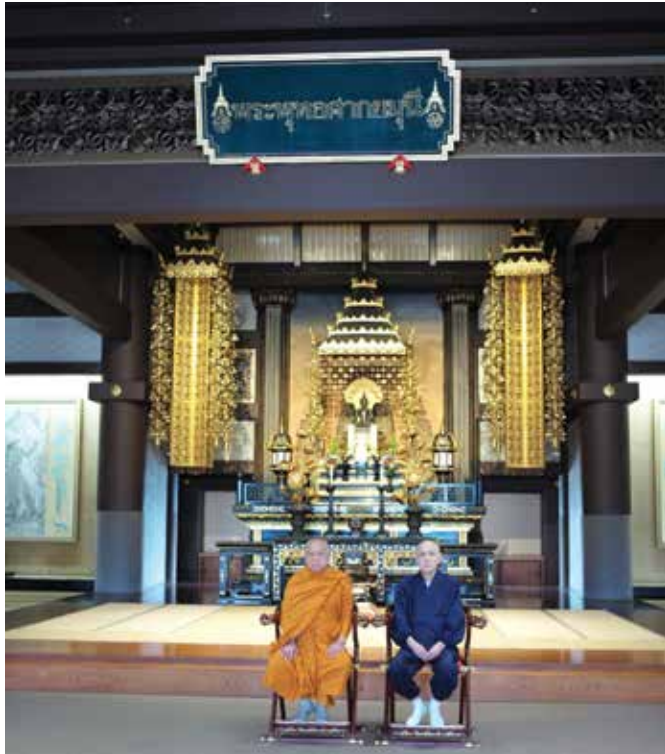
NITTAIJI Nagoya

สมเด็จพระวันรัต ได้เดินทางโดยรถไฟชินคันเซ็นไปยังเมืองนาโงย่า เพื่อเยือนกระชับสหธรรมิกภาพระหว่างคณะสงฆ์ไทย-ญี่ปุ่น ที่วัดนิตไทย หรือวัดไทย-ญี่ปุ่น ที่สร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗ สัญลักษณ์พุทธศาสนสัมพันธ์ระหว่างไทย-ญี่ปุ่นตั้งแต่ยุคสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

เมื่อเดินทางไปถึงที่วัดสมเด็จพระวันรัตได้รับการต้อนรับจากเจ้าอาวาสพระซิมิ อิโรอากิ อายุ ๘๕ ปี และนักวิชาการโบราณของไทยของญี่ปุ่น

NITTAIJI Nagoya

วัดแห่งนี้สร้างขึ้นมาเพื่อประดิษฐาน พระบรมสารีริกธาตุที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้พระราชทานให้เพื่อเป็นขวัญชัยของชาวพุทธในญี่ปุ่นในปี พ.ศ. ๒๔๔๓

นอกจากนี้ยังได้พระราชทานพระพุทธรูปสำริดอายุกว่าหนึ่งพันปี พระพุทธบาทจำลอง คัมภีร์ไบเบิล และสิ่งของที่ใช้ในพิธีกรรมทางพุทธศาสนาอีกส่วนหนึ่งให้ด้วย หลังจากได้รับพระราชทานของสำคัญมากมาย ญี่ปุ่นจึงได้สร้างวัดนี้ขึ้นใหม่เพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุขึ้นในเมืองนาโงย่า และตั้งชื่อวัดนี้ว่า “นิตไทยจิ” ซึ่งคำว่า “นิ” มาจากคำว่า นียง หรือ ญี่ปุ่น ไทย มาจากคำว่า ประเทศไทย และ “จิ” แปลว่า วัด (เดิมจึงชื่อวัดนิตเซนจิเพราะสมัยนั้นประเทศเราชื่อสยาม)

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติแสดงความกตัญญูกตเวทิตา วัดนิตไทยได้ประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ซึ่งทางวัดได้กราบบังคมทูลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธานเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ดังกล่าว

วัดนี้เป็นสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญยิ่งของญี่ปุ่น เพราะเป็นวัดที่รวมนิกายต่าง ๆ ของญี่ปุ่นเป็นหนึ่งเดียว ตามพระบรมราชโองการของรัชกาลที่ ๕ ที่ทรงมีพระราชประสงค์ให้เกิดความสามัคคีในหมู่ นิกายต่าง ๆ ของพุทธศาสนาในญี่ปุ่น

JBF (Japan Buddhist Federation)

TOKYO

公益財団法人
全日本仏教会
WFB (世界仏教徒連盟) 日本センター

พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น

ตามสถิติแห่งชาติญี่ปุ่น ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ประเทศญี่ปุ่นมีพุทธศาสนิกชนราว ๙๖ ล้านคน ซึ่งขึ้นกับวัดต่าง ๆ กว่า ๗๕,๐๐๐ วัด ประกอบไปด้วย ศูนย์พุทธบูชานิสถาน และวัดธรรมทูตจากพุทธศาสนิกายหลักต่างๆ จากต่างประเทศ ในประเทศญี่ปุ่น

พุทธสมาคมแห่งญี่ปุ่น หรือ สหพันธ์พุทธศาสนิกชนแห่งญี่ปุ่น (Japan Buddhist Federation) เป็นองค์กรสูงสุดองค์กรเดียวของพุทธศาสนาหลักของประเทศญี่ปุ่น ประกอบไปด้วยผู้แทนของพุทธศาสนิกายหลักต่าง ๆ และพุทธสมาคมประจำจังหวัดต่าง ๆ และกลุ่มชาวพุทธอื่น ๆ รวม ๕๙ นิกายหลักของประเทศญี่ปุ่น พุทธสมาคมญี่ปุ่นมีสมาชิกรวมจาก ๑๐๔ องค์กรพุทธในญี่ปุ่น ครอบคลุมองค์กรพุทธศาสนิกชนรวม ๙๐ เปอร์เซ็นต์ของประเทศญี่ปุ่น

พุทธสมาคมแห่งญี่ปุ่นถือกำเนิดจาก “พุทธศาสนสัมพันธ์” ซึ่งก่อตั้งขึ้นมาเพื่อต่อต้านรัฐบาลที่ควบคุมศาสนาใน พ.ศ. ๒๔๔๓ ต่อมาได้พัฒนาไปเป็น “สันนิบาตพุทธศาสนิกชนแห่งญี่ปุ่น” (Buddhist Confederation of Japan) และได้พัฒนาจนเป็น พุทธสมาคมแห่งญี่ปุ่นอย่างปัจจุบัน ซึ่งได้สถาปนาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐

พุทธสมาคมแห่งญี่ปุ่นเป็นสมาชิกรวมการศาสนาแห่งญี่ปุ่น ซึ่งประกอบด้วยสหพันธ์ต่าง ๆ ของศาสนาซันโต พุทธศาสนา ศาสนาคริสต์ และลัทธิศาสนาใหม่ ๆ ฉะนั้น ภารกิจสำคัญของพุทธสมาคมนอกจากจะจัดกิจกรรมประสานความสามัคคีในหมู่พุทธศาสนิกชนด้วยกันแล้ว ยังต้องสนองนโยบายรัฐบาลในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างศาสนาต่าง ๆ และทำสาธารณประโยชน์ทั้งในระดับรัฐบาลท้องถิ่นและรัฐบาลแห่งชาติ พุทธสมาคมแห่งญี่ปุ่นยังเป็นภาคีสมาชิกขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ที่มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่างพุทธศาสนิกชนในนานาอารยประเทศ โดยทำหน้าที่เป็นผู้แทนพุทธศาสนาเดียวของประเทศญี่ปุ่น

ในวันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ พุทธสมาคมแห่งญี่ปุ่นได้มีโอกาสกราบเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต วัดบวรนิเวศวิหาร โดยการนิมนต์ของสำนักงานใหญ่ องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ทางพุทธสมาคม

七子山
増上寺
 Zojoji
TOKYO

แห่งประเทศไทยได้กราบอาราธนาเจ้าประคุณสมเด็จพระ
เถื่อนพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย เพื่อให้ความสัมพันธ์
ทางสหธรรมิกภาพที่มีอยู่ระหว่างคณะสงฆ์ไทยและ
ญี่ปุ่นมีความมั่นคงและยั่งยืน

สืบเนื่องจากนั้นมา สมเด็จพระวันรัตได้รับอาราธนา
นิมนต์จากพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยเถื่อนประเทศ
ญี่ปุ่น เพื่อกระชับความสัมพันธ์ทางสหธรรมิกภาพระหว่าง
คณะสงฆ์ไทยและคณะสงฆ์ญี่ปุ่น พร้อมทั้งไปเยือนวัด
ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ๆ ในประเทศญี่ปุ่น ระหว่าง
วันที่ ๔ - ๙ เมษายน ๒๕๖๑

ในการไปปฏิบัติศาสนกิจในครั้งนี้ ทางพุทธสมาคม
ญี่ปุ่นได้จัดให้ไปเยือนวัดโทไดจิและวัดเบียวโอิน ใน
เมืองเคียวโตะ พร้อมกับจัดให้มีปฏิสันถารกับเจ้าอาวาส
วัดทั้งสองวัด วัดทั้งสองถือว่าเป็นวัดที่เก่าแก่และมีบทบาท
สำคัญมากของประเทศญี่ปุ่นด้วยเป็นวัดที่ทางยูเนสโก
ประกาศให้เป็นมรดกโลก

ที่โตเกียวเอง ได้อาราธนาสมเด็จพระวันรัตเถื่อน
สำนักงานพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นสิริมงคลของ
ที่ตั้งสำนักงานพุทธสมาคม ซึ่งในการถวายการต้อนรับเป็น
ทางการ ผู้บริหารของพุทธสมาคมได้มีโอกาสปฏิสันถาร
กับสมเด็จพระวันรัตในเรื่องการทำงานร่วมกันระหว่าง
ไทย-ญี่ปุ่น เพื่อการพระพุทธศาสนา

นอกจากนี้ ทางพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ได้อาราธนา
นิมนต์สมเด็จพระวันรัต เพื่อถวายการต้อนรับเป็นทางการ
ที่วัดโชโจจิ ซึ่งเป็นวัดศูนย์กลางของพระพุทธศาสนา
นิกายโจโดชู นิกายใหญ่อันดับสองของประเทศญี่ปุ่น
โดยท่านพระสังฆนายก ยาจิ กิสิโย (Archbishop Yagi
Kisyo) และท่านพระมาสามิชิ โชโด โคบายาชิ (Rev.
Masamichi Shodo Kobayashi) รองประธานองค์การ
พุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก เป็นผู้ต้อนรับ

ในการเข้าพบพระสงฆ์ญี่ปุ่นผู้มีบทบาทสำคัญของ
พระพุทธศาสนาในประเทศญี่ปุ่น ก่อให้เกิดความเข้าใจ
อันดีระหว่างกันและกัน และก่อให้เกิดสหธรรมิกภาพที่
แข็งแกร่งระหว่างมิตรประเทศทั้งสอง การที่ทางพุทธ
สมาคมแห่งประเทศไทยถวายการต้อนรับคณะสงฆ์ไทย ย่อมมี
คุณประโยชน์ต่อการที่พระธรรมทูตไทยไปสร้างวัด เพื่อ
จรโรลงศรัทธาของพุทธศาสนิกชนชาวไทยที่อยู่ใน
ประเทศญี่ปุ่น และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเถรวาท
รูปแบบของไทยในประเทศญี่ปุ่นด้วย

JAPAN BUDDHIST FEDERATION

W.F.B. JAPAN CENTRE
MEISHO-KAIKAN 2F, 4-7-4, SHIBAKOEN, MINATO-KU, TOKYO 105-0011, JAPAN
TEL: 81-3-3437-9275 FAX: 81-3-3437-3260 E-MAIL: international@jbf.ne.jp

February 19, 2562 (2018)

Letter of Invitation to visit Japan Buddhist Federation

His Serene Venerable Somdet Phra Wanarat
Acting Patriarch of the Dhammayuttika Lineage
Abbot of Wat Bovoranives Vihara
Bangkok, Thailand.

Your Serene Venerable Somdet Phra Wanarat,

It was an immense delight that we had a great chance to pay Your Serene a respect at Wat Bovoranives Vihara on 21 September 2017 at the invitation of the WFB headquarters. We do realize that as a noble task of a Buddhist monk, Your Serene has been extremely busy with ecclesiastical duties serving the monarchy, government and general public.
At the courtesy meeting with Your Serene Venerable on that occasion, we have extended a cordial invitation for Your Serene Venerable to visit Japan Buddhist Federation to strengthen our Dhammic brotherhood between the sanghas of Thailand and Japan.
Therefore, the JBF would like to remind Your Serene Venerable the open invitation to visit Japan at the suitable time of Your Serene Venerable.
This year the JBF is organizing the 29th WFB General Conference and it would be honour for us if Your Serene Venerable would make some time to give us some guidance toward the success of the conference.
If it is suitable, the JBF would like to invite Your Serene Venerable to visit Japan Buddhist Federation and some important Japanese Buddhist temples on April 2, 2018. During Your Serene Venerable's stay in Japan, it would be honour for us to arrange some visits at some of the important Buddhist places and Buddhist organizations in order to further strengthen the historic established Thai-Japan relationship.
We are sincerely looking forward for Your Serene Venerable's acceptance of the invitation and looking forward to welcome Your Serene Venerable in Japan. May we invoke the power of Triple Gem to bless Your Serene Venerable for good health, happiness and prosperity in the Dhamma.

Sincerely yours in the Dhamma.

Rev. Kazuhiro Kuki
Secretary-General
Japan Buddhist Federation

ภาคผนวก

พระพุทธศาสนาในญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่น (Japan) มีเมืองหลวงชื่อ โตเกียว และเป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุด ประชากรญี่ปุ่นมีประมาณ ๑๒๗,๑๘๕,๓๓๒ คน (พ.ศ. ๒๕๖๑) พุทธศาสนิกชนมีประมาณ ๔๕,๘๒๐,๐๐๐ คน (พ.ศ. ๒๕๕๓) ซึ่งมากเป็นอันดับ ๒ ของประเทศญี่ปุ่น ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในญี่ปุ่นแบ่งออกเป็น ๖ ยุค คือ ยุคแรก ยุคนารา ยุคโชกุนตระกูลแรก ยุคสงครามกลางเมือง ยุคปิดประเทศ และยุคเมจิถึงปัจจุบัน

ยุคแรก พระพุทธศาสนาจากจีนเผยแผ่เข้าสู่ญี่ปุ่นโดยผ่านเกาหลีในปี พ.ศ. ๑๐๙๕ ซึ่งอยู่ในรัชสมัยของพระเจ้ากิมเมจิ ในครั้งนั้นพระเจ้าเซมาโวกษัตริย์แคว้นกุงุระแห่งเกาหลีทรงส่งพระพุทธรูปทองเหลืองหุ้มทองคำ และพระคัมภีร์ไปถวายพระเจ้ากิมเมจิพร้อมทั้งพระราชสาส์นมีใจความว่า นี่เป็นศาสนาที่ดีที่สุดที่หม่อมฉันเห็น หม่อมฉันไม่ต้องการให้ศาสนาอื่นจำกัดแพร่หลายเฉพาะเพียงเกาหลีแห่งเดียว ขอให้พระองค์โปรดรับศาสนานี้ไว้พระเจ้าจักรพรรดิญี่ปุ่นทรงพอพระทัย เพราะไม่เคยได้สดับคำสอนอันวิเศษเช่นนี้มาก่อน ตั้งแต่นั้นชาวญี่ปุ่นจึงเริ่มนับถือพระพุทธศาสนา แต่ยังไม่แพร่หลาย เพราะศาสนาเดิมคือชินโต ยังมีอิทธิพลอยู่มาก

จนกระทั่งถึงสมัยที่จักรพรรดินิซุอิโกะ (Suiko) ครองราชย์ ประมาณปี พ.ศ. ๑๑๓๕ – ๑๑๗๑ พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองมาก พระนางทรงสละราชสมบัติออกผนวชเป็นภิกษุณีโดยมอบภาระให้พระราชนัดดาพระนามว่า อูมายาโดะ (Umayado) ทำหน้าที่สำเร็จราชการแทนเจ้าชายอูมายาโดะนี้ ต่อมาได้รับการขนานพระนามว่า โชโตกุ ไทชิ

เจ้าชายโชโตกุทรงยกพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ทรงสร้างวัดประมาณ ๔๐๐ วัด ทรงรอบรู้พระไตรปิฎก ทรงนิพนธ์รรถกถาพระสูตรสำคัญของมหายาน ๓ สูตร คือ สัทธรรมปุณฑริกสูตร ติมลเกียรตินิเทศสูตร ศรีมาลาเทวีสิงหนาทสูตร ต้นฉบับลายพระหัตถ์ยังคงรักษาอยู่จนถึงปัจจุบัน ทรงบัญญัติกฎหมายแห่งรัฐโดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพราะผลงานทางพระพุทธศาสนาที่ทรงทำไว้มากมาย เจ้าชายโชโตกุจึงได้รับฉายาว่า เป็นพระเจ้าอโศกแห่งญี่ปุ่น

พระพุทธศาสนาที่เจ้าชายโชโตกุทรงศรัทธาชื่อว่า เอกยาน มีธรรมกายเป็นจุดหมายมีคำสอนประสานกันระหว่างมหายานและเถรวาท ไม่แบ่งแยกกันระหว่างพระสงฆ์กับคฤหัสถ์ทุกคนสามารถปฏิบัติธรรมในชีวิต ประจำวันได้โดยไม่ต้องออกบวชหรือปลีกวิเวก เมื่อเจ้าชายโชโตกุสิ้นพระชนม์ในปี พ.ศ. ๑๑๖๕ พสกนิกรต่างเศร้าโศกเสียใจอย่างสุดซึ้ง เหล่าพุทธบริษัทจึงสร้างพระพุทธรูปขนาดเท่าพระวรกายพระองค์ขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งคุณความดีของพระองค์

ยุคนารา ตั้งแต่ยุคเจ้าชายโชโตกุเป็นต้นมา พระพุทธศาสนาก็เจริญรุ่งเรืองมาตามลำดับกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมญี่ปุ่นสืบมา เมื่อถึงสมัยนารา (Nara) ประมาณปี พ.ศ. ๑๒๕๓ – ๑๓๒๗ พระพุทธ

ศาสนาก็เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น นารา อันเป็นราชธานีของญี่ปุ่นยุคนั้นถึงกับได้ชื่อว่า นครแห่งอารามหนึ่งพัน เพราะถนนทุกสายในเมืองนี้มีวัดพระพุทธศาสนา ยุคนั้นมีนักปราชญ์ญี่ปุ่นไปศึกษาพระพุทธศาสนาที่ประเทศจีนเพิ่มมากขึ้น และได้นำนิกายต่าง ๆ มาเผยแผ่ในญี่ปุ่น ซึ่งสมัยนั้นมี ๖ นิกายด้วยกัน

ในปี พ.ศ. ๑๒๘๔ พระเจ้าจักรพรรดิโชมุทรงประกาศจักรพรรดิราชโองการให้สร้างวัดของราชการประจำจังหวัดทั่วประเทศ ยุคนี้ลางสังเกตุเกิดขึ้นกับคณะสงฆ์มาก เพราะกษัตริย์และพสกนิกรให้การอุปถัมภ์ จึงทำให้มีผู้เข้ามาบวชเพื่อหวังลาภสักการะจำนวนมาก อีกทั้งคณะสงฆ์เข้าครอบงำราชการแผ่นดิน ทำให้ห่างเหินการปฏิบัติธรรม ศาสนาจึงเสื่อมลง พระจักรพรรดิต้องการจะรื้อถอนอำนาจทางการเมืองของพระสงฆ์ จึงย้ายเมืองหลวงจากนาราไปเคียวโตะ (เฮอัน) พระพุทธศาสนา ๖ นิกายนี้ จึงไม่ได้รับการอุปถัมภ์จากราชสำนักอีก เป็นเหตุให้เสื่อมลงในที่สุด

ในยุคเคียวโตะหรือเฮอัน (พ.ศ. ๑๓๓๗ - ๑๗๒๘) พระไซโจ และพระคุโค ซึ่งเดินทางไปศึกษายังประเทศจีนได้กลับมาเผยแผ่ที่ญี่ปุ่น ท่านไซโจตั้งสำนักสงฆ์ขึ้นที่ภูเขาอิเออิในปี พ.ศ. ๑๓๒๘ เพื่อเผยแผ่ นิกายเทนได หรือเทียนไท้ หรือนิกายสังฆธรรมปุณทริก พระสงฆ์สำนักนี้มีอาวุธไว้ป้องกันตัวในยามศึกสงครามด้วย ส่วนท่านคุโคได้กลับมาเผยแผ่ นิกายชินงอน หรือตันตระ ยุคนี้ราชการให้การสนับสนุนพระพุทธศาสนาอย่างมากเช่นกัน พระจักรพรรดิเกือบทุกพระองค์เสด็จออกผนวช แต่ช่วงปลายยุคมีสงครามเกิดขึ้น โดยขุนพลชื่อ โยริโมโต แห่งตระกูลมินาโมโตะ บุคโงมตีกรุงเกียวโตและนารา ยึดอำนาจการปกครองจากพระจักรพรรดิ และได้เผาวัดวาอารามไปจำนวนมาก ยุคนั้นพระสงฆ์บางวัดจึงมีกองทัพไว้ป้องกันวัด และมีพระบางพวกออกรบเพื่อช่วงชิงอำนาจทางการเมืองด้วย แต่โยริโมโตก็สามารถปราบปรามได้อย่างราบคาบ

ยุคโชกุนตระกูลแรก โชกุน หมายถึง ผู้บัญชาการกองกำลังทหารของประเทศ หากเปรียบกับตำแหน่งทางทหารในปัจจุบันแล้ว อาจเทียบได้กับตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดผู้ที่ได้รับตำแหน่งโชกุนคนแรกคือ โยริโมโต หลังจากที่โยริโมโตตีเมืองเฮอันและนาราได้แล้วในปี พ.ศ. ๑๗๒๘ เขาสถาปนาเมืองคามากูระขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางการปกครองระบบโชกุนหรือรัฐบาลทหาร และได้รับการแต่งตั้งจากสมเด็จพระจักรพรรดิในปี พ.ศ. ๑๗๓๕ ให้ดำรงตำแหน่งเซอิไทโชกุน ยุคนี้พระพุทธศาสนาจึงเสื่อมโทรม เพราะไฟสงคราม แต่พุทธศาสนิกชนก็พยายามฟื้นฟูขึ้นใหม่จนกลับรุ่งเรืองอีก โดยครั้งนั้นมีนิกายที่สำคัญอยู่ ๓ นิกายคือ นิกายโจโด นิกายเซน และนิกายนิจิเร็น

๑. นิกายโจโด หรือสุชาวดี ท่านโฮเน็นได้ก่อตั้งนิกายนี้ขึ้นในยุคคามากูระ วันหนึ่งท่านได้อ่านอรรถกถา อมิตายุทธยานสูตรพบข้อความตอนหนึ่งกล่าวว่า หากบุคคลนึกถึงและออกพระนามพระอมิตาภพุทธเจ้า โดยมีต้องคำนึงถึงอากัปภิกขีและกาลเวลาแล้ว ถ้าปฏิบัติได้สม่ำเสมอเรียกว่า เป็นสัมมา กัมมันตะ เพราะต้องด้วยปัญญาแห่งพระอมิตาภพุทธเจ้าท่านรู้สึกประทับใจข้อความนี้มากและได้เลิกข้อปฏิบัติอย่างอื่นหมด เปล่งแต่คำว่า นัมบุ อมิตา บุตสึ อย่างเดียว โดยเชื่อว่าเพียงแค่นี้ก็สามารถไปเกิดยังแดนสุชาวดีซึ่งเป็นที่อยู่พระอมิตาภพุทธเจ้าได้ จากนั้นท่านจึงออกเผยแผ่คำสอนและได้รับความนิยมนอย่างรวดเร็วทั้งนี้เพราะหลักปฏิบัติไม่ยุ่งยากซับซ้อน

๒. นิกายเซน ท่านโยไซ และท่านโดเกน ได้เดินทางไปศึกษาที่ภูเขาอิเออิ จากนั้นก็เดินทางไปยังประเทศจีน ศึกษาพระพุทธรศาสนาิกายเซนแล้วนำกลับมาเผยแผ่ที่ญี่ปุ่น ท่านโยไซสร้างวัดชื่อ โชฟูกุจิ ขึ้นในปี พ.ศ. ๑๗๓๔ ที่เกาะกิวคิว เมืองคามากุระ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเผยแผ่นิกายรินไซเซน ส่วนท่านโดเกนสร้างวัดเอฮิเออิจิขึ้นเป็นศูนย์กลางการเผยแผ่โซโตเซน

จากที่กล่าวแล้วว่า นิกายเซนเน้นการปฏิบัติสมาธิและวิปัสสนาเพื่อให้เข้าถึงฌานที่เรียกว่าชาเซน โดยไม่อาศัยตัวหนังสือหรือปริยัติธรรมใด ๆ จึงมีคำขวัญประจำนิกายว่า ไม่ต้องอาศัยหนังสือแต่ชี้ตรงไปยังจิตของมนุษย์ ให้เห็นแจ้งในภาวะที่แท้จริงแล้วบรรลุเป็นพุทธะ ความแตกต่างกันระหว่างรินไซเซน กับโซโตเซน คือ รินไซเซน อาจารย์ผู้สอนจะใช้วิธีรุนแรงต่าง ๆ ปลุกุกศิษย์ให้ตื่นเพื่อความรู้แจ้ง เช่น ถ่ายทอดธรรมด้วยการตะโกนใส่ลูกศิษย์บ้าง ใช้ไม้เท้าตีขณะนั่งวิปัสสนาบ้าง ส่วนโซโตเซนอาจารย์จะฝึกให้ลูกศิษย์มองความจริงจากแง่มุมต่าง ๆ ให้เห็นว่าแต่ละมุมล้วนมีเอกภาพเดียวกันไม่อาจแยกขาดจากกัน

๓. นิกายนิชิเร็น เป็นนิกายที่ยึดพระสัทธรรมปุณฑริกสูตรเป็นแม่บทโดยพระนิชิเร็น เป็นผู้ก่อตั้งขึ้น ท่านเกิดวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๗๖๕ และอุปสมบทเมื่ออายุได้ ๑๖ ปีหลังจากศึกษาพระธรรมมาเป็นเวลา ๑๐ ปีแล้ว ท่านได้ข้อสรุปว่า คำสอนของพระสัทธรรมปุณฑริกสูตรนี้ท่านนั้นถูกต้องแท้จริง

จากนั้นจึงเริ่มเผยแผ่คำสอน หลักปฏิบัติของนิกายนี้ไม่ซับซ้อน เพียงแต่มีศรัทธามั่นคงแล้วกล่าววมัสการว่า นะมู เมียวโฮเร็งเง เคียว ซึ่งแปลว่า ขอนอบน้อมแด่สัทธรรมปุณฑริกสูตร โดยขณะกล่าวต้องตระหนักว่าตนเองมีพุทธภาวะอยู่ในตัว แล้วจะสามารถกำจัดสักกายทิฏฐิและบรรลุนิพพานได้

นิชิเร็นเป็นคนหัวรุนแรง เผยแผ่คำสอนโดยวิธีโหดร้ายต่างนิกาย เขาตำหนิผู้ก่อตั้งนิกายสุขาวดีว่าเป็นสัตว์นรก การกล่าว นัมบู อมิดา บุตสึ ของนิกายสุขาวดีก็เป็นทางไปสู่นรก อีกทั้งขอบริพาภษวิจารณ์รัฐบาล เขาเขียนเสนอโครงการปกครองประเทศให้รัฐบาล และพยากรณ์ว่า ถ้ารัฐบาลไม่ทำตามเขาจะมีมหันตภัยมาสู่ประเทศ นิชิเร็นจึงมีคนเกลียดชังมากเขาถูกเนรเทศ ๒ ครั้ง ถูกทำร้ายถึง ๒ ครั้ง แต่ก็รอดตายมาได้ทุกครั้ง

ยุคสงครามกลางเมือง หลังจากที่เขาถูเนรเทศครั้งแรกคือมินาโมโตะปกครองประเทศมาได้ ๒๘ ปี อำนาจจึงเริ่มเปลี่ยนมือ คือในปี พ.ศ. ๑๗๕๖ อำนาจที่แท้จริงเปลี่ยนไปยังตระกูลโฮโจซึ่งเป็นตระกูลทางภรรยาของโยริโมโตะ

การฟื้นฟูอำนาจการปกครองโดยจักรพรรดิมีขึ้นในช่วงสั้น ๆ คือตั้งแต่ปี พ.ศ. ๑๘๗๖ - ๑๘๘๑ หลังจากนั้นรัฐบาลโชกุนหรือรัฐบาลทหารชุดใหม่ก็ได้สถาปนาขึ้นอีก โดยตระกูลอาซึคางะที่มุโระมาจิ ในกรุงเกียวโต หลังจากปกครองประเทศมาได้ ๒๐๐ กว่าปี ก็เกิดสงครามกลางเมืองขึ้นระหว่างผู้นำทหารแต่ละตระกูล ในครั้งนั้นมีนักรบผู้หนึ่งชื่อ โอดะ โนบุนากะ (Oda Nobunaga) ฝึกให้ทหารของเขาใช้อาวุธปืนที่พ่อค้าโปรตุเกส นำมาขายในปลายพุทธศตวรรษที่ ๒๑ จึงทำให้กองทัพแข็งแกร่งและสามารถปราบหัวเมืองต่าง ๆ ลงได้

ช่วงสงครามกลางเมืองนี้ส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาอย่างร้ายแรงมาก พระภิกษุถึงกับต้องจับอาวุธขึ้นต่อสู้กับเหล่าทหาร โดยมีสำนักสงฆ์นิกายเถนไตแห่งภูเขาฮีเออเป็นศูนย์กลางของกองทัพโอดะ โนบุ나가ะสั่งการให้กองทัพมากกว่า ๓๐,๐๐๐ นาย เข้าโอบล้อมเทือกเขาฮีเออแล้วตีโอบตะลุยขึ้นไปยังวัดซากาโมโตะสั่งให้ฆ่าพระทุกรูปและชาวบ้านทุกคนบนเทือกเขาไม่วั้นแม้แต่ผู้หญิงและเด็กทารก ให้เผาวัดและบ้านเรือนทุกหลังจนวอดวาย จากนั้นให้ทหารบุกเผาวัดอื่น ๆ อีกประมาณ ๓,๐๐๐ วัดที่มีที่ท้าวว่าจะก่อการกบฏต่อเขา

หลังจากปราบกองทัพพระสงฆ์ลงได้ราบคาบแล้ว โอดะ โนบุ나가ะสนับสนุนให้มีขันนาริชาวโปรตุเกสนำศาสนาคริสต์นิกายเยซูอิตมาเผยแพร่ จนได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว แม้ตัวเขาเองก็เปลี่ยนไปนับถือคริสต์ศาสนาด้วย โนบุ나가ะครองอำนาจอยู่ได้กว่า ๔๘ ปี ก็ถูกอะเคจิ มิทสึฮิเดะ แม่ทัพคนสนิทสังหารในปี พ.ศ. ๒๑๒๕ เนื่องจากแค้นใจที่ถูกโนบุ나가ะทำให้เขาได้รับความอับอายต่อหน้านายทหาร แต่อะเคจิ มิทสึฮิเดะก็ถูกลอบสังหารเช่นเดียวกันจากโทโยโทมิฮิเดโยชิ นายทหารคนสนิทอีกคนหนึ่งของโอดะ โนบุ나가ะ

จากนั้น โทโยโทมิฮิเดโยชิ ก็ได้สืบทอดอำนาจต่อจากโนบุ나가ะ รวมญี่ปุ่นให้เป็นหนึ่งเดียวได้สำเร็จในปี พ.ศ. ๒๑๓๓ ช่วงแรกเขาสนับสนุนนักสอนศาสนาชาวตะวันตกเป็นอย่างดีจนกระทั่งวันหนึ่งกะลาสีฝรั่งพูดในร้านเหล้าว่า รัฐบาลของเขาอาศัยพวกบาทหลวงเป็นแนวหน้าในการล่าอาณานิคม ที่ใดชาวพื้นเมืองนับถือคริสต์ศาสนามาก ก็ถือว่าเป็นเมืองขึ้นทางจิตใจถ้าเกิดสงครามขึ้นแล้ว พวกเหล่านี้จะเป็นสายลับช่วยกองทัพให้เข้ามาโจมตีบ้านเมืองของตนเมื่อฮิเดโยชิทราบเรื่องนี้ จึงออกคำสั่งกวาดล้างคริสต์ศาสนาให้สิ้นซาก

ยุคปิดประเทศ หลังจากกิเดโยชิเสียชีวิตแล้ว โทะคุงะวะ อิเอะยะสุ ได้ครองอำนาจต่อโดยย้ายศูนย์กลางการบริหารแผ่นดินไปที่เมืองเอะโดะ (ปัจจุบันคือโตเกียว) และได้ตั้งรัฐบาลโชกุนขึ้นในปี พ.ศ. ๒๑๔๖ รัฐบาล โทะคุงะวะปกครองญี่ปุ่นอยู่ ๒๖๐ ปี ยุคนี้ยังมีการติดต่อกับตะวันตกทางการค้า แต่ได้จำกัดนักบวชและคริสตศาสนิกชนอย่างรุนแรง เช่น ประหารชีวิตกำหนดโทษเผาทั้งเป็นและริบทรัพย์ผู้นับถือศาสนาคริสต์ ต่อมาได้ขับไล่ชาวตะวันตกออกจากประเทศสั่งห้ามชาวต่างชาติทุกคนเข้าประเทศ ยกเว้นกลุ่มที่ได้รับอนุญาตบางกลุ่ม ตั้งแต่นั้นญี่ปุ่นจึงเข้าสู่ยุคปิดประเทศสถานการณ์พระพุทธศาสนายุคนี้ก็ซบเซา เพราะถูกรัฐบาลแทรกแซง และให้การสนับสนุนศาสนาขงจื้อแทน

ยุคเมจิถึงปัจจุบัน ญี่ปุ่นปิดประเทศอยู่ประมาณ ๒๕๐ ปี เปิดประเทศอีกครั้งหลังจากการมาเยือนของ สหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. ๒๓๙๖ ยุคนี้ระบบโชกุนอ่อนแอลงมากและสิ้นอำนาจลงในสมัยพระเจ้าจักรพรรดิเมจิ (พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๔๕๕) สมัยนี้ญี่ปุ่นเจริญก้าวหน้ามาก ด้วยระยะเวลาเพียง ๓๐ ปีแห่งการพัฒนาประเทศตามตะวันตก ญี่ปุ่นได้กลายเป็นยุโรปแห่งตะวันออกมีกำลังทางเศรษฐกิจและทางทหารพร้อม จนสามารถจมกองทัพเรือรัสเซียในทะเลญี่ปุ่นได้ทั้งกองทัพ

ยุคนี้ลัทธิชินโตได้รับความนิยม เพราะคำสอนยกย่องพระเจ้าจักรพรรดิให้เป็นอวตารของเทพเจ้าส่วนพระพุทธศาสนากลับเสื่อมโทรม มีการห้ามตั้งนิกายใหม่ ห้ามสร้างวัดเพิ่ม พิธีกรรม ความเชื่อและวัตถุที่เคารพ

ในพระพุทธศาสนาถูกยกเลิกจากพระราชสำนักทั้งหมด ประกาศให้ยึดวัดมาสร้างเป็นโรงเรียน โรงงาน บังคับให้ซีไปมีสามี ด้วยแรงกดดันนี้ทำให้พุทธบริษัทมีความตื่นตัวและปฏิรูปพระพุทธศาสนาเพื่อความอยู่รอดดังนี้

๑. สร้างโรงเรียนขึ้นในวัดใหญ่ ๆ บางวัด และสร้างวิทยาลัยอาชีวะชั้นสูงด้วย

๒. สร้างมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาขึ้น โดยรวบรวมทุนจากวัดใหญ่ ๆ หลายวัด หรือรวบรวมทุนระหว่างนิกาย เช่น นิกายเถนไต กับนิกายชิน มหาวิทยาลัยของญี่ปุ่นที่สร้างโดยทุนของพระพุทธศาสนายุคนี้มี ๑๓ แห่ง เช่น มหาวิทยาลัยโอตานิ

๓. บำเพ็ญงานด้านสาธารณกุศล ด้วยการสร้างโรงพยาบาลสถานสงเคราะห์คนทุพพลภาพสถานสงเคราะห์เยาวชน องค์กรจัดหางานให้แก่คนตกงาน วัดใหญ่ ๆ หลายวัดรวมทุนกันสร้างบริษัทการค้า โรงงานอุตสาหกรรม เมื่อได้กำไรมาแล้วก็นำมาใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ของพระพุทธศาสนา

๔. ส่งเสริมการค้าทางพระพุทธศาสนาอย่างกว้างขวาง จัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับที่มีชื่อเสียงที่สุดในโลก คือ ฉบับไทโซ ตีพิมพ์หนังสือพระพุทธศาสนาจำนวนมาก ปิละหลายล้านเล่ม ความรู้ทางพระพุทธศาสนาของญี่ปุ่นจึงก้าวหน้ามาก

เมื่อมีการปฏิรูปเช่นนี้ ทำให้ฐานะพระพุทธศาสนาฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว จนรัฐบาลไม่กล้าแตะต้องกิจการภายใน ในที่สุดการคุกคามพระพุทธศาสนาจึงยุติไปโดยปริยาย และหลังจากญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่ ๒ นายพลแมคอาเธอร์สั่งยุบศาสนาชินโต เพราะถือเป็นศาสนาเพาะวิญญาณสงคราม จึงทำให้พระพุทธศาสนาหมดคู่แข่งอย่างเป็นทางการไปหนึ่งศาสนา ซึ่งได้ต่อสู้ทางอุดมการณ์กันมายาวนานนับพันปี ถึงแม้จะไม่อาจลบเลือนไปจากจิตวิญญาณของชาวญี่ปุ่นได้เสียทีเดียว

ทุกวันนี้คู่แข่งใหม่ที่น่ากลัวกว่าชินโตมากคือ วันธรรมตะวันตก ที่นับวันจะหลั่งไหลเข้าไปยังญี่ปุ่นมากขึ้นเรื่อย ๆ วันธรรมเหล่านี้ส่งเสริมให้คนติดในวัตถุ ความสะดวกสบายและสนุกสนานเพลิดเพลินจนละทิ้งศาสนา เยาวชนทั่วโลกไม่ใช่เฉพาะญี่ปุ่นให้เวลากับการคุยโทรศัพท์มือถือ เล่นอินเทอร์เน็ต เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เดินเที่ยวห้างสรรพสินค้า มากกว่าเวลาอ่านหนังสือ หลายต่อหลายคนเล่นเกมจนไม่ได้หลับไม่ได้นอน จนมีข่าวเด็กช็อกตายหน้าจอคอมพิวเตอร์ให้ได้ยินอยู่บ่อย ๆ แล้วเยาวชนยุคนี้จะเอาเวลาที่ไหนมาสนใจพระพุทธศาสนา เพราะแม้แต่เวลานอนยังไม่มี

ปัจจุบันชาวญี่ปุ่นยังนับถือพระพุทธศาสนาควบคู่กับศาสนาชินโต โดยพระพุทธศาสนาแบ่งออกเป็นหลายนิกาย นิกายที่สำคัญมี ๕ นิกาย คือ

๑. นิกายเถนไต หรือเทียนไท้ หรือสัทธรรมปุนชริก พระไซโจเป็นผู้ตั้ง โดยตั้งชื่อนิกายตามชื่อภูเขาเทียนไท้ในประเทศจีน ซึ่งเป็นสำนักที่ท่านไปศึกษา

๒. นิกายชินงอน หรือตันตระ พระคุโคเป็นผู้ตั้งในเวลาใกล้เคียงกับนิกายเถนไตนิกายนี้ยึดคัมภีร์มหาไวโรจนสูตรเป็นหลัก ถือว่าพระไวโรจนพุทธเจ้าเป็นที่เคารพสูงสุด นอกจากนี้ นิกายนี้ยังประสานคำสอนเข้ากับลัทธิชินโตสามารถยุบวัดชินโตเป็นวัดชินงอนได้หลายวัด

๓. นิกายโจโด หรือสุชาวตี โยเน็นเป็นผู้ตั้งนิกายนี้ อันว่าสุชาวตีเป็นแดนอมตสุขจะไปถึงได้ด้วย การออกพระนามพระอมิตาภพุทธะ โจโดยังมีนิกายย่อยอีกมาก เช่น โจโดชินหมายถึงสุชาวตีแท้ ตั้งโดย ชินแรน มีคติว่า “อิโซอิโซกุ ไม่มีพระไม่มีฆราวาส” ทำให้พระในนิกายนี้มีภรรยาได้ ฉ้นเนื้อได้ มีความเป็นอยู่ คล้ายฆราวาส

๔. นิกายเซน หรืออาน นิกายเซนเน้นการปฏิบัติสมาธิและวิปัสสนาเพื่อให้เข้าถึงฌานที่เรียกว่า ชาเซน นิกายนี้คนชั้นสูงและพวกนักรบนิยมมาก เซนมีนักวิชาการคนสำคัญคือ ดร.ตี ที ชูสุกิ (พ.ศ. ๒๔๓๓ – ๒๕๐๙) เป็นผู้บุกเบิกเผยแผ่เซนให้เป็นที่รู้จักในตะวันตก ด้วยการแต่งตำราและแปลคัมภีร์เป็นภาษาอังกฤษ

๕. นิกายนิชิเร็น พระนิชิเร็นเป็นผู้ตั้ง นิกายนี้เน้นถือศีลธรรมปุณฺทริกสูตรอย่างเดียว โดยภาวนา ว่า นะมุ เมียวโฮ เรงเง เคียว (นโม สทฺธมฺมปุณฺทริก สุตตสส แปลว่า ขอนอบน้อมแต่ศีลธรรมปุณฺทริกสูตร) เมื่อเปล่งคำนี้ออกมาด้วยความรู้สึกว่ามีธาตุพุทธะอยู่ในใจ ก็บรรลุโพธิญาณได้

โซกะ กัคโค (Soka Gakkai) เป็นนิกายที่ใหญ่ที่สุดและมีอิทธิพลมากที่สุดในสายนิชิเร็นปัจจุบัน มีสมาชิกกว่า ๑๒ ล้านคนใน ๑๙๐ ประเทศทั่วโลก โดยมี ไคซาคุ อิเคดะ เป็นผู้นำองค์กรโซกะ กัคโค แปลว่า สมาคมสร้างสรรค์คุณค่า

การเผยแผ่ของนิกายนี้ใช้ยุทธวิธี ซากุบุกุ แปลว่า ทำลายแล้วครอบครอง หมายความว่าทำให้ มองเห็นข้อผิดพลาดในหลักคำสอนเก่าจนไม่เชื่อถือนำให้เปลี่ยนมานับถือนิกายนิชิเร็นวิธีเข้านิกายนี้คือ ทำลายรูปเคารพในศาสนาหรือนิกายเดิมของตนแล้วไปเข้าวัดที่อยู่ใกล้ เพื่อทำพิธีประมาณ ๒๕ นาที พร้อม รับมอบโงฮอนวอน มาตั้งบูชาที่บ้านตน และสวด นะมุ เมียวโฮ เรงเง เคียว ทุกวัน ตอนเช้า ๕ ครั้ง ตอนค่ำ ๓ ครั้ง

การบริหารของสมาคมเน้นความเป็นทีมสมาชิกต้องเป็นหนึ่งเดียว ไม่มีการโต้แย้งหมู่คณะจะ เข้มแข็งมั่นคงได้ด้วยศรัทธาเป็นฐานและเป็นจุดศูนย์รวม บุคคลเป็นเพียงส่วนประกอบและมีความหมายเพียง ช่วยให้เกิดการกระทำของส่วนรวม

นิกายนี้จะสร้างรัฐซ้อนขึ้นในรัฐ โดยสมาชิกประมาณ ๒๐ – ๓๐ ครอบครัว รวมกันเป็นกลุ่มเรียกว่า Squad ถ้ารวมได้ ๖ Squad เรียกว่า Company ถ้ารวมได้ ๑๐ Company เรียกว่า District ถ้ารวม หลาย ๆ District เรียกว่า Religion Chapter หรือภาค แต่ละหน่วยเหล่านี้มีการประชุมกันเป็นประจำเพื่อ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางศาสนาซึ่งกันและกัน

ในด้านเยาวชนมีการสอนธรรมภาคฤดูร้อน แจกตำราเกี่ยวกับหลักธรรมของนิกายและจัดอบรม ประจำปี เมื่อสอบได้ก็รับคุณวุฒิตามลำดับชั้น

ปัจจุบัน โซกะ กัคโค มีบทบาทสำคัญในการเมืองญี่ปุ่น เพราะมีบุคคลชั้นนำของนิกายนี้เป็น เลขาธิการพรรคการเมืองชื่อ พรรคโกเมอิโต โดยมีนโยบายที่เป็นประชาธิปไตยแบบพระพุทธศาสนา พรรคนี้ย้ายตัวอย่างรวดเร็วจนมีอิทธิพลเป็นอันดับสามของประเทศ

BUDDHISM in JAPAN

การเดินทางของพระสงฆ์ญี่ปุ่น
เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้
เข้าถึงประชาชน ตามแบบ
วัฒนธรรมญี่ปุ่น

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๘/๒๕๖๑

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๑๙๕/๒๕๖๑

เรื่อง สมเด็จพระวันรัต และคณะ ขออนุมัติเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจ ณ ประเทศญี่ปุ่น

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๘/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า พระพรหมมุนี กรรมการมหาเถรสมาคม ได้มีลิขิต ที่ พิเศษ/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑ แจ้งว่า พระภาณุสิโร กุฎิ เลขาธิการพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ได้อาราธนาสมเด็จพระวันรัต กรรมการมหาเถรสมาคม ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเจ้าคณะใหญ่คณะธรรมยุต วัดบวรนิเวศวิหาร ไปเยือนพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย เพื่อกระชับความสัมพันธ์ทางสหธรรมิกภาพระหว่างคณะสงฆ์ไทยและพุทธศาสนิกชนประเทศญี่ปุ่น พร้อมทั้งไปเยือนวัดของพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ๆ ในประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ ๔ - ๙ เมษายน ๒๕๖๑ จึงขออนุมัติเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจดังกล่าว พร้อมคณะ รวม ๔ รูป คือ

๑. สมเด็จพระวันรัต วัดบวรนิเวศวิหาร เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร กรรมการมหาเถรสมาคม
๒. พระเทพวิสุทธิกวี วัดบวรนิเวศวิหาร เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พระอนุจร
๓. พระศากยวงศ์วิสุทธิ์ วัดบวรนิเวศวิหาร เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พระอนุจร
๔. พระครูสังฆสิทธิกร (อริศ) วัดบวรนิเวศวิหาร เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พระอนุจร

โดยมี นายอภิรัตน์ ชยางกูร ณ อยุธยา ผู้ประสานงานกิจการพิเศษ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เป็นไวยาวัจกร พร้อมกับมีบัญชาให้นำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติอนุมัติ โดยให้สมเด็จพระราชาคณะใช้หนังสือเดินทางทูต นอกนั้นให้ใช้หนังสือเดินทางราชการ มีกำหนดอายุหนังสือเดินทาง ๕ ปี และให้ดำเนินการได้ทันที โดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุม

พันตำรวจโท

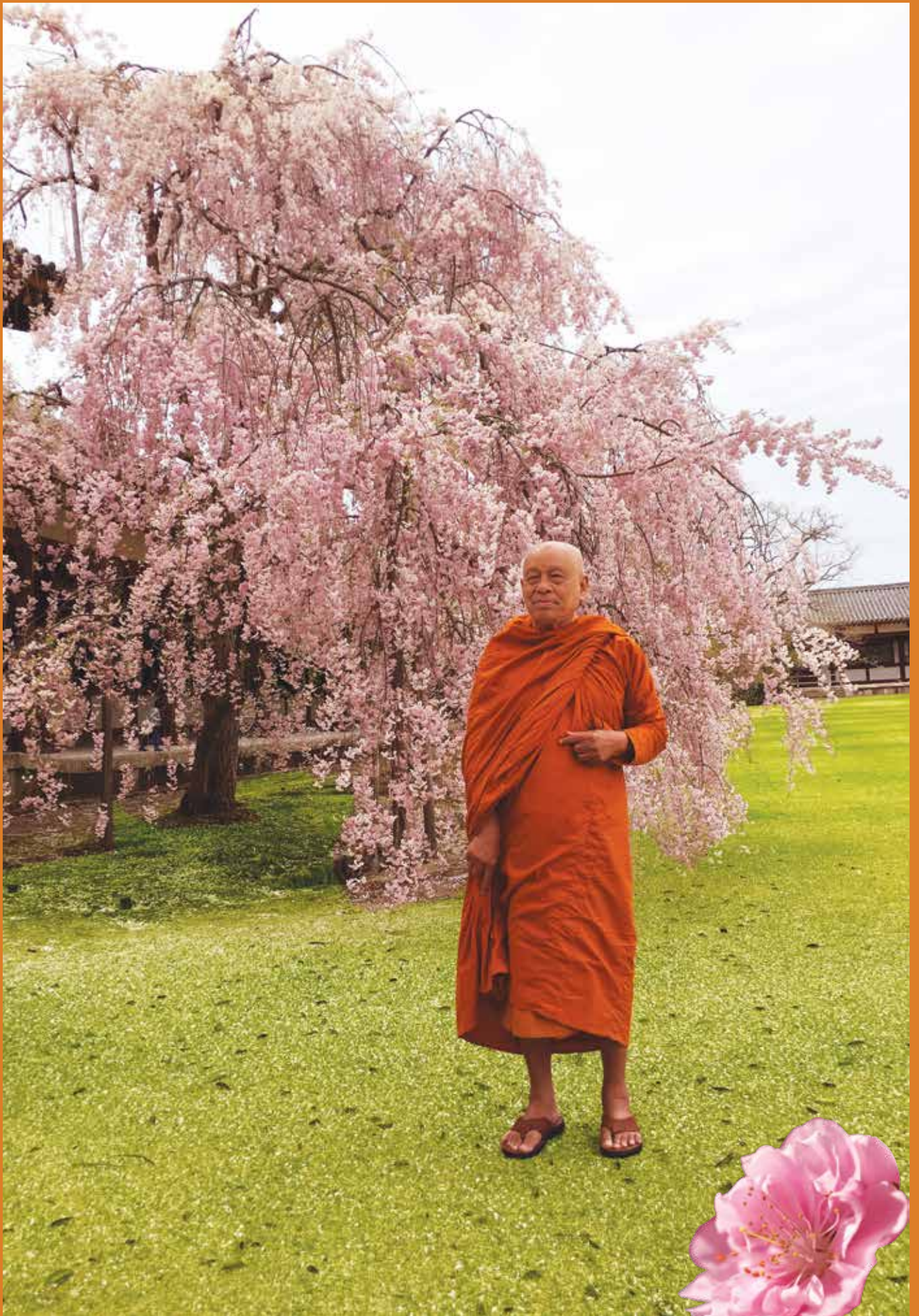
พ.

(พงศ์พร พรหมณ์แสนท์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

ร่าง
พิมพ์
ทาบ

พุทธศาสนสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น

ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการโดยลงนามในปฏิญญาทางไมตรี และการพาณิชย์ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๔๓๐ แต่ก่อนหน้านั้น ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ญี่ปุ่น ได้มีอยู่ก่อนแล้วในระดับพระบรมราชวงศ์ พระพุทธศาสนา และประชาชน เพราะมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์มากมายที่ชี้ให้เห็นว่า มีชาวพุทธญี่ปุ่นได้มาศึกษาบวชเรียนตามวัดวาอารามในประเทศไทย และมีการพระราชทานพระบรมสารีริกธาตุ พระพุทธรูป พระพุทธบาทจำลอง และคัมภีร์ไบเบิลพระไตรปิฎก จากประเทศไทยไปประดิษฐานไว้ที่ประเทศญี่ปุ่นด้วย ดังมีหลักฐานที่พอจะรวบรวมไว้ได้มีดังนี้

รัชกาลที่ ๕

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่สนพระทัยในการพระศาสนา พระราชกรณียกิจหนึ่งคือ ทรงโปรดให้มีการปริวรรตพระไตรปิฎกจากอักษรขอมมาเป็นอักษรสยาม แล้วตีพิมพ์ลงบนกระดาษฝรั่งขึ้นเป็นฉบับพิมพ์ชุดแรกของโลก เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๖ เรียกกันว่า “พระไตรปิฎกปาฬิ ฉบับจุลจอมเกล้าบรมธัมมิกมหาราช ร.ศ. ๑๑๒ อักษรสยาม” ชุด ๓๙ เล่ม ครั้งนั้นได้มีการพระราชทานไปทั่วกรุงสยามและในประเทศต่าง ๆ ใน ๕ ทวีปทั่วโลก หนึ่งในนั้นคือประเทศญี่ปุ่น จึงนับเป็นการเริ่มต้นการเจริญสัมพันธ์ไมตรีทางการพระศาสนาขึ้นเป็นครั้งแรก

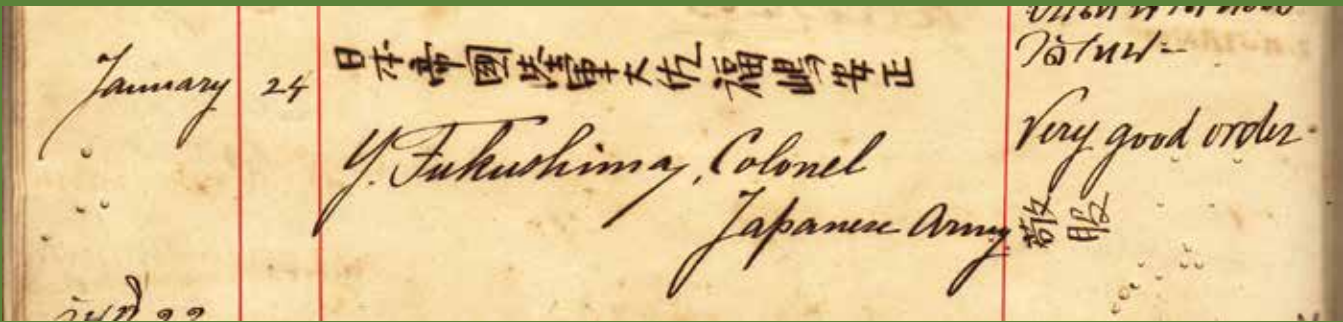
ต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมสารีริกธาตุจากเมืองกบิลพัสดุ์ (เมืองปิปราห์วาในปัจจุบัน) ประเทศอินเดีย พระพุทธรูป และพระราชทรัพย์ให้แก่พุทธศาสนิกชนชาวญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๔๓

พระบรมสารีริกธาตุนี้มีสัณฐานเป็นกระดูกมนุษย์ที่บรรจุในผอบ ในครั้งนั้นผู้แทนรัฐบาลรัฐบาลบริติชอินเดียในสมัยนั้นได้ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้วยทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่อุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและสามารถที่จะทรงแบ่งปันแก่ประเทศที่ขอพระราชทานต่อไป ในการนี้ได้โปรดให้แบ่งพระบรมสารีริกธาตุบางส่วนให้แก่ประเทศที่ขอมา คือประเทศศรีลังกา พม่า รัสเซีย และญี่ปุ่น

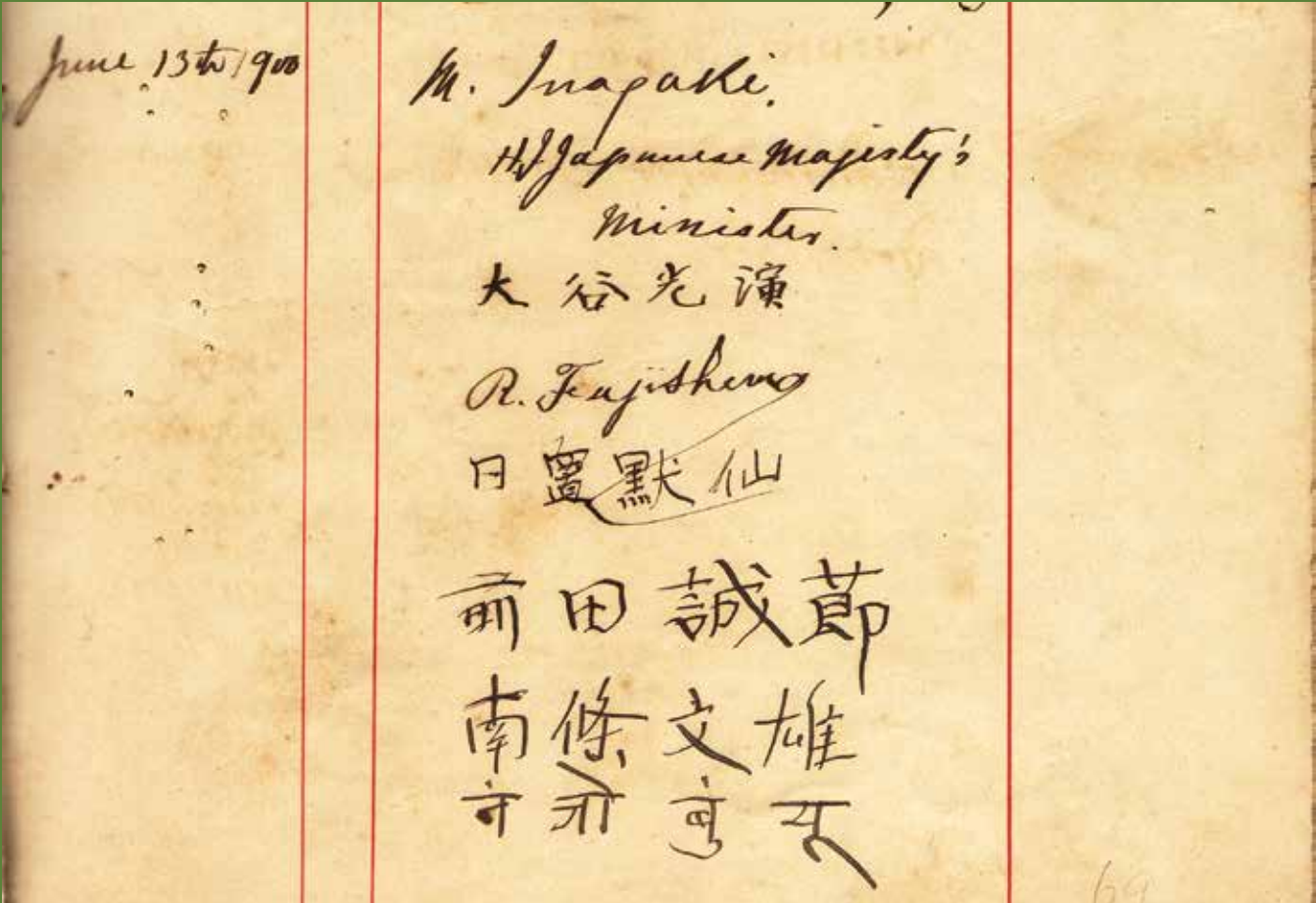
จนในปี พ.ศ. ๒๔๔๖ พุทธศาสนิกชนชาวญี่ปุ่นจึงร่วมกันสร้างพระอารามประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นามว่า “วัดนิตเซนจิ” อันหมายถึง “วัดญี่ปุ่น-สยาม” จนเมื่อสยามเปลี่ยนชื่อเป็นประเทศไทย วัดแห่งนี้จึงเปลี่ยนชื่อตามว่า “นิตไทจิ” (Nittaiji Temple) อันหมายถึง “วัดญี่ปุ่น-ไทย” อันสะท้อนความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยอันเป็นผลมาจากพระพุทธศาสนา

เมื่อ ร.ศ. ๑๑๕ หรือ พ.ศ. ๒๔๓๙ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดบวรนิเวศวิหาร เพื่อทอดพระเนตรการดำเนินงานการเรียนการสอนพระภิกษุมาเถรของมหาหมกุฎราชวิทยาลัย ในปีเดียวกันปรากฏมีหลายฝ่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศได้มาเยี่ยมดูการจัดการศึกษาพระพุทธศาสนาของมหาหมกุฎราชวิทยาลัย ที่ตั้งอยู่ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร ในบรรดาผู้มาเยี่ยมปรากฏมีแขกสำคัญอย่างน้อย ๒ ท่านได้มาเยี่ยมมหาหมกุฎราชวิทยาลัย ณ วัดบวรนิเวศวิหาร คือ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๔๓๙ พันเอก วาย ฟุกุชิมะ นายทหารบกญี่ปุ่น

ต่อมาในวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๔๓ ก็ได้มีท่านรัฐมนตรีแห่งจักรพรรดิญี่ปุ่น เอ็ม อินาปากอิ พร้อมคณะได้ไปเยี่ยมมหาวิทยาลัย ณ วัดบวรนิเวศวิหาร

รัชกาลที่ ๖

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินเยือนญี่ปุ่น เมื่อครั้งยังดำรงพระอิสริยยศที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธฯ สยามมกุฎราชกุมาร ภายหลังจากทรงสำเร็จการศึกษาจากประเทศอังกฤษ ครั้งนั้นได้เสด็จฯ เยือนเมืองนิโก (Nikko) ทรงนมัสการพระพุทธรูปประจำพระอารามสำคัญ ๒ วัดคือ วัดซันบุซึโด (Sanbutsudo) และวัดไทยุเบียว (Taiyu-Byo) เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๔๕

ที่เมืองคามาคุระ ได้เสด็จฯ ไปทรงนมัสการพระพุทธรูปโตพุทธลี ในการนั้นได้ทรงปลูกต้นสน ๒ ต้นไว้เป็นที่ระลึก เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๔๕ และในบ่ายวันถัดมาได้ไป วัดพระพุทธศาสนา (ซึ่งในบันทึก นิวัตพระมหานครโดยวิถีรอบพิภพ พ.ศ. ๒๔๔๕ ของพระยาศรীরวรงค์ (ม.ร.ว.จิตร สุทัศน์) มิได้ระบุชื่อวัดไว้) พระเถรานุเถระประชุมพร้อมกันถวายชัยมงคล โดยมีพระมหาเถระกล่าวต้อนรับ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งยังดำรงพระอิสริยยศที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทรงโรยกระแจะทองในกระถางธูปนมัสการพระพุทธรูป แล้วทรงปลูกต้นไม้ ๒ ต้นข้างประตูวัดไว้เป็นที่ระลึก

ที่เมืองนาโงย่า อันเป็นเมืองที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ยังผลให้ทั้งพระภิกษุสงฆ์และราษฎรจัดการรับเสด็จอย่างชื่นชมแข็งแรงตามหน้าบ้านและร้านรวมทั้งสองข้างป้อมข้าง และธงญี่ปุ่นเคียงคู่กันไปตลอด จนในเช้าวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๔๕ พระองค์จึงได้เสด็จฯ ไปทรงนมัสการพระบรมสารีริกธาตุและพระพุทธรูปที่ได้รับพระราชทานมาจากกรุงเทพฯ โดยมีพระสงฆ์สวดถวายชัยมงคล พระมหาเถระกล่าวคำรับเสด็จ แล้วพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งยังดำรงพระอิสริยยศที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จไปทรงโรยกระแจะทองในที่สักการบูชา แล้วจึงเสด็จไปทรงปลูกต้นไม้ ๒ ต้นที่ศาลาวัดไว้เป็นที่ระลึก

ที่เมืองเคียวโตะ ได้เสด็จฯ เยือนวัดมियोโฮอิน (Miyohoin) ครั้งนั้นภายหลังพระภิกษุในวัดสวดถวายชัยมงคลแล้วกล่าวคำรับเสด็จ ได้แสดงความอาลัยที่พระพุทธรูปซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานมาจากกรุงเทพฯ ไม่ได้มาประดิษฐาน ณ พระอารามแห่งนี้ ด้วยที่ประชุมสงฆ์ตกลงเชิญพระพุทธรูปนั้นประดิษฐานไว้ที่เมืองนาโงย่า เป็นเหตุให้เจ้าอาวาสในสมัยนั้นได้จำลองพระพุทธรูปตามพุทธลักษณะที่ได้รับพระราชทาน ภายหลังจึงได้เสด็จไปทอดพระเนตรวัดเรนเงโออิน (Rengeoin) และวัดนิชิฮอนงันจิ (Nishi-Honganji) เมื่อวันที่ ๓ มกราคม พ.ศ.๒๔๔๕

ที่เมืองนารา ได้เสด็จฯ ไปทรงนมัสการพระพุทธรูปขนาดใหญ่ที่วัดเบียวโดอิน (Byodoin Temple) เมื่อวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ.๒๔๔๕ และได้เสด็จฯ เยือนวัดคิโยมิซุเตรา (Kiyomi Zudera)

ที่เมืองนางาซากิ ได้เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรวัดโคไดจิ (Kodaiji) เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๔๔๕

(ที่มา: พระยาศรীরวรงค์ (ม.ร.ว.จิตร สุทัศน์), นิวัตพระมหานครโดยวิถีรอบพิภพ พ.ศ. ๒๔๔๕)

รัชกาลที่ ๗

นับแต่เสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติ เมื่อปี พ.ศ.๒๔๖๘ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้จัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ จบละ ๔๕ เล่ม จำนวน ๑,๕๐๐ จบ เพื่ออุทิศถวายเป็นพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นอันสืบต่องานพิมพ์พระไตรปิฎกบาลีที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงริเริ่มไว้เมื่อปี พ.ศ.๒๔๓๑ คือ “พระไตรปิฎกบาฬี ฉบับจุลจอมเกล้าบรมธัมมิกมหาราช” ที่ยังขาดคัมภีร์ปฎิฐาน จึงยังมี ๓๙ เล่ม ให้ครบเต็มชุดสมบูรณ์ โปรดให้จัดงานฉลองในวันที่ ๒๕-๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๗๓ เสร็จแล้วพระราชทานไปนานาประเทศ หนึ่งในนั้นคือ ประเทศญี่ปุ่น

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศญี่ปุ่นเป็นครั้งแรก เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.๒๔๗๔ ครั้งนั้น ทั้ง ๒ พระองค์ได้เสด็จไปยัง Hibiya Park เพื่อทอดพระเนตรพิธีฉลองวันประสูติพระพุทธเจ้า (ตามประเพณีญี่ปุ่น ถือว่าวันที่ ๘ เมษายนเป็นวันประสูติพระพุทธเจ้า เรียกว่า คันพุทธสีเอะ และบางที่เรียกว่า พิธีฉลองดอกไม้ Hanamatsuri festival)

นอกจากนี้ ทั้งสองพระองค์ยังได้เสด็จไปเมืองคามาคุระโดยรถไฟ ทรงนมัสการพระพุทธรูปไต่บุตสุ และทอดพระเนตรต้นสนที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปลูกไว้ เมื่อครั้งยังดำรงพระอิสริยยศที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในการนี้ ทั้งสองพระองค์ได้ทรงปลูกต้นสนไว้เป็นที่ระลึก เมื่อวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๔

รัชกาลที่ ๙

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ ๙ เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ ๒๗ พฤษภาคม – วันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๐๖

ในครั้งนั้น ทั้งสองพระองค์ได้เสด็จฯ วัดเบียวโดอิน (Byodoin Temple) เมืองนารา ทรงนมัสการ พระพุทธรูปประธานประจำพระอาราม ทอดพระเนตรฟีนิกซ์ ฮอลล์ (Phoenix hall) และพระราชทาน พระราชทรัพย์ ๓,๐๐๐ บาท บำรุงพระอาราม แล้วเสด็จฯ วัดโทไดจิ (Todaiji Temple) เมืองนารา ทรงนมัสการพระพุทธรูปสำริดขนาดใหญ่ หรือหลวงพ่อโตแห่งเมืองนารา (Daibutsu of Nara) เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ และวัดนิตไตโยจิ (Nittaiji Temple) ที่เมืองนาโงย่า ในคราวเดียวกัน

อนึ่ง ที่วัดบวรนิเวศวิหาร ได้มีชาวญี่ปุ่นมาบวชเรียน เป็นระยะ ๆ ไม่ขาดสาย โดยชาวญี่ปุ่นคนแรกที่มาอุปสมบทที่วัดบวรนิเวศวิหาร คือ นาย อิชิอิ โยะเนะโดะ เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย บรรพชาอุปสมบท เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๐๑ โดยมี พระพรหมมุนี (ผิน สุวโจ) เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้รับนามฉายาว่า ชินานุโก ได้บวชเรียนอยู่ ๑ พรรษา

หลังจากนั้นในยุคของเจ้าพระคุณสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ก็มีชาวญี่ปุ่นมาบวชเป็นระยะ ๆ ไม่ขาดสาย

覺王山
日泰寺

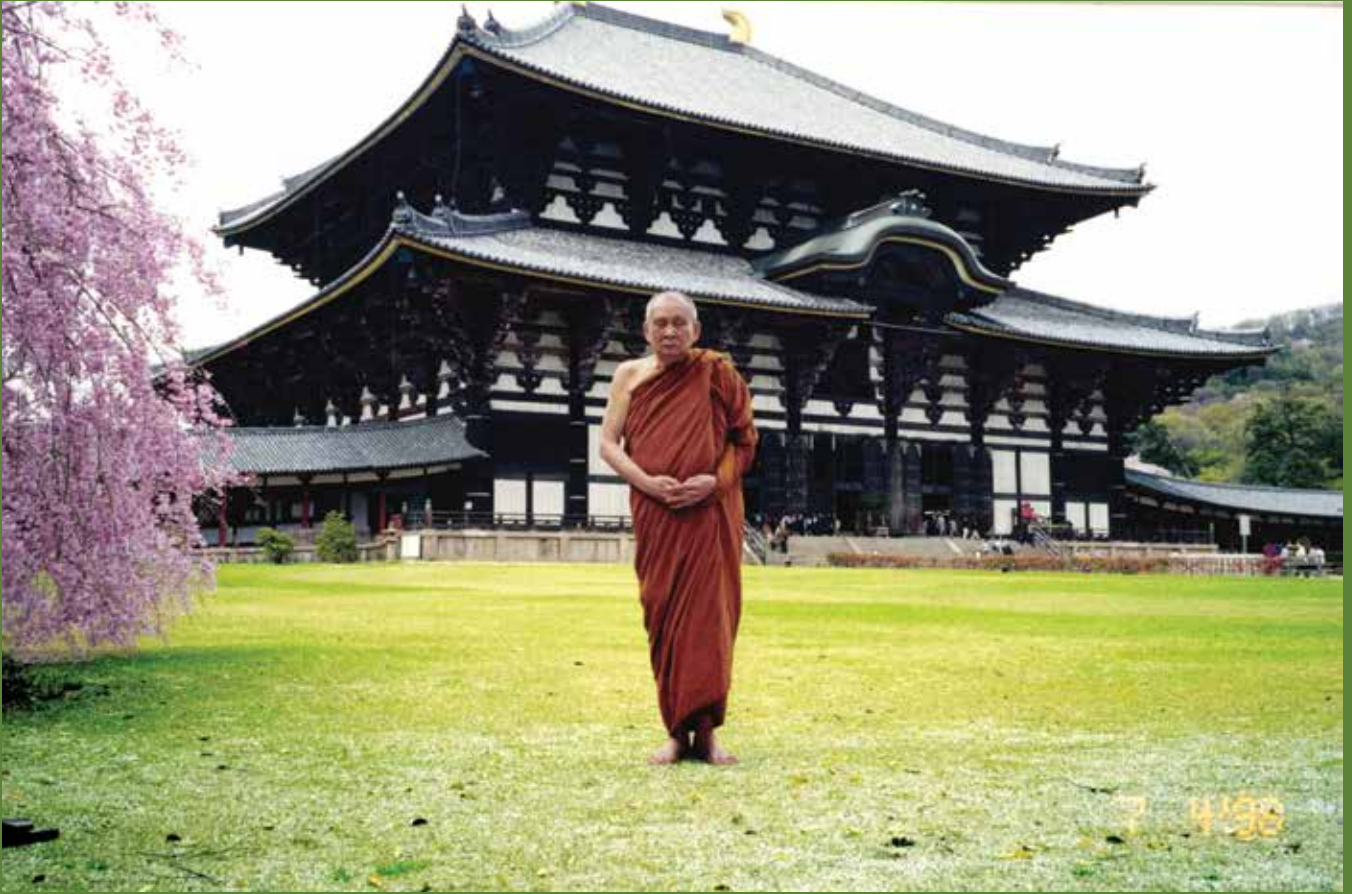
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ขณะยังดำรงพระอิสริยยศที่ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ไปทรงเยือนประเทศญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลญี่ปุ่น เพื่อทรงร่วมงานฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปีแห่งความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๘ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๐

รัชกาลที่ ๑๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ขณะยังดำรงพระอิสริยยศที่ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ไปทรงเยือนประเทศญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลญี่ปุ่น เพื่อทรงร่วมงานฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปีแห่งความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๘ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๐

วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๐ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยเจ้าชายนารูฮิโตะ ไปยังวัดโคโตคุอิน เมืองคามาคุระ ทอดพระเนตรพระพุทธรูปใหญ่ ไตพุทธรู้ แล้วทรงปลูกต้นไม้ไว้เป็นที่ระลึก

วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๐ เสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดนิตไทยจิ เมืองนาโงย่า ทรงประกอบพระราชพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปลูกต้นไม้ไว้เป็นที่ระลึก พระราชทานพระไตรปิฎกแก่เจ้าอาวาส แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเจดีย์โฮอันโดะ อันเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่ได้รับพระราชทานมาจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาปริณายก

พุทธศาสนา นิกายเนนบุตซึสุ ประเทศญี่ปุ่น ได้จัดการประชุมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโลก (The World Buddhist Propagation Conference) ขึ้นที่เมืองเคียวโตะ ประธานกรรมการจัดการประชุม ได้กราบทูลอาราธนาสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาปริณายกเสด็จเป็นประธานเปิดการประชุม ระหว่างวันที่ ๔ - ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๑

ในครั้งนั้น สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาปริณายกประทานพระสัมโมทนียกถาแก่ที่ประชุม โดยทรงเน้นหลักการสำคัญของพระพุทธศาสนาตามพระโอวาทปาติโมกข์ และหลักปฏิบัติที่สำคัญของพระพุทธศาสนา คือ หลักมัชฌิมาปฏิปทา หรืออริยมรรคมีองค์ ๘ ทรงสรุปว่า “พระธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนานั้น พุทธศาสนิกชนทุกนิกาย ทุกวัฒนธรรม ทุกเชื้อชาติ สามารถปฏิบัติได้ผลเสมอเหมือนกัน ขอเพียงให้ศึกษา ให้เข้าใจ และปฏิบัติให้ถูกต้องเท่านั้น”

ภายหลังเมื่อสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก สิ้นพระชนม์ลง เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะสงฆ์นิกายเนนบุตซึสุเข้าถวายสักการะพระศพ ณ ตำหนักเพ็ชร วัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖ และประกอบพิธีสวดมนต์ถวายเป็นพระกุศล ณ กรุงเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗

เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ วัดเนนบุตซึสุ ได้มาขออัญเชิญพระอัฐิสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เพื่อนำไปประดิษฐานไว้ที่ The Royal Grand Hall of Buddhism ณ วัดสำนักงานใหญ่ของพุทธศาสนานิกายเนนบุตซึสุแห่งญี่ปุ่น

คัมภีร์โบราณไทยในประเทศญี่ปุ่น

ที่ประเทศญี่ปุ่น ได้มีการเก็บรักษา คัมภีร์โบราณโบราณที่ได้ไปจากประเทศไทยไปไว้ในที่ต่าง ๆ หลายแห่ง คือ ที่มหาวิทยาลัยโอตานิ (Otani University) มหาวิทยาลัยไตโซ (Taisho University) มหาวิทยาลัยริวกูกุ (Ryukoku University) พิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยาแห่งชาติ (National Museum of Ethnology) และห้องสมุดโตโย บุงโกะ (Toyo Bunko or the Oriental Library) นอกจากนี้ยังมีกระจายอยู่บ้างตามหน่วยงานวิจัยและวัดต่าง ๆ อีกส่วนหนึ่ง ในบรรดาสถานที่ที่รักษาคัมภีร์โบราณของไทย มหาวิทยาลัยโอตานิ ถือได้ว่าเป็นสถานที่ ๆ มีการรักษาคัมภีร์โบราณของไทยมากที่สุดในโลก ยกเว้นประเทศไทย

คัมภีร์โบราณที่มีการเก็บรักษาไว้ที่มหาวิทยาลัยโอตานิ สามารถแบ่งประเภทออกได้เป็น ๒ ประเภท จากการได้มาซึ่งคัมภีร์เหล่านั้น คือ ๑. คัมภีร์โบราณที่มีที่มาที่ไปอย่างชัดเจน กล่าวคือ คัมภีร์โบราณที่ได้พระราชทานให้ไป และ ๒. คัมภีร์โบราณที่ไม่มีที่มาที่ไปที่ชัดเจน แต่ได้ไปอยู่ในการเก็บรักษาของมหาวิทยาลัยโอตานิ

๑. คัมภีร์โบราณที่ได้พระราชทานให้ไปโดยพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายไทย

ในกลุ่มคัมภีร์โบราณที่ได้พระราชทานให้ไป และถูกเก็บรักษาไว้ที่มหาวิทยาลัยโอตานิ ประกอบไปด้วย คัมภีร์โบราณทั้งหมด ๕๙ ผูก ที่เป็นอักษรขอม ๔ ผูก เป็นอักษรพม่า และอีก ๑ ผูก เป็นอักษรมอญ รวมแล้ว ๖๔ ผูก

ประวัติคัมภีร์ไบเบิลในประเทศไทยญี่ปุ่น

ในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๔๑ นักโบราณคดีสมัครเล่นชาวอังกฤษชื่อว่า เปปเป William Claxton Peppe ได้ค้นพบขอบบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ณ หมู่บ้านปิประฮวา (Pirprahwa) ตั้งอยู่ที่เมืองบัสติในประเทศอินเดีย ใกล้ชายแดนประเทศเนปาล ประเทศอินเดียในยุคนั้นยังอยู่ภายใต้การปกครองอาณานิคมของสหราชอาณาจักร ทางรัฐบาลสหราชอาณาจักรได้ทูลถวายพระบรมสารีริกธาตุที่ค้นพบ แต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ แห่งประเทศสยาม ด้วยเห็นว่าเป็นประเทศพุทธศาสนาที่เป็นเอกราช

ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๒ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ตั้งคณะราชทูตส่งไปรับพระบรมสารีริกธาตุที่ประเทศอินเดีย และเมื่อได้รับพระราชทานมาแล้ว ได้ประดิษฐานไว้ที่พระบรมมหาราชวัง หรือภูเขาทองวัดสระเกศ ในเดือนพฤษภาคม ในศกเดียวกัน

ในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๔๓ ได้มีพิธีพระราชทานพระบรมสารีริกธาตุที่วัดพระเชตุพน เพื่อพระราชทานบางส่วนของพระบรมสารีริกธาตุ ให้แก่ประเทศพม่า และศรีลังกา ซึ่งเป็นประเทศที่มีพุทธศาสนิกชนเป็นส่วนใหญ่ และเป็นประเทศที่อยู่ภายใต้อาณานิคมของสหราชอาณาจักร ต่อมาภายหลังบางส่วน of พระบรมสารีริกธาตุได้พระราชทานให้กับราชวงศ์สยามที่มีความสัมพันธ์อยู่กับราชวงศ์สยาม และประเทศญี่ปุ่น การที่ญี่ปุ่นได้รับพระมหากรุณา ได้รับพระราชทานพระบรมสารีริกธาตุ ก็ด้วยความพยายามของท่านที่ปรึกษาเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย นาย อินคากิ มัจจิโร (Inagaki Manjiro, ๒๔๐๔ - ๒๔๕๑)

ในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๔๓ คณะสงฆ์ญี่ปุ่นได้ตั้ง คณะผู้แทนเพื่อไปรับพระราชทานพระบรมสารีริกธาตุจากประเทศไทย คณะผู้แทนรับพระราชทานพระบรมสารีริกธาตุนี้ นำโดย พระคุณเจ้า โอทานิ โกอิน (Otani Koen, ๒๔๑๘ - ๒๔๘๖) บุตรคนโตและผู้สืบทอดของท่านเจ้าอาวาสแห่งวัดชินชู โอทานิ-ฮา (Shinshu Otani-ha) สังกัดคณะโอทานิแห่งพระพุทธศาสนานิกายชิน ท่านแมดา โจเสด (Mae-

da Josetu, ๒๓๘๘ – ๒๔๖๓) ท่านฟูจิชิมา รยูน (Fujichima Ryoon, ๒๓๙๕ – ๒๔๖๑) และท่านฮิโงกิ โมกุเซน (Hioki Mokusen, ๒๓๙๐ – ๒๔๖๓) และยังมีนักวิชาการผู้ทรงเกียรติ ๑๔ ท่าน เช่น ท่านนันโจ บุนยู (Nanjo Bunyu, ๒๓๙๒ – ๒๔๗๐)

ในเดือนพฤษภาคมศกเดียวกัน มีคณะผู้แทนจากญี่ปุ่น ๑๘ ท่านถูกส่งไปที่ประเทศสยาม

จากความพยายามหลายครั้ง ญี่ปุ่นได้รับพระราชทานพระบรมสารีริกธาตุ พร้อมกับพระพุทธรูป จากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ผ่านคณะผู้แทนจากญี่ปุ่นที่มารับพระราชทาน ซึ่งนำไปประดิษฐานไว้ที่วัดกากุโอะซาน นิตไตยจิ (Kakuozan Nittaiji) ซึ่งเป็นวัดที่สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๗ เพื่อประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุจากสยามประเทศโดยเฉพาะ

อนึ่ง เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า ในโอกาสที่พระราชทานพระบรมสารีริกธาตุ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้พระราชทาน คัมภีร์ไบบลานโบราณ (ที่ถูกรักษาไว้ที่มหาวิทยาลัย โอตานิในปัจจุบันนี้) ส่งไปยังญี่ปุ่นด้วย โดยผ่านผู้นำคณะผู้แทนที่มารับพระราชทานพระบรมสารีริกธาตุ คือ พระคุณเจ้า โอตานิ โกอิน แต่ตามหลักฐานที่ค้นพบในวารสาร Shuho ที่ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. ๒๔๕๔ ได้บันทึกไว้ว่า “พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้พระราชทานคัมภีร์ไบบลานจากประเทศ สยาม จำนวน ๖๐ ผูก ให้กับท่านเจ้าอาวาส โอตานิ โกอิน” แม้ว่าเป็นข้อความที่ไม่มีการบันทึกวันเดือนปีที่ พระราชทาน แต่นับได้ว่าเป็นบันทึกสำคัญที่บ่งบอกพระนามาภิไธยของผู้พระราชทานจากประเทศสยามและ ผู้รับฝ่ายญี่ปุ่นไว้อย่างชัดเจน

แต่เมื่อนักวิชาการได้ศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างละเอียด จึงได้พบว่า คราวพระราชทาน พระบรมสารีริกธาตุไปยังประเทศญี่ปุ่น ตามเอกสารหลักฐานมีเพียงกล่าวไว้ว่า ได้พระราชทานพระพุทธรูป พร้อมพระบรมสารีริกธาตุ แต่ไม่มีการกล่าวถึงพระราชทานคัมภีร์ไบบลาน ฉะนั้น การเดาว่าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ พระราชทานคัมภีร์ไบบลานในโอกาสเดียวกันกับการพระราชทาน พระบรมสารีริกธาตุไปยังญี่ปุ่นนั้น อาจจะไม่ถูกต้อง

แต่ในเอกสารเกี่ยวกับการพระราชทานพระบรมสารีริกธาตุ พบข้อความว่า “พระบรมราชินีแห่ง สยามได้พระราชทานคัมภีร์พระไตรปิฎกไปยังญี่ปุ่นในภายหลัง” พระบรมราชินีแห่งสยามได้ให้พระมหาเถระ คัดลอกคัมภีร์พระไตรปิฎกย่อฉบับสยามจางลงบนไบบลาน เพื่อพระราชทานเป็นของขวัญส่งให้กับชาวพุทธ ญี่ปุ่น คัมภีร์นี้ประกอบไปด้วยไบบลาน ๗ ผูก บรรจุไว้ในกล่องไม้ฝั่มกุดเดียว และมีบันทึกไว้ด้วยว่า หลังจากที่ ท่านอินาคากิ มานจิโร ได้รับคัมภีร์ไบบลานแล้ว ได้ตั้งประดิษฐานชั่วคราวที่ วัดมโยโออิน (Myohoin) ในเมืองเคียวโตะ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๔๓

แต่ทั้งนี้คัมภีร์ไบบลานที่ถูกเก็บรักษาไว้ที่มหาวิทยาลัยโอตานิ เป็นคนละชุดกับที่ได้กล่าวมาแล้ว ที่ได้พระราชทานไปพร้อมพระบรมสารีริกธาตุ คัมภีร์ไบบลานที่พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานไปพร้อม พระบรมสารีริกธาตุนั้น และพระพุทธรูปได้ประดิษฐานไว้ที่วัดนิตไตยจิ ซึ่งมีเอกสารที่เป็นจดหมายถึง ท่านอินาคากิ มานจิโร จากรัฐมนตรีกระทรวงธรรมการแห่งสยามประเทศ คือ เจ้าพระยาภาณุวงศ์

(๒๓๙๒ - ๒๔๖๓) มีข้อความบ่งชี้ได้ว่า “คัมภีร์พระไตรปิฎกย่อ ที่พระราชทานจากพระบรมราชินี ส่งไปพร้อมกับพระพุทธรูปทองคำที่สวยงาม ที่ได้พระราชทานโดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕”

ส่วนคัมภีร์ไบเบิลที่ถูกเก็บรักษาไว้ที่มหาวิทยาลัยโอตานิ ดูจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ดูเหมือนว่า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้พระราชทานเป็นการส่วนพระองค์ให้ไปที่ญี่ปุ่นในโอกาสอื่นต่างหาก จากหลักฐานทั้งหลายพอจะเข้าใจได้ว่า ประมาณ ๑๐ ปีก่อนที่จะพระราชทานพระบรมสารีริกธาตุไปยังญี่ปุ่น ปรากฏว่ามีพระญี่ปุ่นชื่อว่า อิกุตา โดกุโน ซึ่งมาพำนักเป็นนักศึกษาอยู่ในประเทศสยาม ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๓๑ - ๒๔๓๓ ได้บันทึกไว้ในอัตชีวประวัติของท่านว่า “ข้าพเจ้าได้รับคัมภีร์ไบเบิลกว่า ๖๐ ผูก พร้อมกับพระพุทธรูปและเจดีย์อีกจำนวนหนึ่ง และยังได้เครื่องประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ อีกส่วนหนึ่งด้วย” ยังมีหลักฐานบ่งชี้ไว้ว่า เจ้าพระยาภาณุวงศ์ มีหนังสือไปถึงเจ้าอาวาส อิศานชิ โสณคานจิ โอตานิ โกเออิว่า ได้ฝากคัมภีร์ผ่านท่าน อิกุตา โดกุโน คราวเดินทางกลับญี่ปุ่น พร้อมกับกาเสด็จพระราชดำเนินสู่ญี่ปุ่นของสมเด็จพระราชปิตุลาบรมพงศาภิมุข เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช

